

KALLELSE

Kommunfullmäktige kallas till sammanträde

Dag	Måndagen den 23 maj 2016
Tid	Kl. 18.00
Plats	Nacka stadshus, Nackasalen
Ordförande	Lars Stenholm
Sekreterare	Liselotte Lexén

Kl. 17.30 Fullmäktigecafé

Kl. 18.00 Sammanträdet inleds med besvarande av en interpellation.

Kl. 19.00 börjar sammanträdet med behandling av beslutsärenden.

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Sammanträdet öppnande	
2.	Närvaro	
3.	Val av justeringsman	
4.	Eventuella enkla frågor	
	Interpellationer	
5.	Stöd till sommarlovsaktiviteter <i>Interpellation den 18 april 2016 av Camilla Carlberg (V)</i>	
6.	Upprop	
	Valärenden	
7.	Begäran om entledigande av Hjördis Herlitz från uppdrag som ledamot (MP) i valnämnden samt val av ny ledamot för tiden intill utgången av 2018	
8.	Begäran om entledigande av Magnus Nordström från uppdrag som ersättare (MP) i valnämnden samt val av ny ersättare för tiden intill utgången av 2018	

	Beslutsärenden	
9.	Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Eknäs 1:268 i Boo, LSS-boende	
10.	Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Orminge 1:57, flerbostadshus i Orminge centrum	
11.	Försäljning av fastigheten Älta 10:61 inom detaljplan för Ältadalens industriområde, Dpl 480	
12.	Komplettering parkeringsavgifter vid stadshuset	
13.	Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning	
14.	Förmånscykel till Nacka kommuns anställda <i>Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)</i>	
15.	Feriearbeten för alla ungdomar 16 – 18 år <i>Motion 16 november 2015 av Rolf Wasteson m fl (V)</i>	
16.	Utveckling av fritidsgårdarna <i>Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson m fl (V)</i>	
17.	Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden <i>Motion den 16 november 2015 av Erik Svanfeldt m fl (S)</i>	
18.	Miljöcertifiering av Nackas förskolor <i>Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)</i>	
19.	Den psykiska hälsan hos äldre <i>Motion den 14 december 2015 av Ninni Lindberg (MP)</i>	
20.	Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka <i>Motion den 1 februari 2016 av Khasbayar Farmanbar m fl (S)</i>	
21.	Information om giftfria produkter <i>Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)</i>	
22.	Anmälningar, meddelanden och tillkännagivanden	
23.	Anmälningar från revisorerna	
24.	Inkomna motioner, interpellationer och enkla frågor	

2016-04-15

Interpellation till fritidsnämndens ordförande

Om sommarlovsaktiviteter för barn och ungdomar

Vänsterpartiet i Nacka har länge haft med olika sommarlovsaktiviteter för barn i våra budgetar. Det har t ex gällt simskola vid friluftsbad. Just simskola är angeläget av flera skäl. Dels är det ett krav i skolan att barn ska lära sig att simma, dels är det många barn som inte längre har traditionen hemifrån att lära sig simma.

I höstbudgeten la regeringen, på Vänsterpartiet initiativ, fram en möjlighet att få sommarlovsstöd. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, fick i uppdrag av regeringen att administrera och fördela medel till kommuner för sommarlovsaktiviteter under 2016–2019.

Sommaraktiviteterna ska:

- genomföras så att alla barn behandlas lika vad gäller tillgång och deltagande, därför ska heller ingen behovsprövning göras av de barn som deltar i aktiviteterna.
- stimulera både flickors och pojkars deltagande, främja integration och skapa nya kontaktytor mellan barn med olika sociala bakgrund
- ge barn och unga stimulans och personlig utveckling
- vara kostnadsfria

De här utgångspunkterna för sommarlovsstödet tycker vi är bra och angelägna och vi ser att det finns behov av många fritidsaktiviteter under sommaren för barn och ungdomar i Nacka. En kommunal gratis simskola under juli i kommunala badet vid Glasbrukssjön i Boo vore en bra sådan aktivitet.

Mot bakgrunden av regeringens sommarlovsstöd så frågar vi Dig:

- Är du i rollen av fritidsnämndens ordförande beredd att ta initiativ till att söka sommarlovsstöd till fritidsaktiviteter till barn och ungdom nu till sommaren 2016?
- Om ja, vilka idéer finns då om aktiviteter?

Vänsterpartiet Nacka

Camilla Carlberg

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 143

Dnr KFKS 2016/37-284

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Eknäs I:268 i Boo, LSS-boende

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa den årliga tomträttsavgälden för fastigheten Eknäs 1:268 till 50 000 kr per år att gälla fr.o.m. den 1 juli 2017 och under kommande 10-årsperiod.

Ärende

Fastigheten Eknäs 1:268, Skymningsvägen 6 i Boo, är upplåten med tomträtt för ändamålet bostäder, LSS-boende, sedan 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juli 2017. Nuvarande avgäld är 50 000 kr/år och ny avgäld föreslås bli densamma.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 5 april 2016 § 44
Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 4 mars 2016
Karta

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 5 april 2016 § 44

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa den årliga tomträttsavgälden för fastigheten Eknäs 1:268 till 50 000 kr per år att gälla fr.o.m. den 1 juli 2017 och under kommande 10-årsperiod.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med stadsutvecklingsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-03-04

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/37-284

Kommunstyrelsen

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Eknäs I:268 i Boo, LSS-boende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa den årliga tomträttsavgälden för fastigheten Eknäs 1:268 till 50 000 kr per år att gälla fr.o.m. den 1 juli 2017 och under kommande 10-årsperiod.

Sammanfattning

Fastigheten Eknäs 1:268, Skymningsvägen 6 i Boo, är upplåten med tomträtt för ändamålet bostäder, LSS-boende, sedan 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juli 2017. Nuvarande avgäld är 50 000 kr/år och ny avgäld föreslås bli densamma.

Ärendet

Kommunen har en skyldighet enligt lag att se till att människor som omfattas av lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade, (LSS-boende) kan få tillgång till bostäder inom hemkommunen. Bostaden skall vara komplett med eget vardagsrum/pentry, sovrum och hygienrum. I den omedelbara närheten skall också finnas gemensamhetslokaler för hyresgästerna.

Fastigheten Eknäs 1:268, Skymningsvägen 6, Boo är upplåten med tomträtt sedan den 1 juli 2007, se bilaga 1. Fastigheten har en areal på 3 503 kvm och är belägen inom ett område där gällande detaljplan för fastigheten på Skymningsvägen, medger en byggrätt på 600 kvm/BYA. Eftersom fastigheten används för LLS boende så är taxeringsvärdet 0 kr.

Kommunen har för närvarande fem fastigheter som är upplåtna med tomträtt för LSS-boende med olika omregleringstidpunkter. Avgälderna ligger i samtliga fall mellan 77-85 kr/kvm byggrätt. Vid den senaste omregleringen som skedde i januari 2015 för fastigheten Älta 37:38, vilken är upplåten med tomträtt för bostäder (LSS-boende) fastställdes avgälden

till 50 000 kr/år. Markgruppen har även samrått med en utomstående fastighetsvärderare som har bedömt att den nuvarande avgälden på 83 kr/kvm ligger i linje med marknadsvärdet.

Utifrån ovanstående föreslås att den nya årliga avgälden ska fortsätta att vara 50 000 kr/år fr.o.m. den 1 juli 2017 och under kommande 10-årsperiod.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutsförslaget bedöms inte innebära några särskilda ekonomiska konsekvenser eftersom avgälden även i fortsättningen kommer att ligga på samma nivå som tidigare.

Konsekvenser för barn

Beslutsförslaget bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Anna Ahrling
Markchef
Enheten för fastighetsutveckling

Anna Anisimova
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

Bilagor

Bilaga 1   Karta

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 144

Dnr KFKS 2016/211

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Orminge 1:57 - flerbostadshus i Orminge centrum

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 1 949 220 kr/år att gälla från och med den 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är bostadsrätt.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 974 610 kr/år att gälla från och med 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är hyresrätt.

Ärende

Fastigheten Orminge 1:57, Kommunalvägen 2-6 A-E i Orminge centrum är upplåten med tomträtt för bostadsändamål sedan juni 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juni 2017. Tomträttsavgälden föreslås för fastigheten Orminge 1:57 att höjas från 693 000 kr/år till 974 610 kr/år.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 5 april 2016 § 45
Enhetens för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 21 mars 2016
Bilaga 1 Kartskiss
Bilaga 2 Värdebedömning
Bilaga 3 Tomträttsavtal

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 5 april 2016 § 45

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 1 949 220 kr/år att gälla från och med den 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är bostadsrätt.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 974 610 kr/år att gälla från och med 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är hyresrätt.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med stadsutvecklingsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-03-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/211

Kommunstyrelsen

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Orminge I:57 - flerbostadshus i Orminge centrum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 1 949 220 kr/år att gälla från och med den 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är bostadsrätt.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 974 610 kr/år att gälla från och med 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är hyresrätt.

Sammanfattning

Fastigheten Orminge 1:57, Kommunalvägen 2-6 A-E i Orminge centrum är upplåten med tomträtt för bostadsändamål sedan juni 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juni 2017. Tomträttsavgälden föreslås för fastigheten Orminge 1:57 att höjas från 693 000 kr/år till 974 610 kr/år.

Ärendet

Fastigheten Orminge 1:57 är upplåten med tomträtt för bostadsändamål sedan 1 juni 2007 och belägen på adressen Kommunalvägen 2-6 A-E i Orminge centrum, se bilaga 1. Tomträtten innehas av Boo Seniorhem kooperativ hyresrättsförening, org. nr. 769610-2701. Avgäldsperiodernas längd är på 10 år och den nuvarande avgälden är på 693 000 kr/år under förutsättning att bostäderna upplåts med hyresrätt enligt tomträttsavtal.

Ekonomiska konsekvenser

I avgäldsunderlaget ingår gatukostnad men kommunal va-anslutningsavgift ingår ej. Tomträttsavgälden är satt utifrån 7 487 kvm BTA, enligt taxeringsuppgifter, och ett marknadsvärde om 4 000 kr/kvm BTA för upplåtelseform hyresrätt och 8 000 kr/kvm

BTA för upplåtelseform bostadsrätt. Detta genererar ett avgäldnivå om 130 kr/kvm BTA respektive 260 kr/kvm BTA. Fastigheten är bebyggd med 7 497 kvm BTA bostäder och har en tomtareal om 8 807 kvm. Tomträttsavgälden baseras en extern värdering, se bilaga 2.

Innevarande avgäldsperiod löper ut den 31 maj 2017. För att kommunen skall kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, måste överenskommelse om ny avgäld vara träffad med tomträttshavaren senast ett år före angiven omregleringstidpunkt, det vill säga senast den 31 maj 2016. Ny avgäld ska bestämmas utifrån markvärde för fastigheten och en fastställd avgäldsrenta, som för närvarande är 3,25 %.

Överenskommelsen, som utgör sidoavtal till tomträttsavtalet, innebär dock att avgälden nedsätts under förutsättning att bostäderna upplåts med hyresrätt.

Anledningen till att tomträttsavtal med sidoavtal tecknas är för att säkerställa upplåtelseformen för bostäderna samt att det ger kommunen rätt att ta ut marknadsmässig avgäld om upplåtelseformen ändras.

Konsekvenser för barn

Beslut om omreglering av tomträttsavgäld bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Anna Ahrling
Chef markgruppen
Enheten för fastighetsutveckling

Anna Anisimova
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

Bilagor

Bilaga 1 Kartskiss
Bilaga 2 Värdebedömning
Bilaga 3 Tomträttsavtal

0 10 20 30m

Marknadsvärdering av fastigheten Orminge 1:57 (mark), Nacka kommun

Stockholm 2016-03-16
FS Fastighetsstrategi AB

Anders Almqvist

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Uppdrag	4
Beskrivning av värderingsobjektet	5
Marknadsanalys	8
Definitioner och värderingsmetoder	10
Värdebedömning 1 – Bostadsmark fri upplåtelse	11
Ortsprisanalys	11
Värdebedömning 2 – Bostadsmark hyresrätt	25
Ortspris - tomträtsupplåtelser	25
Ortspris – sålda tomträtter	26
Bedömning	26
Marknadsvärde	27

Bilagor

1. Karta
2. Bilder
3. Utdrag FDS
4. Allmänna villkor för värdeutlåtande

p:\2016\o\orminge 1_57\värdebedömning - orminge 1_57.docx

Sammanfattning

Allmänt

Värderingsobjektet utgör tomtmark för bostäder på Orminge 1:57 i Nacka kommun. Tomtarealen uppgår till 8 807 m² med en bruttoarea om 7 497 BTA bostäder enligt fastighetstaxeringen. Fastigheten har adressen Kommunalvägen 2-6 A-E och har ett gott läge nära Orminge Centrum. Området bedöms vara attraktivt för bostäder. Värdebedömningen baseras på en ortsprismetod av mark för bostäder i flerbostadshus. Antalet försäljningar av mark för bostäder upplåtna med hyresrätter är mycket få och därför är värdet något osäkert.

Marknadsvärde

Efter en ortsprisanalys bedöms marknadsvärdet för marken med för bostäder i flerbostadshus på Orminge 1:57 i Nacka kommun vid värdetidpunkten 15 mars 2016 ligga på enligt nedan.

Bostäder – fri upplåtelse (bostadsrätt)

60 000 000 kr eller 8 000 kr/m² BTA

Bostäder - hyresrätter

30 000 000 kr eller 4 000 kr/m² BTA

Marknadsbedömningar är alltid behäftade med en viss osäkerhet.

Stockholm 2016-03-16

Anders Almqvist, MRICS
FS Fastighetsstrategi AB

Uppdrag

Uppdraget är att bedöma marknadsvärdet på fastigheten (mark) med bostadsändamål, upplåten med hyresrätt och bostadsrätt.

Värderingsobjekt

Orminge 1:57 (mark), Nacka.

Uppdragsgivare

Uppdragsgivare är Nacka kommun genom Claes Hielte.

Värdetidpunkt

15 mars 2016.

Syfte

Syftet med uppdraget är att marknadsvärdera fastigheten (mark) inför avgäldsreglering.

Förutsättningar

För definition av marknadsvärde och värdetidpunkt, se ”Definitioner och värderingsmetoder”. Detta utlåtande följer ”Allmänna villkor för värdeutlåtande” enligt bilaga om ej annat anges. Följande förutsättningar gäller för värderingen:

- **Värderingen grundar sig på en byggrätt om 7 497 m² BTA, som baseras på fastighetstaxeringen.**
- **Bostadsytan i fastighetstaxeringen uppgår till 6 090 m².**

Underlag

Nedan följer en sammanställning av övriga underlag som använts vid värderingen.

- Kopia på tomträttsavtal
- Detaljplan
- Fastighetsinformation från Fastighetsdatasystemet (FDS)
- Taxeringsuppgifter
- Databaserad ortsprisinformation
- Övrigt

Beskrivning av värderingsobjektet

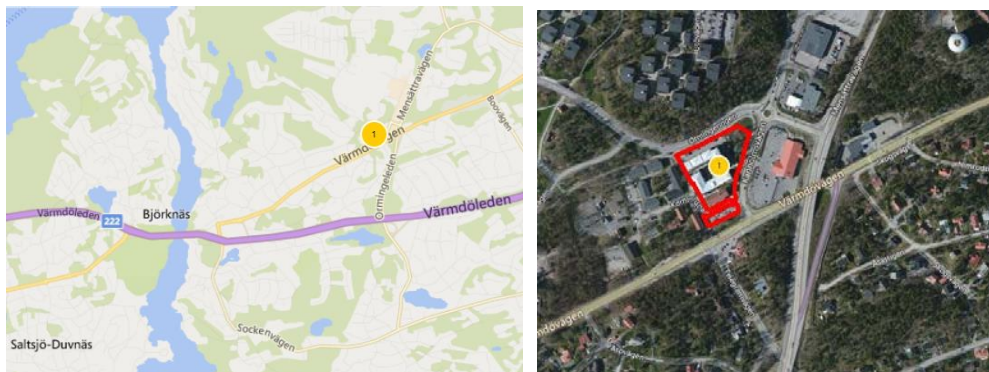
Typ av objekt

Objektet utgörs av tomtmark för bostadsändamål på fastigheten Orminge 1:57 i Nacka kommun.

Lagfaren ägare/Tomträttshavare

Lagfaren ägare är Nacka kommun, org. nr. 212000-0167. Tomträttshavare är SeniorForum Boo kooperativ hyresrättsförening, org. nr. 769610-2701.

Läge

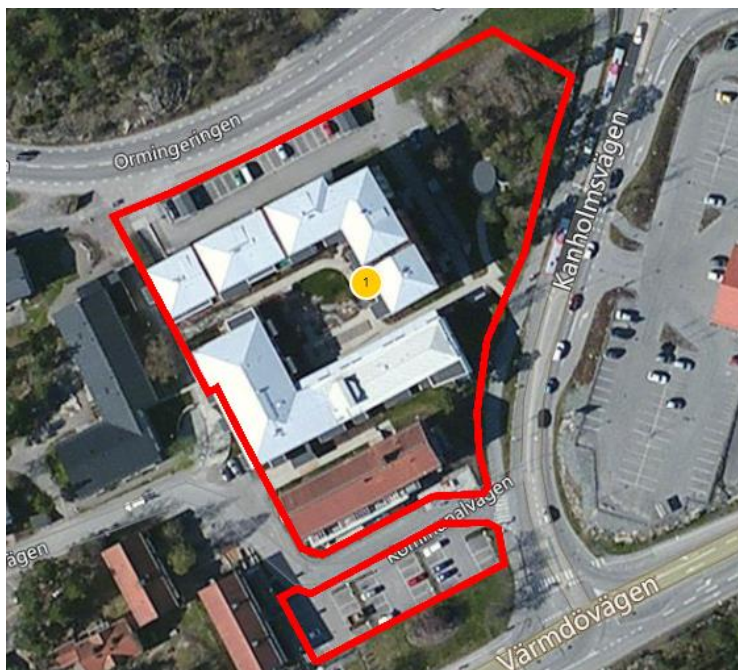
Objektet är beläget i Orminge i Nacka kommun, ca 500 m söder om Orminge Centrum. Adressen är Kommunalvägen 2 – 6 A-E. Tomten sluttar något från öster till väster och gränsar till Lidl. Området består av bostäder och handel.

Avståndet till Nacka Forum är ca 5 km och till Södermalm ca 9 km. De allmänna kommunikationerna i området är buss. Busslinjerna 471, 444 och 422 trafikerar Kanholmsvägen nära fastigheten. Närmaste större service ligger i Orminge Centrum.

Tomten

Tomten är belägen intill Värmdövägen och nära Ormingeleden. Fastigheten har en tomtareal om 8 807 m². Tomten är plan och i sin helhet bebyggd. Tomten är uppdelad på en del med bostäder och parkering och en del med enbart parkeringsplatser. Obebyggda delar av tomten består av hårdgjorda körytor samt gångvägar samt gräsmatta/planteringar. Fastigheten nås via Värmdövägen, Mensättravägen, Ormingeringen och Kanholmsvägen.

Taxeringsuppgifter

Värderingsobjekten har i Allmän fastighetstaxering 2013 (AFT –13) taxerats med följande taxeringsvärden:

Typ	Typ-kod	Värdeår	Taxeringsvärde 2013 (kr)		
			Mark	Byggnad	Totalt
Hyreshusenhet, bostäder	320	-	18 400 000	-	18 400 000
Hyreshusenhet, bostäder	320	-	2 525 000	-	2 525 000
Totalt			20 925 000	-	20 925 000

Tabell 1 – Taxeringsuppgifter

Skatteverkets typkod	Typ av taxeringsenhet
200-serien	Småhusenhet
300-serien	Hyreshusenhet
400-serien	Industrienhet
800-serien	Specialenhet

Tabell 2 - Typkoder för fastigheter, www.skatteverket.se

Den innevarande taxeringsperioden för hyreshusenheter är 2013-2015.

Planer och bestämmelser

För fastigheten gäller detaljplan för del av Orminge, fastigheterna Orminge 1:18, 1:57 m fl., seniorbostäder i centrala Boo, nr Dp 355, antagen 2005-06-15. Planen anger bostads- och vårdändamål. Byggnader får uppföras i mellan två och fem våningsplan med en högsta totalhöjd om mellan +40 m och +56 m över stadens nollplan. Vind får inte inredas. Två uthus får uppföras med en högsta byggnadshöjd om tre meter. Del av tomtmark ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar. Del av tomt får ej bebyggas. Genomförandetiden har utgått.

Befintlig bebyggelse bedöms inte strida mot gällande plan.

Rättigheter etc

Fastigheten berörs av tre rättigheter. Det gäller två officialservitut och ett avtalservitut. Officialservituten avser väg och är till förmån för värderingsobjektet och belastar Tollare 1:3. Ledningsrätten avser vatten- och avlopp. Ledningshavare är Nacka kommun.

I värdebedömningen har förutsatts att rättigheterna inte påverkar värdet.

Miljö

Fastigheten är bebyggd år 2007 och 2010 med bostäder. Fastigheten har sannolikt inga miljöföreningar. I samband med nyuppförandet av bostäderna har sannolikt en inventering av miljön gjorts. Inga undersökningar av eventuell miljöbelastning på fastigheten har varit möjliga inom ramen för uppdraget. Se vidare bilaga med ”Allmänna villkor för värdeutlåtande”.

Värdebedömningen gäller därför under förutsättning att det inte föreligger några föreningar eller skadliga miljöfaktorer som påverkar objektets marknadsvärde.

Marknadsanalys

Orten

I Nacka kommun finns cirka 96 000 invånare. Befolkningen har under det senaste året ökat med cirka +1,6 procent. Orten har mycket goda kommunikationer. Regionvägen 222 passerar Nacka och ansluter till E4:an ca 7 km väster om Nacka. De allmänna kommunikationerna är bussar som ansluter till tunnelbana i Stockholm kommun. Det finns även tågförbindelse med Stockholm. Tyngdpunkten i näringslivet ligger på handel, tjänster, bygg, vård och utbildning. De största privata företagen är Teliasonera, Cgi It-konsulter, Dustin AB, Atlas Copco, Casco Adhesives AB, Gant och Fredells Trävaru AB. Nacka kommuns ställning i regionen är stark. Det är attraktivt att bo i kommunen och handeln lockar många från södra Stor-Stockholm. Närheten till naturen och Stockholms innerstad är positivt. Den totala arbetslösheten år 2013 var cirka 5 procent. Det senaste året har det varit en uppåtgående trend vad avser näringsliv och sysselsättning. Vår prognos för den allmänna utvecklingen för näringsliv och sysselsättning är en fortsatt uppgång.

Mark - allmänt

I Sverige finns det gott om mark för bebyggelse. Det stämmer väl in på stora delar av landet, men för storstadsregioner är det ofta brist på mark med bra läge. Generellt gäller att närhet till service, marknad och infrastruktur ger ett attraktivt läge.

I utvecklingen av samhället används mark vid bebyggelse av bostäder, arbetsplatser, infrastruktur, handel och kommunal service. I storstäder krävs en planering av hur marken ska "fördelas" för att samhället ska utvecklas på bästa möjliga sätt. Det görs främst med hjälp av plan och bygglagen. Planer tas fram för att bestämma vad marken i samhället får användas till. Planen tas fram genom planprocessen, se nedan.

Planprocessen - så här görs en detaljplan

Värdet på mark skiljer sig kraftigt åt beroende på vad marken får användas till, vilken exploateringsgrad som tillåts och var marken är belägen. I områden med hög befolkningstäthet och brist på mark är värdet mycket högt medan mark i glesbyggd med låg efterfrågan har lågt värde. Mark kan ha många olika användningar såsom allmän plats, infrastruktur, industri, kontor, boende, skola, sjukvård för att nämna några. Användningen av mark styrs av detaljplaner i de fall det finns framtagna. Mark kan även sakna plan.

För mark som saknar plan är värdet ofta lågt jämfört med mark med plan. Saknas plan finns en stor risk med vad som blir tillåtet att uppföra på fastigheten. Planprocessen är lång och flera parter ska yttra sig innan beslut om plan tas.

Fastighetsmarknad i Nacka

Bostäder

I Nacka kommun bedöms den totala bostadsarean uppgå till 1,69 miljoner m² med typkod 320, fördelade på 373 fastigheter. Det totala taxeringsvärdet uppgår till 21,6 Mdr. De klart dominerande fastighetsägarna av bostäder i Nacka är bostadsrättsföreningar som har en ägarandel om 79 procent av taxeringsvärdet för samtliga bostäder (typkod 320) i Nacka kommun. Övriga stora fastighetsägare är fastighetsbolaget Stena Fastigheter, Diligentia, Wallenstam och Folksam.

Omsättningen på fastigheter är låg. Under år 2014 har endast fyra bostadsfastigheter med typkod 320 sålts med en bostadsarea om 29 000 m². Köpesumman uppgick till totalt 540 Mkr. Merparten av dessa försäljningar har avsett Wallenstams försäljningar till BRF till en köpeskilling om totalt 498 Mkr.

Nacka kommun saknar ett allmännyttigt fastighetsbolag och äger inga bostäder. Fastigheterna ägs idag av bostadsrättsföreningar. Efterfrågan på bostäder är idag mycket stor i Nacka kommun och Stor-Stockholm.

Nacka kommun är en attraktiv kommun för boende och en fortsatt utveckling inom kommunen kommer att ske. Det finns beslut om att bygga en ny bro vid Skurusundet vilket kommer att förbättra trafiken, särskilt under rusningstrafik söderut och mot Värmdö. Planer finns om att exploatera med ett stort antal nya bostäder i samband med en plan om att bygga ut tunnelbanenätet till Nacka Forum.

Vår prognos för det närmaste året är att värdenivån för fastigheter kommer att vara stabil eller öka.

Definitioner och värderingsmetoder

Definition av marknadsvärde

Med marknadsvärde avses det mest sannolika priset vid en försäljning på en fri och öppen fastighetsmarknad vid ett visst givet tillfälle, den s.k. värdetidpunkten. Försäljningen förutsätts ske efter det att värderingsobjektet varit utbjudet till försäljning på ett för fastighetstypen sedvanligt sätt under en normal exponeringstid.

Marknadsvärdebedömningen sker normalt genom en kombination av två metoder. En ortsprismetod som är en analys av genomförda jämförbara förvärv samt en marknadsanpassad avkastningsmetod som är en nuvärdeberäkning av sannolika framtida ekonomiska utfall.

De två metoderna får inbördes olika vikt från fall till fall beroende på objektets karaktär samt tillgång och kvalitet på relevant information.

Ortsprismetod

Ortsprismetoden innebär att man bland genomförda förvärv söker de fastigheter/tomträtter med egenskaper som liknar värderingsobjektet. Därefter görs en analys av dessa förvärv. Köpeskillingarna kan antingen jämföras direkt eller, vilket är mer lämpligt, ställas i relation till en eller flera värdebärande egenskaper hos objekten såsom taxerad area, hyra, driftnetto eller taxeringsvärde. Hänsyn skall även tas till den värdeutveckling som skett mellan den tidpunkt då transaktionerna gjordes och värdetidpunkten.

Värdebedömning 1 – Bostadsmark för bostadsrätt

Värdet av byggrätt för bostäder upplättna med bostadsrätt kan bedömas genom en ortsprismetod, dvs genom jämförelser med liknande försäljningar av mark med byggrätt. Ortssprismaterialet är hämtat från Nacka kommun och jämförbara kommuner i Stor-Stockholmsområdet.

Ortssprisanalys

Urval

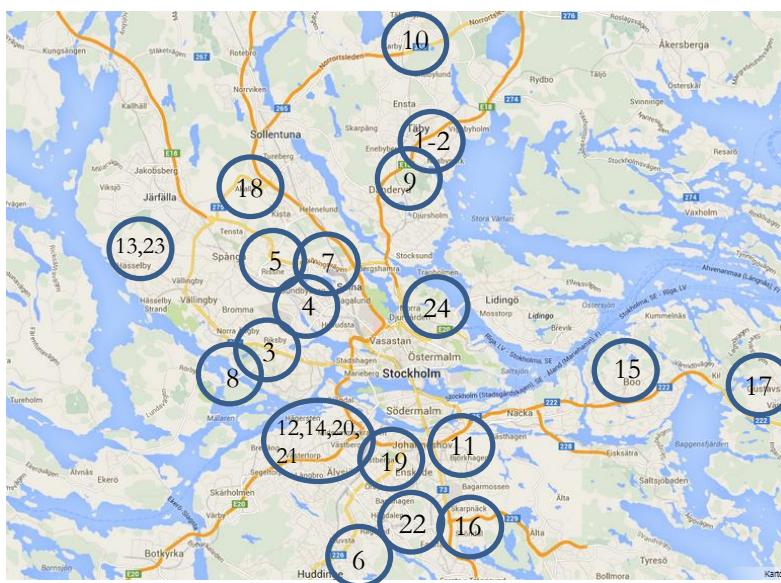
För att identifiera ett relevant ortssprismaterial har följande urvalskriterier använts;

Fastighetstyp	Mark för bostäder upplättna med bostadsrätt
Område	Stor-Stockholm
Byggrätt	940 – 320 000 m ² BTA
Förvärvstidpunkt	2010 – 2015

Förvärv med konstaterad intressegemenskap mellan köpare och säljare har gallrats bort. Urvalet redovisas i bilaga/nedan:

Nr.	Fastighet	Ort/område	Adress	Byggrätt m ²	Upplåtelse BR/HR	Köpedatum År-månad	Köpesk/ Kr/m ² BTA
1	Hästen 3	Täby Galopp	Galoppvägen 3	320 000	BR	maj-11	6 250
2	Mars 1 m fl	Tibble	Grindtorps Skolg.6	31 500	BR	dec-12	8 476
3	Vänvaden 1 m fl	Bromma	Tunnlandet 2	68 000	BR	dec-12	9 600
4	Rovan 1	Huvudsta C	Storgatan 68	18 000	BR	aug-10	5 390
5	Arrendatorn 1 mfl	Sundbyberg	Arrendevägen 37	13 900	BR	dec 10	5 007
6	Fabriken 15	Huddinge	Dalhemsvägen 23	36 000	BR	jan-13	3 500
7	Stallet 1 o 2	Ursvik	Stallgatan 28	11 000	BR	dec-10	5 090
8	Ceremonien 5	Nockeby	Gubbkärrsvägen 15	16 000	BR	jun-13	6 500 ¹⁾
9	Maskrosen 1	Roslags-Näsby	Sågtorpsvägen 67	5 900	BR	jan-12	4 117
10	Tendern 1 m fl	Täby Kyrkby	Sandborgsslingan 44	940	BR	nov-12	5 432
11	Hammarbyh. 1:1	Stockholm	Resare Bengts plan	1 100	BR	sep-11	10 000
12	Hägersten 1:1	Hägersten	Stjärnströms väg	4 500	BR	jun-11	11 000
13	Blomkronan 2 mfl	Hässelby	Blomsterkungsv.116	~2 000	BR	nov-11	5 400
14	Västertorp 1:1	Västertorp	Vasaloppsvägen	~3 000	BR	feb-13	8 700
15	Orminge 45:1 mfl	Orminge C	Edövägen 5 m fl	39 500	BR/HR	Jan-14	4 000
16	Älvsjö 1:1	Rågsved	Snösättravägen	~6 000	BR	Feb-14	3 900
17	Gustavsberg 1:64 mfl	Gustavsbergs C	Idrottsvägen	9 000	HR	Okt-13	3 500
18	Odde 1 m fl	Kista	Kista Alléväg 6	~140 000	BR	April-15	5 500 ²⁾
19	Årsta 1:1, del	Årsta	Årstafältet	95 000 ³⁾	BR	Feb-15	15 975
20	Herbariet 2 m fl	Midsommarkr.	Tellusborgsvägen	~12 000	BR	Aug-15	14 000
21	Midsommarkr 1:1,del	Midsommarkr.	Tellusborgsvägen	5 000	BR	Maj-15	14 600
22	Gubbängen 1:1, del	Hökarängen	Tisdagsvägen	~4 000	BR	Sep-15	8 250
23	Snödroppen 28 m fl	Hässelby Villas.	Snärvindvägen	~3 200	BR	Feb-15	5 560
24	Hjorthagen 1:3	Östermalm	Gasverksvägen	~8 000	BR	Mars-15	23 000

- 1) Köparen har ansökt om att få bygga 200 lägenheter
- 2) Två köpeskillingar 5 500 kr/m² och 4 675 kr/m²
- 3) Avser etapp 1 på Årstafältet av totalt ca 450 000 m²

Karta på försäljningar

Analys

Under studerad period har det sålts eller markanvisats totalt 24 fastigheter med egenskaper enligt ovan. Det kan förekomma fler markanvisningar än de som analyserats. Dessa fastigheter har sålts/anvisats till priser som varierar mellan 3 500 och 23 000 kr/m² BTA för bostäder upplåtna med bostadsrätt eller hyresrätt. Jämförelseköpen ger ett snitt på cirka 8 216 kr/m² BTA. Motsvarande median är 5 905 kr/m² byggrätt.

För verksamheter har det under senare år kommunikationsmässigt goda lägen kommit att prioriteras och efterfrågas i ökad grad, det gäller framför allt tillgången på allmänna kommunikationer. En god infrastruktur och närhet till service och tillväxtområden är viktiga faktorer vid val av investeringar och exploatering. Vår bedömning är att detta förhållande kommer att bestå.

1) Hästen 3, Täby

Fastigheten såldes i maj 2011 till en uppskattad köpeskilling 2 Mdr eller 3 756 kr/m² tomtyta. Fastigheten har adressen Galoppvägen 3 och en tomtareal om 532 509 m². Fastigheten ligger centralt i Täby intill bostäder och Täby Centrum. Hela Täby Galopp-området uppgår till ca 70 hektar och kommer att bebyggas med 4 000 bostäder och ett stort antal lokaler för arbetsplatser (kontor, butiker, skola m m). Exploateringen i området uppskattas till ca 425 000 m² byggrätt totalt. Det ger fastigheten med en andel om 75 procent en exploatering om ca 320 000 m² byggrätt. I byggrätten ingår en uppskattad lokalandel om 15 procent. Priset för byggrätten bedöms uppgå till **6 250 kr/m² BTA**. Köpare var ett gemensamt bolag, Galoppfältet Exploatering AB, ägt av JM AB och Skanska Nya Hem AB och säljare var Svenska Galopp. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

2) Mars 1 m fl, Täby

Fastigheten Mars 1 och del av Tibble 10:330 såldes i december 2012 till en köpeskilling om 267 miljoner kronor. Fastigheten har adressen Grindtorps Skolväg 6 och en tomtareal om 11 951 m² tomtyta plus den del av Tibble 10:33 som är okänd. Fastigheten ligger centralt i Täby intill bostäder och Täby Centrum. Detaljplanen är klar för bostäder om 315 lägenheter och en byggrätt om 31 500 m² BTA. Priset uppgår till **8 476 kr/m² BTA**. Köpare var JM och säljare var Täby kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

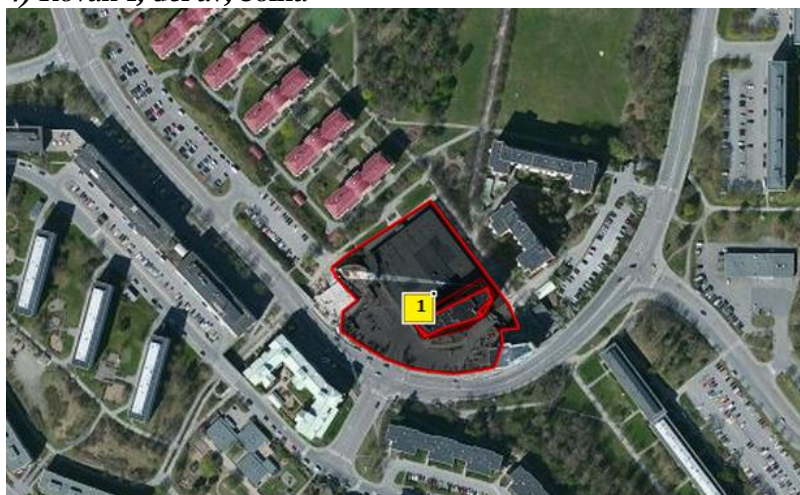

3) Vävnaden 1 m fl, Stockholm

Fastigheten ingår som en del i en markanvisning av Stockholms kommun i december år 2012. Köpeskillingen uppgår till **9 600 kr/m² byggrikt bostäder**. Fastigheterna är belägna vid Brommaplan i Stockholm. Fastigheterna är det gulmarkerade området på bilden ovan. Fastigheterna är obebyggda. Omgivningen består av bostadshus och trafikrondellen i Riksby. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

4) Rován 1, del av, Solna

Del av fastigheten såldes i augusti 2010 till en köpeskilling om 97 miljoner kronor. Fastigheten har adressen Storgatan 68 och en total tomteareal om 10 143 m² tomtyta, varav en del ingår i köpet. Fastigheten ligger i Huvudsta Centrum med tillgång till tunnelbana och butiker. Fastigheten säljs med en byggrikt om 18 000 m² bostäder. Priset uppgår till **5 390 kr/m² BTA**. Köpare var Fabege och säljare var Peab. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

5) Arrendatorn 1 och Kronogården 7, Sundbyberg

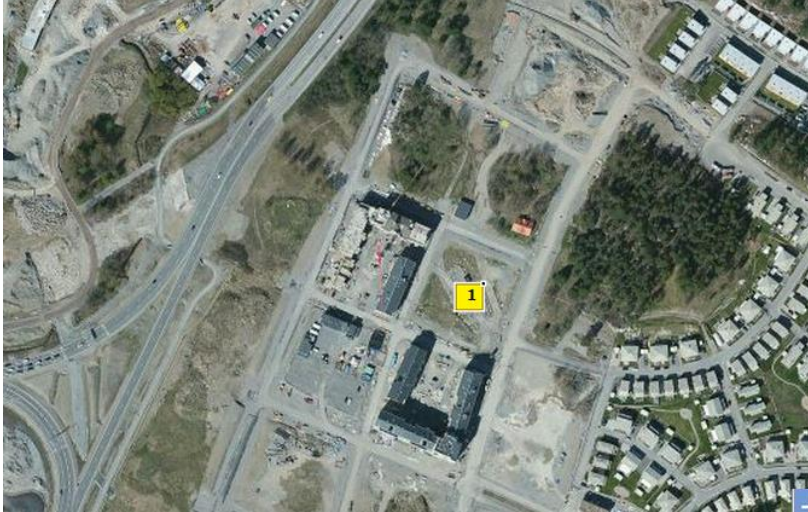
Fastigheterna såldes i december 2010 till en köpeskilling om 69,6 miljoner kronor. Fastigheterna har adressen Arrendevägen 37 och Oxenstiernas Allé 34 och en total tomtareal om 11 442 m² tomtyta. Fastigheten ligger i Ursvik ca 1 km öster om Ringeby. Fastigheterna säljs med en byggrätt om 13 900 m² bostäder. Upphandling av byggentreprenör pågår. Priset uppgår till **5 007 kr/m² BTA**. Köpare var Stockholms Kooperativa Bostadsförening, SKB, och säljare var NCC. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock bedöms jämförelseobjektets läge vara mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

6) Fabriken 15, Huddinge

Fastigheten såldes 2013-01-14 till köpeskillingen 128 000 000 kr eller 6 107 kr/m² tomtyta. Fastigheten har adressen Dalhemsvägen 23-29 och är belägen i centrala Huddinge. Arealen uppgår till 20 959 m² och är bebyggd med en industribyggnad. Fastigheten är taxerad som industri, typkod 426. Fastigheten har köpts av JM som har för avsikt att omvandla fastigheten från industri till 400 bostäder. Arbetet med ny detaljplan kommer eventuellt att påbörjas redan år 2013, vilket bedöms innebära en start av byggnation kan ske redan år 2015. JM planerar att exploatera fastigheten med 400 bostäder vilket bedöms ge en byggrätt om mellan 34 000 – 40 000 m² BTA. Exploateringsgraden uppgår med bedömd byggrätt till mellan 1,6 – 1,9 vilket är högt. Priset uppgår med bedömd exploatering om 1,75 till **3 500 kr/m² BTA**. Säljare är en privatperson. Fastigheten bedöms vara jämförbar med

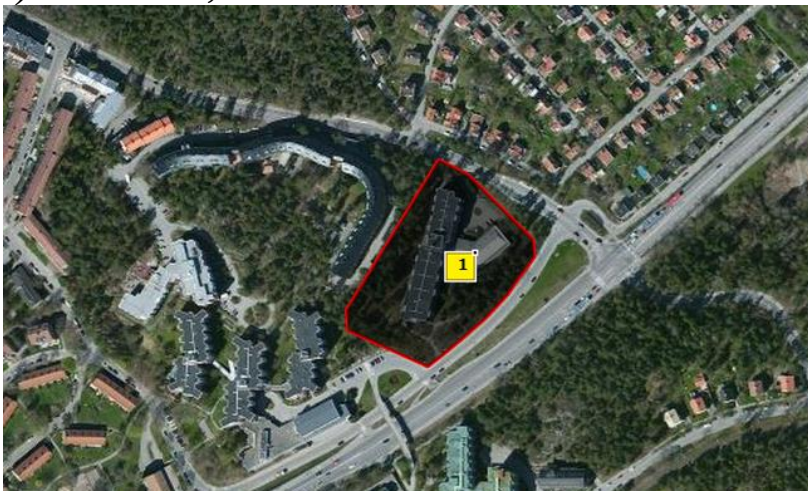
värderingsobjektet, dock bedöms jämförelseobjektets läge vara mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

7) Stallet 1 och 2, Sundbyberg

Fastigheterna såldes i december 2010 till en köpeskilling om 56 miljoner kronor. Fastigheterna har adressen Oxenstiernas Allé 31 och en total tomtareal om 5 734 m² tomtyta. Fastigheterna är belägna i Ursvik ca 1 km öster om Rinkeby. Fastigheterna säljs med en byggrätt om 11 000 m² bostäder. Försäljning av etapp 2 är igång och inflyttning av etapp 1 pågår. Priset uppgår till **5 090 kr/m² BTA**. Köpare var Lindbäcks Bygg AB och säljare var NCC. Fastigheterna bedöms vara jämförbara med värderingsobjektet.

8) Ceremonien 5, Stockholm

Fastigheten såldes i juni 2013 till en köpeskilling om 88 miljoner kronor. Fastigheten har adressen Gubbkärrsvägen 15 och en tomtareal om 13 316 m² tomtyta. Fastigheten är belägen i Bromma nära Nockebybron. Fastigheten är bebyggd med ett äldreboende om 8 600 m² och nya ägaren har nu ansökt om att få riva byggnaden och uppföra 200 bostäder, vilket uppskattas ge ca 16 000 m² byggrätt. Priset för fastigheten i det fall en byggrätt erhålls uppgår

till **6 500 kr/m² BTA**. Köpare var JM och säljare var Micasa. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

9) Maskrosen 1 m fl, Täby

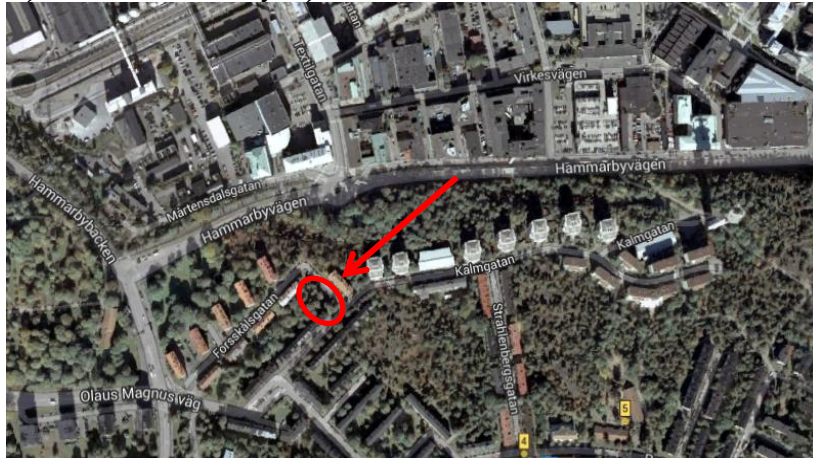

Fastigheterna såldes i januari 2012 till en köpeskilling om 24,3 miljoner kronor. Fastigheten Maskrosen 1 har adressen Sågtorpsvägen 67 och en tomtareal om 1 140 m² tomtyta. Den totala tomtarealen som ingår i köpet uppgår till 5 966 m². Fastigheterna är belägna i Roslags-Näsby nära Roslagsbanan och stationen Roslags-Näsby. Fastigheterna får bebyggas med 5 900 m² byggrätt bostäder. Priset uppgår till **4 117 kr/m² BTA**. Köpare var Besqab och säljare var Täby kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

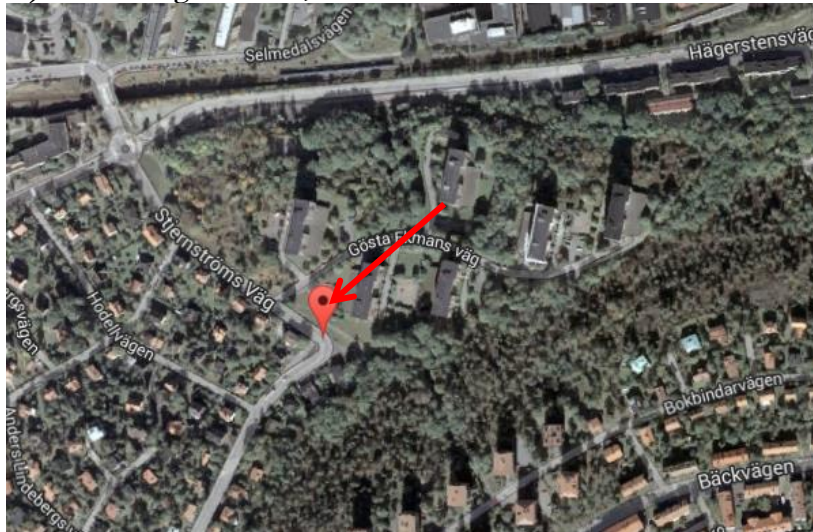
10) Tendern 1 och Slipern 1, Täby

Fastigheterna såldes i januari 2012 till en köpeskilling om 5,1 miljoner kronor. Fastigheterna har adressen Jarlabankes 43-45 och har en total tomtareal om 3 149 m² tomtyta. Fastigheterna är belägna i Täby Kyrkby intill Jarlabankes Golfklubb. Fastigheterna får bebyggas med 940 m² byggrätt bostäder. Priset uppgår till **5 432 kr/m² BTA**. Köpare var BRF Blåbärsriset 17 och säljare var Täby kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget sämre jämfört med värderingsobjektet.

11) Del av Hammarbyhöjden 1:1, Stockholm

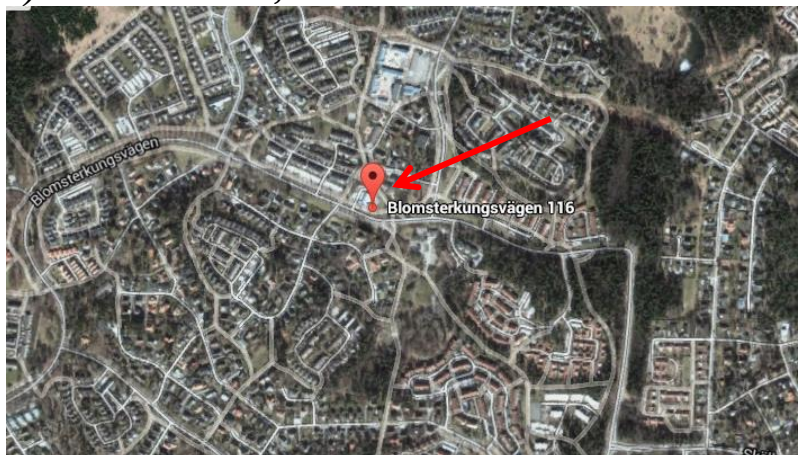
Stockholms kommun markanvisar del av fastigheten Hammarbyhöjden 1:1 om 700 m² tomtyta. Fastigheten ligger i Hammarbyhamnen och har adressen Resare Bengts plan. Fastigheten ska bebyggas med 1 100 m² BTA bostäder. Priset för fastigheten uppgår till **10 000 kr/m² BTA**. Köpare är Maxera Bostad AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

12) Del av Hägersten 1:1, Stockholm

Stockholms kommun markanvisar del av fastigheten Hägersten 1:1. Fastigheten ligger i Hägersten och har adressen Sjöströmsvägen. Fastigheten ska bebyggas med ca 4 500 m² BTA bostäder, bostadsrätter och radhus. Priset för fastigheten uppgår till **11 000 kr/m² BTA**. Köpare är Svanberg & Sjögren Bygg AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

13) Blomkronan 2 m fl, Stockholm

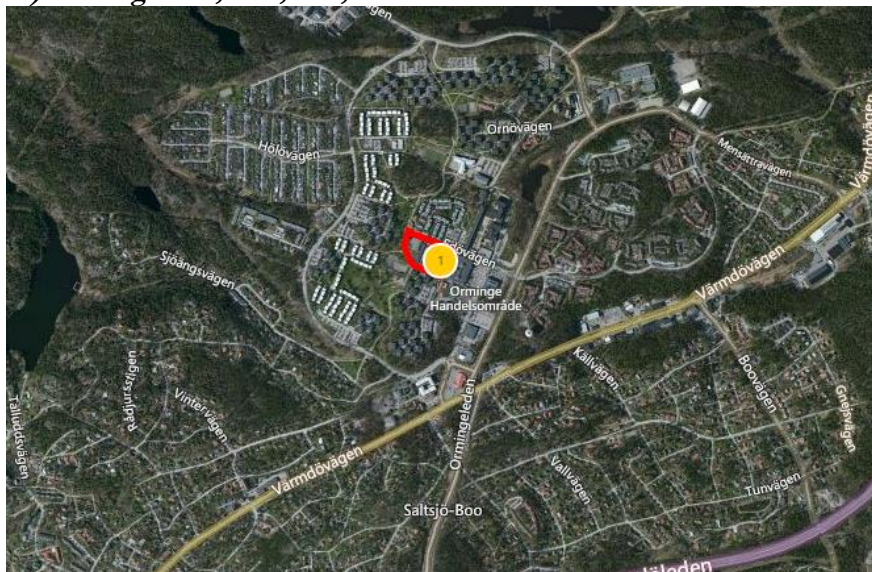

Stockholms kommun har markanvisat fastigheten Blomkronan 2 och del av Villastad 28:1 i Hässelby. Fastigheten ligger norr om Stockholms Stad och har adressen Blomsterkungsvägen 116. Fastigheten ska bebyggas med ca 2 000 m² BTA bostäder. Priset för fastigheten uppgår till **5 400 kr/m² BTA**. Köpare är Blomkronan AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

14) Del av Västertorp 1:1, Stockholm

Stockholms kommun har markanvisat fastigheten del av Västertorp 1:1 i Västertorp. Fastigheten ligger i Västertorp strax söder om Stockholms Stad och har adressen Vasaloppsvägen. Fastigheten ska bebyggas med ca 3 000 m² BTA bostäder. Priset för fastigheten uppgår till **8 700 kr/m² BTA**. Köpare är Åke Sundvall Projekt AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

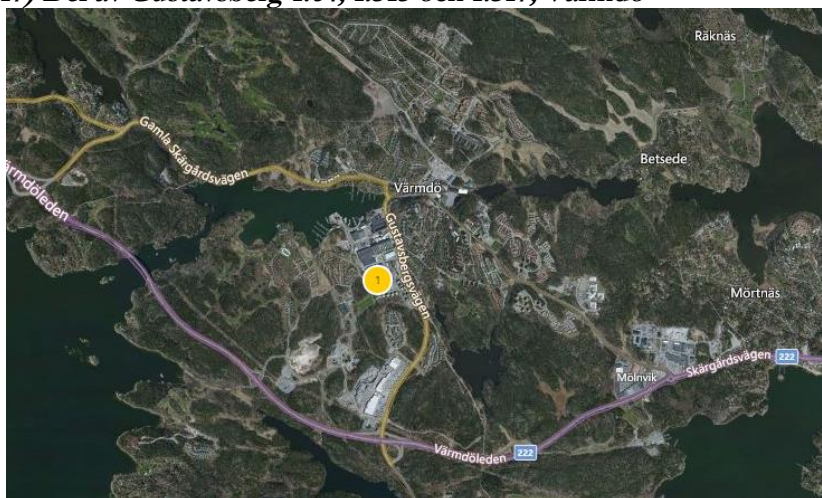
15) Orminge 45:1, 53:9, 52:1, Nacka

Nacka kommun har markanvisat fastigheterna Orminge 45:1, 53:9 och 52:1 i Orminge Centrum till Magnolia Bostad AB i januari 2014. Fastigheterna ligger i Orminge 4-5 km öster om Nacka Forum. Fastigheterna har adressen Edövägen 5 m fl. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med 39 500 m² BTA bostäder och 4 000 m² BTA lokaler. I anvisningen uppgår priset för marken, vid en avvikelse från överenskommen volym, till **4 000 kr/m² BTA**. Bostäderna ska upplåtas med 50 procent bostadsrätter och 50 procent hyresrätt. Vid en avvikelse från en volym om 4 000 m² BTA lokaler uppgår priset till **1 500 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

16) Del av Älvsjö 1:1, Stockholm

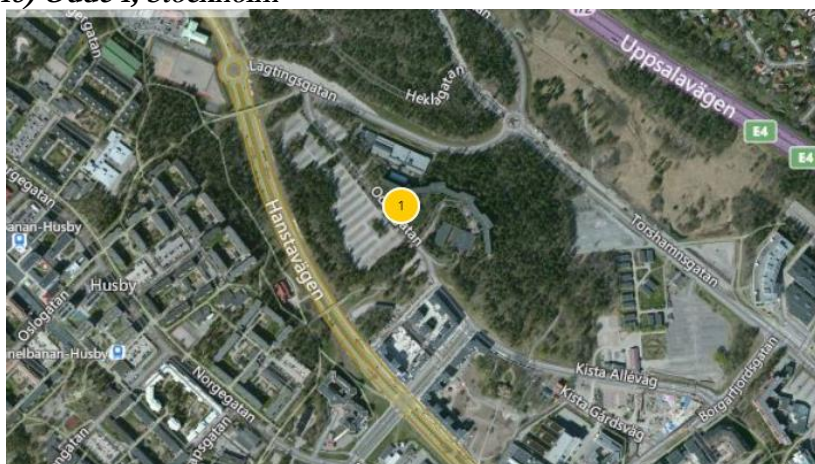
Stockholms kommun markanvisar del av fastigheten Älvsjö 1:1 i Rågsved till BoKlok Housing AB februari 2014. Fastigheten ligger i Snösätra i Rågsved, ca 3 - 4 km söder om Globen City. Fastigheten saknar adress men fastigheten är belägen längs Snösättravägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med 60 – 80 lägenheter i småskalig flerfamiljbebyggelse. Byggrätten bedöms uppgå till ca 6 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **3 900 kr/m² BTA**. Bostäderna ska upplåtas med bostadsrätter. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

17) Del av Gustavsberg 1:64, 1:315 och 1:317, Värmdö

Värmdö kommun markanvisar del av fastigheten Gustavsberg 1:64, 1:315 och 1:317 till Stena Fastigheter i oktober 2013. Fastigheterna ligger centrala Gustavsberg, ca 10 km öster om Nacka Forum. Fastigheterna saknar adress men fastigheterna är belägna längs Båtvägen bl a. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med ca 110 lägenheter. Byggrätten uppgår till 9 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **3 500 kr/m² BTA**. Bostäderna ska upplåtas med hyresrätt. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är gällande upplåtelse hyresrätt och läget är mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

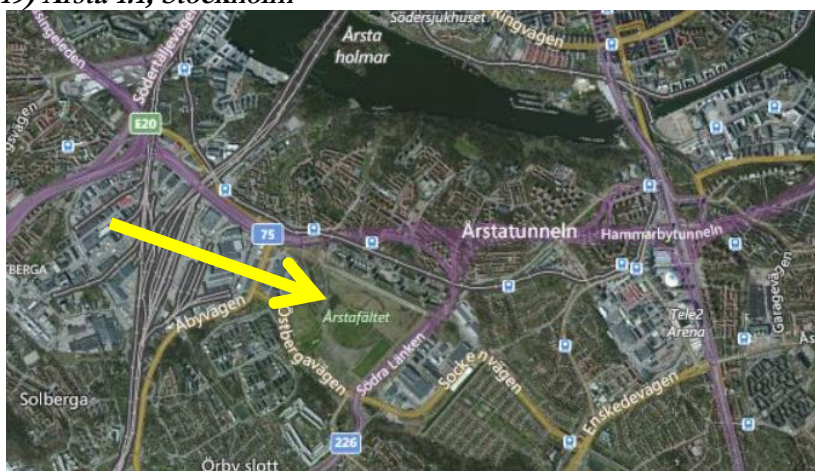
18) Odde 1, Stockholm

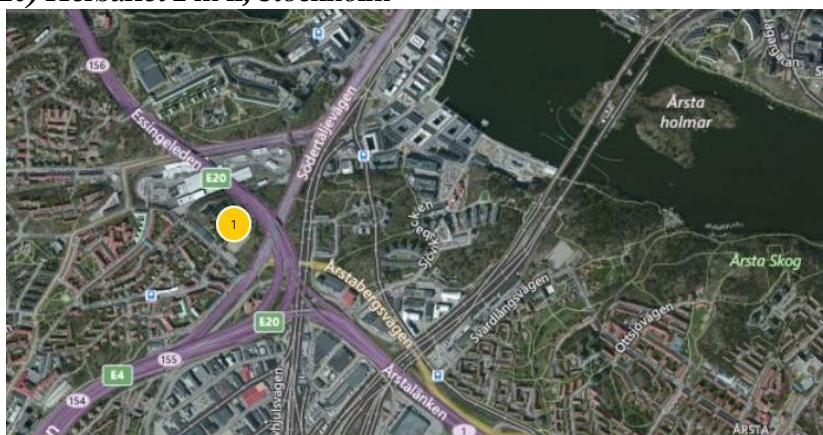
Stockholms kommun anvisar fastigheten Odde 1 och del av fastigheten Akalla 1:1 till IBM Svenska AB i maj 2015. Fastigheterna ligger i Kista, ca 800 m norr om Kista Galleria. Fastigheterna har adressen Kista Alléväg 60. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med ca 2 000 lägenheter, varav ca 350 studentlägenheter i IBM's gamla byggnad. Byggrätten uppgår till 140 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **5 500 kr/m² BTA för mark på Akalla 1:1 och 4 675 kr/m² BTA på Odde 1**. Prisnivån avser bostäder upplåtna med bostadsrätt. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

19) Årsta 1:1, Stockholm

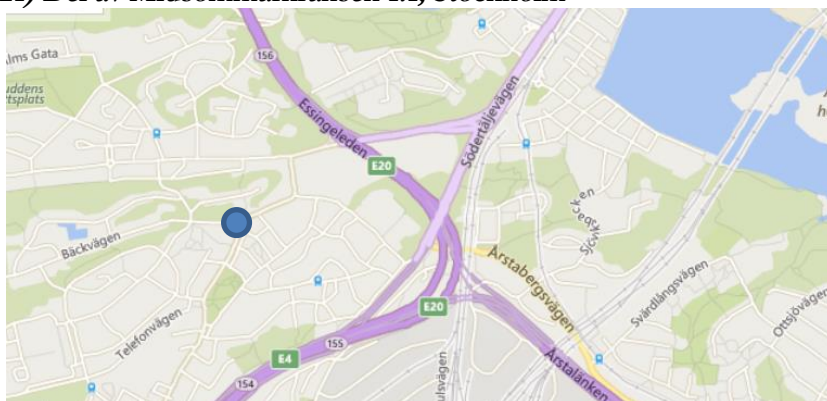
Stockholms kommun har markanvisat del av fastigheten Årsta 1:1 till Järntorget Bostad AB, Ebab AB och Negroni Management AB, Byggnadsfirman Erik Wallin AB, HSB Bostad AB och Maxera Bostad AB. Avtal har tecknats år 2011 men där avtalet reviderats år 2015. Priset sattes år 2011 med en uppräknings enligt Mäklarstatistik AB till augusti 2015. Fastigheterna ligger i Årsta, ca 3 km söder om Södermalm och 2 km väster om Globen. Adress saknas. Byggrätten uppgår till ca 95 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **15 975 kr/m² BTA för flerbostadshus respektive 18 020 kr/m² BTA för stadsradhus**. Bostäderna ska upplåtas med bostadsrätt. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

20) Herbariet 2 m fl, Stockholm

Stockholms kommun anvisar del av fastigheterna Herbariet 2 och 3 till Järntorget Bostad AB och Åke Sundvall Projekt AB i augusti 2015. Fastigheterna ligger i Midsommarkransen, ca 1,5 km söder om Södermalm. Fastigheterna har adressen Tellusborgsvägen 10-20, 30, 30X och 30Y. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med 150 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 12 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **14 000 kr/m² BTA**. Objektet bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

21) Del av Midsommarkransen 1:1, Stockholm

Stockholms kommun anvisar del av fastigheten Midsommarkransen 1:1 till Besqab Bostadsmark I AB i maj 2015. Fastigheten ligger i Midsommarkransen, ca 1,5 km söder om Södermalm. Fastigheten saknar adress men ligger vid Tellusborgsvägen och Bäckvägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med ca 55 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 5 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **14 400 kr/m² BTA**. Objektet bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

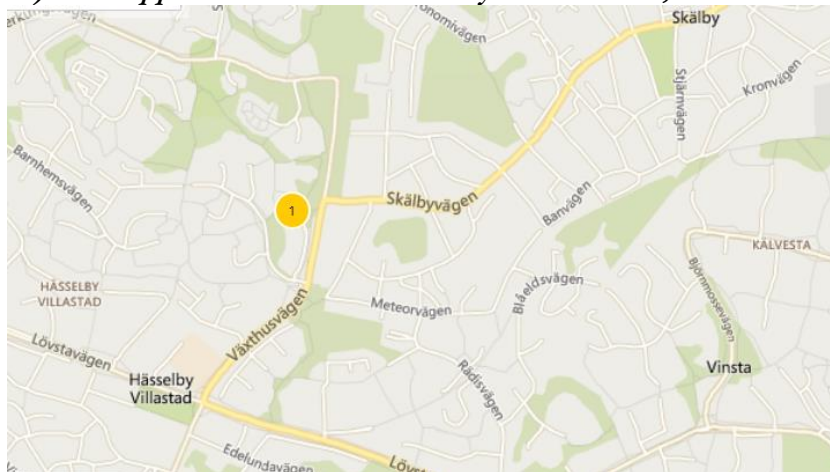
22) Del av Gubbängen 1:1, Stockholm

Stockholms kommun har anvisat del av fastigheten Gubbängen 1:1 Midsommarkransen 1:1 till Besqab i september 2015. Fastigheten ligger i Hökarängen, ca 400 m öster om Hökarängens tunnelbanestation 5 km söder om Södermalm. Fastigheten saknar adress men

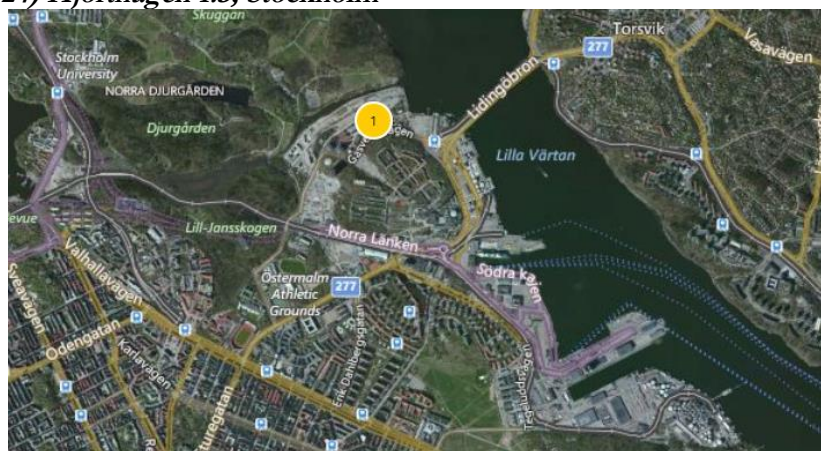
ligger söder om Tisdagsvägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med ca 50 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 4 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **8 250 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

23) Snödroppen 28 och del av Hässelby Villastad 28:1, Stockholm

Stockholms kommun har anvisat Snödroppen 28 och del av Hässelby Villastad 28:1 till Besqab i september 2015. Fastigheten ligger i Hökarängen, ca 400 m öster om Hökarängens tunnelbanestation 5 km söder om Södermalm. Fastigheten ligger vid Snårvidevägen och Snödroppenvägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med förskola (SISAB) och ca 40 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 3 200 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **5 250 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

24) Hjorthagen 1:3, Stockholm

Stockholms kommun har anvisat del av Hjorthagen 1:3 till Åke Sundvall Projekt AB i mars 2015. Fastigheten ligger vid Gasverksområdet i Hjorthagen. Fastigheten ligger på Östermalm som räknas som Stockholms innerstad. Fastigheten har adressen Gasverksvägen. Fastigheten

får enligt markanvisningen bebyggas med 100 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 8 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **23 000 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mer attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

Bedömning

Sammantaget visar ortsprismaterialet ett värde om mellan 3 500 och 23 000 kr/m² BTA för bostäder i Storstockholm, exklusive Stockholms innerstad förutom Hjorthagen. Försäljningarna har skett mellan år 2011 och 2015. En kraftig prishöjning kan noteras i ortsprismaterialet under senaste 1-2 åren för objekt som har ett mycket gott läge.

De två försålda/anvisade fastigheterna i Nacka och Värmdö har sålts/anvisats till priser om 3 500 och 4 000 kr/m² bruttoarea bostäder. Det gäller dock hyresrätt eller 50 procent hyresrätt vilket inte är helt jämförbart med värderingsobjektet. Värderingsobjektet har därför jämförts med liknande objekt i liknande lägen.

Samtliga försäljningar bedöms vara jämförbara med värderingsobjektet förutom de fastigheter som har ett mycket nära läge till Stockholms innerstad. De försäljningar som är jämförbara har skett till priser om mellan 3 500 – 8 200 kr/m² BTA. För att göra priserna jämförbara så kan priserna justeras till år 2015 års värdenivå. Det har gjorts genom att använda Svensk Mäklarprisstatistik över bostadsrätter i Storstockholm. Prisnivåerna har justerats med upp till 54 procent för de äldsta försäljningarna. Efter justeringen uppgår prisnivåerna till i 2015/16 års prisläge till mellan 4 700 – 12 800 kr/m² BTA. Medelvärdet uppgår till 7 716 kr/m² BTA. Median uppgår till 7 819 kr/m² BTA.

Någon kontroll har inte gjorts avseende typ av bostadsrätter som sålts och i vilken omfattning byggkostnadspriserna har ökat. Därför råder en osäkerhet avseende de indikerade värdenivåerna.

Värdet för byggrätt med bostäder upplåtna med bostadsrätt inom området för värderingsobjektet i Orminge i Nacka kommun bedöms uppgå till mellan **7 000 – 8 000 kr/m² BTA**. Värdet för marken med byggrätt för bostäder i flerbostadshus om 7 497 m² BTA bedöms till mellan **52 000 000 – 60 000 000 kr**.

Värdebedömning 2 – Bostadsmark hyresrätt

Ortspris - tomträttsupplåtelser

Försäljningar eller markanvisningar av mark för bostäder upplåtna med hyresrätt förekommer mycket sällan. En stor del av nybyggnation av bostäder i Stockholm avser bostäder upplåtna med bostadsrätt. Företag som producerar bostäder vill helst köpa mark för bostäder upplåtna med bostadsrätt.

På senare tid har mark för hyresrätter markanvisats men i de fallen upplåts marken med tomträtt. Tomträttsavgälder som överenskommit med tomträttshavare ger en indikation på markvärdet, se nedan i tabellen.

Nr.	Fastighet	Ort/område	Område	Byggrätt m ²	Upplåtelse	Köpedatum År-månad	T-avgäld/ Kr/m ² BTA
1	Porslinskvarteren	Värmdö	Gustavsberg	15 300	HR	Okt-14	180
2	Herbariet 2 och 3	Stockholm	Midsommarkransen	~17 000	HR	Aug-15	124
3	Skärholmen 2:1	Stockholm	Skärholmen	~6 600	HR	Sep-15	91
4	Västberga 1:1	Stockholm	Västberga	~11 000	HR	Maj-15	102
5	Sicklaön 40:14 mfl	Nacka	Forum Nacka	12 000	HR	Aug-15	330

Upplåtelseerna har en avgäld om mellan 91 – 330 kr/m² BTA vilket med en avgäldsrenta om 3,25 procent indikerar ett värde på marken om **2 800 – 10 150 kr/m² BTA**.

Det finns även flera upplåtna tomträtter till t ex Svenska Bostäder AB till låga avgälds nivåer i Mariehäll och Norra Djurgården om ca 100 kr/m² BTA. De nivåerna bedöms vara subventionerade för att stimulera hyresrättsproduktionen. Dessa nivåer bedöms inte vara jämförbara eller marknadsmässiga.

Ortspris – sålda tomträtter

Under perioden 2014 och 2015 har Stockholms kommun sålt 13 fastigheter (mark) till tomträttsinnehavarna av flerbostadshus, ej bostadsrättsföreningar. Försäljningarna är gjorda under 2014 till priser mellan 1 124 – 7 089 kr/m² bostadsarea. Det bedöms motsvara mellan 1 300 – 5 700 kr/m² BTA. Medelvärdet på försäljningarna uppgår till **2 800 kr/m² BTA** och medianen ligger på 2 800 kr/m² BTA. Försäljningarna har skett i Stockholms kommun, exklusive Stockholms innerstad. Det ska beaktas att köparna av en tomträtt säljs i praktiken bara av en tomträttsinnehavare och därför saknas egentligen en marknad. Prisnivåerna ska därför betraktas vara ett minsta värde på marken.

Bedömning

Värdet av mark för bostäder upplåtna med hyresrätt har ett lägre värde jämfört med mark med bostäder upplåtna med bostadsrätt. Det beror på att bostadsrätter säljs till högre priser jämfört med bostäder upplåtna med hyresrätt. Värdet för mark för bostäder upplåtna med hyresrätt har därför ett lägre värde om det bedömda värdet om 7 000 – 8 000 kr/m² BTA för bostadsrätter i Orminge. Indikerade värden vid tomträttsupplåtelse ligger på mellan 2 800 – 10 150 kr/m² BTA och tomträtter har sålts till mellan 1 300 – 5 700 kr/m² BTA. Värdet för marken bedöms uppgå till **4 000 kr/m² BTA** eller **30 000 000 kr**.

Marknadsvärde

Allmänt

Värderingsobjektet utgör tomtmark för bostäder på Orminge 1:57 i Nacka kommun. Tomtarealen uppgår till 8 807 m² med en bruttoarea om 7 497 BTA bostäder enligt fastighetstaxeringen. Fastigheten har adressen Kommunalvägen 2-6 A-E och har ett gott läge nära Orminge Centrum. Området bedöms vara attraktivt för bostäder. Värdebedömningen baseras på en ortsprismetod av mark för bostäder i flerbostadshus. Antalet försäljningar av mark för bostäder upplåtna med hyresrätter är mycket få och därför är värdet något osäkert.

Marknadsvärde

Efter en ortsprisanalys bedöms marknadsvärdet för marken med för bostäder i flerbostadshus på Orminge 1:57 i Nacka kommun vid värdetidpunkten 15 mars 2016 ligga på enligt nedan.

Bostäder – fri upplåtelse (bostadsrätt)

60 000 000 kr eller 8 000 kr/m² BTA

Bostäder - hyresrätter

30 000 000 kr eller 4 000 kr/m² BTA

Marknadsbedömningar är alltid behäftade med en viss osäkerhet.

Stockholm 2016-03-16

Anders Almqvist, MRICS
Civ. Ing, Fastighetsekonom

FS Fastighetsstrategi AB
Box 7644
103 94 Stockholm
Tfn 08 - 545 297 30

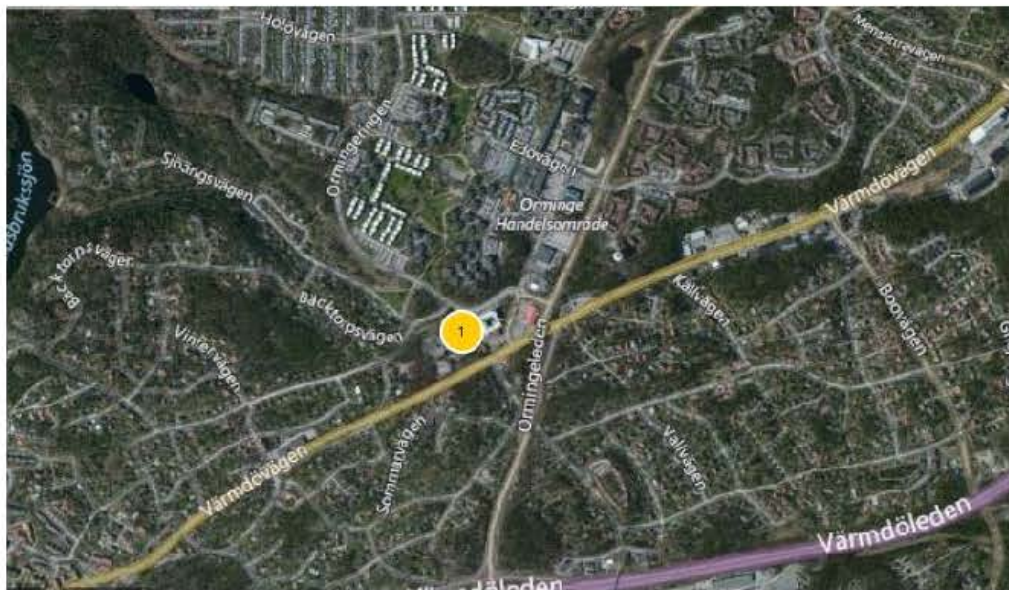
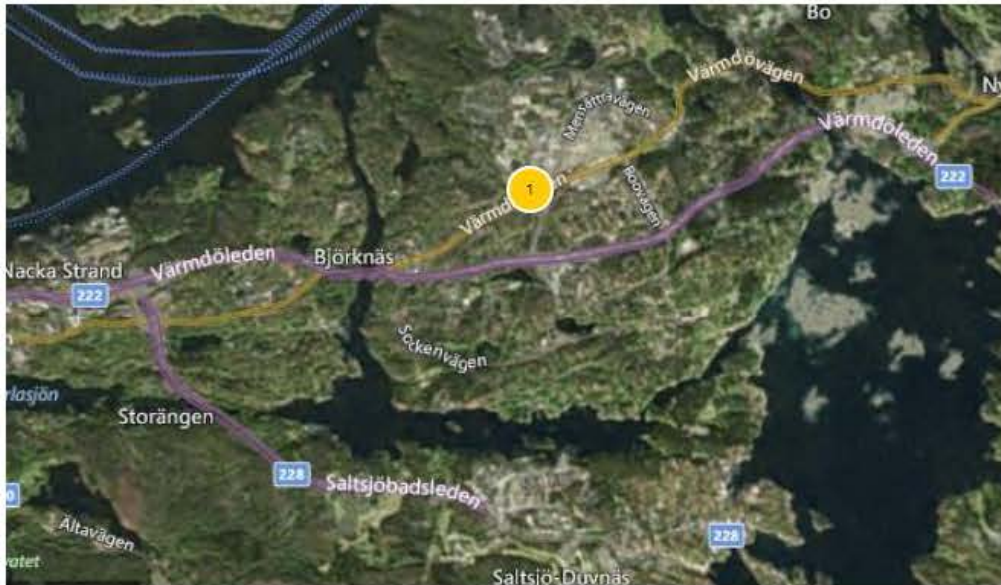
www.fastighetsstrategi.se

**AUKTORISERAD
FASTIGHETSVÄRDERARE**

SAMHÄLLSBYGGARNA

Bilaga 1 – Karta

Bilaga 2 – Bilder

Bilaga 3 – Utdrag FDS

FASTIGHET**NACKA ORMINGE 1:57**

Fastighetsnyckel:	010439967	Aktualitet FR:	2013-12-17
Län:	01, STOCKHOLM	Kommun:	82, NACKA
Distrikt:	215032, BOO		
Församling (2015-12-31):	03, Boo		

URSPRUNG

NACKA ORMINGE 1:9 NACKA ORMINGE 1:10

AREAL

Totalareal:	Varav land:	Varav vatten:
8 807 kvm	8 807 kvm	0 kvm
0,8807 ha	0,8807 ha	0 ha

KOORDINATER

Punkttyp:	N:	E:	Gå till:
Central	6580536.3	685214.0	
	6580572 (RT90)	1639473 (RT90)	
Central	6580461.6	685222.4	
	6580497 (RT90)	1639480 (RT90)	

ÅTGÄRDER

	Datum:	Akt:
Fastighetsrättsliga		
Sammanläggning	1986-04-01	0182K-86/23
Fastighetsreglering, Ledningsåtgärd	1997-02-26	0182K-97/18
Fastighetsreglering	2006-02-06	0182K-2005/171
Ledningsåtgärd	2013-12-17	0182K-2012/25
Tekniska		
Övriga åtgärder ÅTERSTÄLLANDE AV GRÄNSMÄRKE	2000-10-13	0182K-2000/135

AVSKILD FASTIGHET

ORMINGE 62:1

ADRESS

Adress:	Postnr:	Postort:	Kommundel:
Kommunalvägen 2	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 4	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6A	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6B	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6C	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6D	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6E	132 34	Saltsjö-Boo	Boo

LANTMÄTERIKONTORLANTMÄTERIMYNDIGHETEN I NACKA, 131 81 NACKA
Kontorsbeteckning: AK82

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1:57

Tel: 08-718 8000

PLANER**DP 147****Plan:** Detaljplan**Aktbeteckning:** 0182K-96/91 **Beslutsdatum:** 1996-09-11

Sök efter InfoPlan.

Hänv. till beslut:

010059996 010001400

Laga kraft: 1996-10-11**Genomförande:** 1996-10-12 - 2006-10-11**Populärnamn:** ORMINGE 1:57**Berörd kommun:** NACKA**DP 355****Plan:** Detaljplan**Aktbeteckning:** 0182K-2005/113 **Beslutsdatum:** 2005-06-15**Hänv. till beslut:**

010001400 010037990 010053704

Laga kraft: 2005-07-15**Genomförande:** 2005-07-16 - 2010-07-15**Populärnamn:** SENIORBOST ORMINGE**Berörd kommun:** NACKA**RÄTTIGHETER****Redovisningen kan vara ofullständig.**

Officialservitut Akt: 01-BOO-883.1

Officialservitut Akt: 01-BOO-884.1

Ledningsrätt Akt: 0182K-97/18.1

Sök efter InfoRätt.

INSKRIVNING ALLMÄNT**Aktualitet:** 2016-03-04**Senaste ändring för fastigheten:** 2011-07-22 13:00:00**Inskrivningskontor**

LANTMÄTERIET FASTIGHETSINSKRIVNING

Kontorsbeteckning: AI24

761 80 NORRTÄLJE

Tel: 0771-636363

LAGFART**Ägare:**

212000-0167

NACKA KOMMUN

131 81 NACKA

Dagboksnr: 55/910**Inskrivningsdag:** 1955-04-13**Beslut:** Beviljad

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1 57

Fång: Köp 1954-05-06
Andel: 1/1

TOMTRÄTT

Innehavare:
 769610-2701
 SENIORFORUM BOO KOOPERATIV HYRESRÄTTSFÖR
 c/o ÖSTERÅKERS BOSTADSRÄTTSFÖRVALTN
 BOX 550
 184 25 ÅKERSBERGA

Dagboksnr: 07/545
Inskrivningsdag: 2007-01-04
Beslut: Beviljad
Fång: Köp 2004-06-24

Köpeskilling fast egendom: SEK 1

Avser hela fastigheten

Andel: 1/1

Aktuellt namn hos Bolagsverket: Boo Seniorhem Kooperativ hyresrättsförening

UPPLÄTELSE TILL TOMTRÄTT

Inskrivningsdag: 1997-08-14 **Dagboksnr:** 97/25298

Beslut: Beviljad

Upplåtelsedag: 1997-07-01 **Ändamål:** SKOLVERKSAMHET

Årlig avgäld: SEK 42 000

Avgäldens start: 1997-07-01

Avgäldsperiod: 10 år

Uppsägning får ske till: 2057-07-01 därefter med 40 års perioder.

Inskränkning: Annan rättighet än panträtt eller nyttjanderätt får ej upplåtas

Anmärkning:

Dagboksnr: 06/26932 Beslut: Beviljad

Anm.: RÄTTAT

TIDIGARE INNEHAVARE

Tid. innehavare:

716405-6793
 BOO SKOLA EKONOMISK FÖRENING
 KOMMUNALVÄGEN 6
 132 34 SALTSJÖ-BOO

Fång: Upplåtelse av tomträtt 1997-08-11

Överlåten andel: 1/1

556556-7889
 BYGGMÄSTAREN U J JOHANSSON AB
 c/o ALLIANCE
 KUNGSBRÖ STRAND 15
 112 26 STOCKHOLM

Fång: Köp 2002-12-30

Köpeskilling fast egendom: SEK 2 039 000

Avser hela fastigheten

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1 57

Överlåten andel: 1/1

TIDIGARE INNEHAVARE**Tid. innehavare:**

556556-7889
 BYGGMÄSTAREN U J JOHANSSON AB
 c/o ALLIANCE
 KUNGSBRO STRAND 15
 112 26 STOCKHOLM

Fång: Köp 2002-12-30

Köpeskilling fast egendom: SEK 2 039 000

Avser hela fastigheten

Överlåten andel: 1/1

ÄLDRE FÖRHÅLLANDE

Akt: I99/21032	Akt: Ö00/1016	Akt: T97/25299	Akt: A02/56967	Akt: A04/28417
Akt: I00/22340	Akt: I06/64665	Akt: I01/7299	Akt: I06/64666	Akt: I01/15022
Akt: I06/64667	Akt: I06/25942	Akt: I06/64668	Akt: I06/25943	Akt: I06/25944
Akt: I06/64669	Akt: I99/21031	Akt: I06/64670	Akt: T04/28412	Akt: I06/64672
Akt: I06/64673	Akt: I09/6225	Akt: I09/6227	Akt: I09/6228	Akt: I10/8912
Akt: I10/8914	Akt: I11/20806	Akt: I11/24999		

INTECKNINGAR

Antal inteckningar: 4st **Summa:** 121 000 000

Datapantbrev Företrädesordning 1

Inskr.dag: 2006-12-12 **Dagboksnr:** 06/64671

Belopp: SEK 95 000 000

Datapantbrev Företrädesordning 2

Inskr.dag: 2009-02-17 **Dagboksnr:** 09/6226

Belopp: SEK 5 000 000

Datapantbrev Företrädesordning 3

Inskr.dag: 2010-03-09 **Dagboksnr:** 10/8913

Belopp: SEK 14 000 000

Datapantbrev Företrädesordning 4

Inskr.dag: 2010-03-09 **Dagboksnr:** 10/8915

Belopp: SEK 7 000 000

Innehav:

Dagboksnr: 10/8916

Beslut: Beviljad

NACKA KOMMUN

131 81 NACKA

INSKRIVNINGAR

Inga inskrivningar hittades.

ANTECKNING

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ÖRMINGE 1:57

Inga anteckningar hittades.**MER INFORMATION**

Det finns 5 byggnad/er på fastigheten. Sök efter InfoBygg.

Det finns 85 lägenhet/er på fastigheten. Sök efter lägenheter.

Det bor 623 personer inom 250m. Sök efter grannskapsinformation.

TAXERING**Taxeringsenhet: 128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)****Taxeringsår:** 2013**Taxeringsvärde i tkr:** 81 125**Tax.enhet avser:** Hel registerfastighet**Areal:** 8 807**Ägare:****769610-2701**

Boo Seniorhem Kooperativ

hyresrättsförening

c/o ÖSTERÅKERS BOSTADSRÄTTSFÖRVALTN

BOX 550

184 25 ÅKERSBERGA

Juridisk form:

Andel: 1/1

Värderingsenhet: Hyreshusmark för bostäder**Tillhör tax.enhet:** 128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)**Skatteverkets id:** 300461065**Tax.värde i tkr:** 18 400**Riktvärdeområde:** 182286**Riktvärde kr/kvm:** 2 800**Byggrätt i kvm:** 6 595**Markid:** 20031667**Värderingsenhet: Hyreshusmark för bostäder****Tillhör tax.enhet:** 128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)**Skatteverkets id:** 300780265**Tax.värde i tkr:** 2 525**Riktvärdeområde:** 182286**Riktvärde kr/kvm:** 2 800**Byggrätt i kvm:** 902**Markid:** 20066804**Värderingsenhet: Hyreshusbyggnad för bostäder****Tillhör tax.enhet:** 128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)**Skatteverkets id:** 300780264**Tax.värde i tkr:** 7 200**Riktvärdeområde:** 182286**Boyta i kvm:** 722**Hyra i tkr/år:** 915**Nybyggnadsår:** 2010

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1:57

Värdeår:	2010
Under byggnad:	Nej
Placerad på mark:	20066804
Värderingsenhet:	Hyreshusbyggnad för bostäder
Tillhör tax.enhet:	128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)
Skatteverkets id:	300461063
Tax.värde i tkr:	53 000
Riktvärdeområde:	182286
Boyta i kvm:	5 378
Hyra i tkr/år:	6 778
Nybyggnadsår:	2007
Värdeår:	2007
Under byggnad:	Nej
Placerad på mark:	20031667

Källa: Lantmäteriet, Skatteverket och InfoTrader

ÄNDRING AV TOMTRÄTTSAVTAL

Fastigheten Orminge 1:57 är upplåten den 1 juli 1997 med tomträtt för skolverksamhet. Tomträten är inskriven den 14 augusti 1997. Eftersom fastigheten är utlagd för bostadsändamål i lagakraftvunnen detaljplan, har avtal träffats mellan Nacka kommun genom dess kommunstyrelse nedan kallad kommunen och SeniorForum Boo kooperativ hyresrättsförening, 769610-2701, Box 133, 132 23 SALTSJÖ-BOO nedan kallad tomträttshavaren, som innebär att gällande tomträttsavtal skall ändras till att lyda enligt föreliggande avtal.

§ 1 FASTIGHET

Kommunen upplåter från och med den 1 juni 2007 till tomträttshavaren med tomträtt fastigheten Orminge 1:57 i Nacka kommun i det skick fastigheten har dagen för tomträttshavarens undertecknande av detta avtal.

§ 2 AVGÄLD

Årliga tomträttsavgälden utgör, om ej annat överenskommes eller av domstol bestämmes, 693.000 kronor. Avgälden betalas kvartalsvis i förskott senast sista vardagen före varje kvartals början. Tomträttsavgäld skall dock erläggas först från och med den tidpunkt då tomträten kan tas i bruk för avsett ändamål.

§ 3 ÄNDAMÅL OCH BYGGNADSSKYLDIGHETER

Fastigheten får enbart nyttjas för bostäder i enlighet med gällande detaljplan och av områdesnämnden beviljat bygglov.

Ritningar jämte tillhörande beskrivningar till varje byggnadsåtgärd, för vars utförande byggnadslov erfordras, skall underställas kommunen för godkännande innan bygglov söks.

Byggnader och övriga på fastigheten uppförda anläggningar skall av tomträttshavaren väl underhållas. Om byggnader eller anläggningar förstörs eller skadas av eld eller på annat sätt, skall de inom av kommunen bestämd skälig tid ha återuppbyggs eller reparerats. Detta under förutsättning att annan överenskommelse icke har träffats mellan kommunen och tomträttshavaren. Byggnad eller anläggning får icke utan kommunens medgivande rivas.

Även obebyggd del av fastigheten skall hållas i vårdat skick.

§ 4 ERSÄTTNING FÖR BEFINTLIGA BYGGNADER

På fastigheten är uppfört två kontorsbyggnader. Särskild ersättning skall erläggas för dessa med SJUMILJONER (7.000.000) kronor.

Ersättningen skall erläggas senast på upplåtelsedagen enl § 1 genom utfärdande av ett skuldebrev med en amorteringsplan som kopplas till medlemsanslutningen i Föreningen.

Full betalning skall dock ha erlagts senast den 31 december 2011. Reversen löper med en ränta baserad på vid varje tillfälle gällande referensränta med påslag på två procentenheter.

Till säkerhet för denna skuldförbindelses riktiga fullgörande och även för kostnader för ford-rans indrivande och bevakande pantförskrivs till Nacka kommun det pantbrev på 7.000.000 kronor som kommer att utfärdas på grund av sökt inteckning i ovan nämnda tomträtt. Pantbrevet skall placeras omedelbart efter de pantbrev som utfärdats som säkerhet för kreditgiva-res lån för bottenfinansiering.

Tomträttshavaren har själva och med hjälp av konsulter besiktigat byggnaderna och kunnat utröna deras såväl in- som utvändiga skick.

Tomträttshavaren förklarar sig härmed godtaga byggnadernas skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk mot kommunen på grund av fel och brister i byggnaderna. Tomträttshavaren är införstådd med att ovanstående villkor är en s.k. friskrivning från kommu-nens ansvar som avses i Jordabalken 4 kap 19 §.

§ 5 GATUKOSTNADER OCH VATTEN OCH AVLOPP

Gatukostnader för gällande detaljplan ingår i tomträttsavgälden. Anläggningsavgift för vat-ten och avlopp skall däremot erläggas av tomträttshavaren enligt vid varje tidpunkt gällande va-taxa. Dock ingår anläggningsavgiften för vatten och avlopp i avgäldsunderlaget avseende befintlig bebyggelse enligt § 4.

§ 6 UPPLÅTELSER

Tomträttshavaren får utan kommunens medgivande upplåta panträtt och nyttjanderätt i tomt-rätten. Servitut eller annan särskild rättighet får däremot inte upplåtas utan sådant medgi-vande.

§ 7 ÄNDRING AV AVGÄLD

För avgäldsreglering gäller de i lagen angivna minimiperioderna om tio år, varvid den första perioden räknas från den 1 juni 2007.

§ 8 UPPSÄGNING AV AVTALET

Enligt lag äger endast kommunen uppsäga tomträttsavtalet inom vissa perioder. Den första perioden omfattar sextio år räknat från den 1 juni 2007. De därpå följande perioderna skall omfatta fyrtio år.

§ 9 KOSTNADER, FÖRPLIKTELSER M. M.

Det åligger tomträttshavaren att svara för och fullgöra alla kostnader och förpliktelser som kan komma att belasta fastigheten och tomträtten under upplåtelseiden.

§ 10 INSKRIVNING, ÖVERLÅTELSE

Kommunen skall för tomträttshavarens räkning på sätt som anges i jordabalken söka inskrivning av tomträtten. Samtliga kostnader för inskrivningen erlägges av tomträttshavaren.

Vid överlåtelse av tomträtten åligger det tomträttshavaren att omedelbart meddela kommunen om överlåtelsen.

§ 11 LEDNINGAR M. M.

Tomträttshavaren medger att kommunen eller annan som har kommunens tillstånd, får framdraga och bibehålla vatten- och avlopps-, el- och teleledningar i eller över fastigheten med erforderliga stolpar och andra anordningar som hör till ledningarna. Detta gäller även infästningsanordningar på byggnad där någon olägenhet för tomträttshavaren ej uppstår. Kommunen eller annan som har kommunens tillstånd medges vidare rätt att anlägga och för all framtid bibehålla tunnlar för kommunikationsändamål samt vatten och avlopp i fastigheten. Kommunen skall äga tillträde till fastigheten för skötsel och underhåll av ifrågavarande anläggningar. Tomträttshavaren är skyldig att utan ersättning tåla det intrång och nyttjande som ovan nämns enligt denna paragraf. Dock är tomträttshavaren berättigad till ersättning för skada på byggnad eller annan anläggning på fastigheten.

§ 12 MILJÖSTÖRANDE NYTTJANDE

Tomträttshavaren ansvarar för att nyttjandet av fastigheten ej är miljöstörande. Tomträttshavaren svarar för de kostnader, som kan påfordras enligt gällande hälso- och miljöskyddslagstiftning eller liknande. Därest sådana åtgärder icke vidtages äger kommunen rätt att utföra dessa på tomträttshavarens bekostnad.

§ 13 KONTROLL

För kontroll av detta avtals tillämpning är tomträttshavaren pliktig att lämna kommunen erforderliga upplysningar och tillfälle till besiktning.

§ 14 ÖVRIGT

I övrigt gäller vad i jordabalken eller eljest i lag stadgas om tomträtt.

§ 15 GODKÄNNANDE

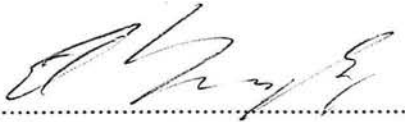
Detta avtal är för kommunen bindande endast under förutsättning att det godkännes av kommunfullmäktige i Nacka kommun genom beslut som vinner laga kraft.

.....

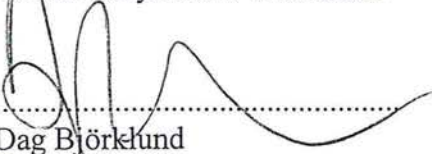
Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den 10 maj 2007

För NACKA KOMMUN

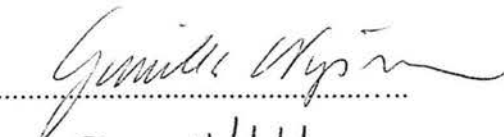
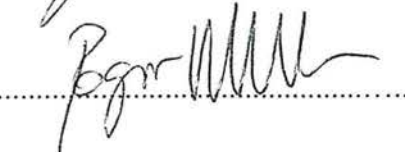

.....
Erik Langby
Kommunstyrelsens ordförande

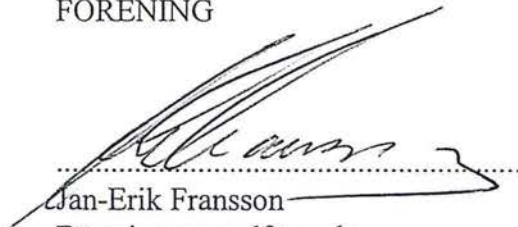
.....
Dag Björklund
Fastighetsdirektör

Kommunens namnteckningar bevitnas:

Nacka den 29/1-07

För SENIORFORUM BOO
KOOPERATIV HYRESRÄTTSS-
FÖRENING

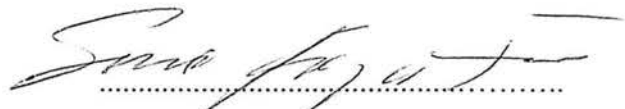
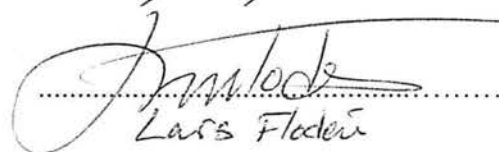

.....
Jan-Erik Fransson
Föreningens ordförande

.....
Börje Andersson
Styrelseledamot

Tomträttshavarens namnteckningar
bevitnas:

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 145

Dnr KFKS 2016/216

Försäljning av fastigheten Älta 10:61 inom detaljplan för Ältadalens industriområde, Dpl 480

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget köpekontrakt, som innebär att fastigheten Älta 10:61 försäljs till Hammersta Fastigheter AB, orgnr: 556493-7737, för en köpeskilling om 11 200 000 kr.

Ärende

Fastigheten Älta 10:61 är belägen i Ältadalens industriområde, inom dpl 480. Fastigheten föreslås ska försälas till Hammersta Fastigheter AB och köpeskillingen uppgår till 11 200 000 kr. Tillträdesdatum är satt till den 1 juni 2016.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 5 april 2016 § 46
Enhetens för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 22 mars 2016
Bilaga 1 Köpekontrakt
Bilaga 2 Detaljplan

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 5 april 2016 § 46

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget köpekontrakt, som innebär att fastigheten Älta 10:61 försäljs till Hammersta Fastigheter AB, orgnr: 556493-7737, för en köpeskilling om 11 200 000 kr.

Yrkanden

Helena Westerling (S) yrkade, med instämmande av Rolf Wasteson (V), att ärendet avslås och att fastigheten istället erbjuds avtal med tomträttsavgäld.

Cathrin Bergensträhle (M) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall Sten (L) och Christina Ståldal (NL), bifall till stadsutvecklingsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Beslutsgång

Med avslag på Helena Westerlings yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Cathrin Bergensträhles yrkande.

Reservationer

Rolf Wasteson (V) reserverade sig mot beslutet och ingav följande.

”Vänsterpartiet är emot att kommunen säljer mark i verksamhetsområden, vi vill istället att den ska upplåtas med tomträtt. Ur ekonomiskt perspektiv är det knappast fördelaktigt för kommunen på lång sikt att sälja marken. Men den främsta orsaken till att vi säger nej är att genom att sälja marken tappar kommunen rådighet över den. I en avlägsen framtid kan förhållanden och behov av mark se mycket annorlunda ut än idag. Säljer kommunen marken så saknar man varje möjlighet till att kunna använda marken till andra ändamål. Vad hade hänt om kommunen sålt Bergs oljehamn när hamnen etablerades? Då skulle vi idag helt sakna möjligheten till att där kunna bygga ett stort och bra bostadsområde.”

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Nackalistan tillstyrker förslaget till beslut om försäljning av fastigheten Älta 10:61 i Ältadalens industriområde. Valet av form för markinnehavet står mellan tomträtt eller äganderätt. Nackalistan ser positivt på att företag som så önskar i industriområden kan få egen rådighet över marken och därmed över verksamheten i nutid och i framtid.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-03-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/216

Kommunstyrelsen

Försäljning av fastigheten Älta 10:61 inom detaljplan för Ältadalens industriområde, Dpl 480

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget köpekontrakt, som innebär att fastigheten Älta 10:61 försäljs till Hammersta Fastigheter AB, orgnr: 556493-7737, för en köpeskilling om 11 200 000 kr.

Sammanfattning

Fastigheten Älta 10:61 är belägen i Ältadalens industriområde, inom dpl 480. Fastigheten föreslås ska försälas till Hammersta Fastigheter AB och köpeskillingen uppgår till 11 200 000 kr. Tillträdesdatum är satt till den 1 juni 2016.

Ärendet

Ältadalens verksamhetsområde är ca 10 ha stort med ett strategiskt läge intill Tyresövägen. För området gäller en detaljplan som vann laga kraft den 12 januari 2010. Området medger bebyggelse för småindustri, kontor och handel, som utgör ca 7 ha av verksamhetsområdet. Tillfart till området skall ske via Tyresövägens nya trafikplats Skrubba-Lindalen.

I samband med utbygganden av de allmänna anläggningarna har kommunen iordningställt kvartersmarken till en grovplanerad yta innan försäljningen sker. Kommunen kommer även att betala fastighetsbildningskostnaderna för att bilda fastigheterna.

Anläggningsavgift för vatten och avlopp skall dock betalas av köparen enligt för varje tidpunkt gällande va-taxa.

Köpeskillingen, inklusive gatukostnader, är satt utifrån ett markvärde på 1 600 kr/kvm tomtarea, bedömt av utomstående värderingsman. Tillträdesdagen är satt till den 1 juni 2016.

Verksamhetsområdet i Ältadalen innefattar totalt 23 tomter varav 10 av dessa tomter är försålda, 8 tomter är upplåtna med tomträtt och 2 tomter är upplåtna med arrende. Resterande 3 tomter är bokade och i process att försäljas alternativt upplåtas med tomträtt.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslaget pris om 1 600 kr/kvm avspeglar marknadsvärdet för industrifastigheter i området.

Konsekvenser för barn

Försäljningen bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för barn. Fastigheten ligger inom ett detaljplanelagt område med ändamål för industri.

Bilagor

Bilaga 1 Köpekontrakt

Bilaga 2 Detaljplan

Anna Ahrling
Gruppchef mark
Enheten för fastighetsutveckling

Claes Hielte
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

KÖPEKONTRAKT

§ 1 PARTER, OBJEKT OCH KÖPESKILLING

Nacka kommun, genom dess kommunstyrelse, nedan kallad kommunen försäljer härmed till Hammersta Fastigheter AB, org.nr: 556493-7737, Box 307, 135 29 Tyresö, nedan kallad köparen, del av fastigheten Älta 10:1 samt del av fastigheten Älta 10:51, se bilaga 1, i Nacka kommun, med en areal om ca 7 000 kvm, för en överenskommen köpeskillning av ELVAMILJONERTVÅHUNDRATUSEN (11 200 000) kronor samt på följande villkor i övrigt.

§ 2 FASTIGHETSBLDNING

Ansökan om fastighetsbildning enligt bilaga 1 har lämnats in till lantmäterimyndigheten i Nacka. Köpeskillingen, som ska erläggas på tillträdesdagen, enligt § 5, ska utifrån angiven areal i §1 justeras med 1600 kr/kvm tomtarea då slutgiltig areal för fastigheten är känd. Fastigheten kommer erhålla beteckningen Älta 10:61 efter fastighetsregleringen vunnit laga kraft.

§3 FASTIGHETENS SKICK

Fastigheten försäljs i det skick den är på köpekontraktsdagen. Köparen har själv besiktigt fastigheten och kunnat utröna dess skick.

Parterna är ense om att några muntliga avtal eller utfästelser utöver detta köpekontrakt beträffande fastighetens skick icke föreligger.

Med hänvisning till ovan godkänner köparen fastighetens skick och avstår därför med bindande verkan från alla anspråk mot kommunen på grund av såväl synliga som dolda fel och brister i fastigheten.

§ 4 TILLTRÄDESDAG

Fastigheten skall tillträdas av köparen den 1 juni 2016 eller annan tidpunkt som parterna kommer överens om.

§ 5 KÖPESKILLINGENS ERLÄGGANDE

Köpeskillingen erlägges så att köparen

a)	betalar handpenning vid detta kontrakts undertecknande	1 120 000 kronor
b)	betalar kontant på tillträdesdagen	10 080 000 kronor
	<u>Summa :</u>	<u>11 200 000 kronor</u>

§ 6 PENNINGINTECKNINGAR

Kommunen garanterar att fastigheten på tillträdesdagen icke besväras av penninginteckningar.

§ 7 SERVITUT OCH NYTTJANDERÄTTER

Kommunen garanterar att fastigheten överlåtes fri från besvärande servitut och nyttjanderätter förutom de som är redovisade i fastighetsregistret.

§ 8 FÖRDELNING AV UTGIFTER

I köpeskillingen ingår gatukostnadsersättning. Anläggningsavgift för vatten, spillvatten och dagvatten skall däremot betalas av köparen enligt vid varje tidpunkt gällande va-taxa.

Kommunen skall betala skatter, räntor och andra periodiska utgifter för fastigheten av vad slag de vara må, i vad de belöpa på tiden intill tillträdesdagen. Från och med nämnda dag åvilar betalningsskyldigheten i dessa hänseenden köparen.

§ 9 BYGGNADSSKYLDIGHET, VITE SAMT SÄKERHET

Köparen förbinder sig att inom tre år efter tillträdesdagen färdigställt bebyggelse om minst 2 100 kvm BTA enligt detaljplan och lämnat bygglov. Tomt och bebyggelse skall utformas enligt bilaga 2.

Om köparen eller ev. ny ägare inte fullgjort byggnadsskyldigheten enligt ovan, skall kommunen erhålla ett vite på 1 320 000 kronor. Tidsförlängning kan medges av kommunen om särskilda skäl därtill föreligger.

Som säkerhet för detta vitesbelopp skall kommunen erhålla ett pantbrev med bästa rätt i fastigheten på 1 320 000 kronor. Kommunen skall, efter anfordran från fastighetsägaren, återlämna pantbrevet till fastighetsägaren. Detta kan ske tidigast inom en månad efter att byggnadsskyldigheten har uppfyllts.

§ 10 SKADESTÅND

Skulle köparen eller kommunen inte fullborda sina åtaganden enligt detta avtal, äger motparten rätt till skälig ersättning. Skulle åsidosättande av åtagande vara av väsentlig betydelse, har motparten dessutom rätt att häva köpet.

Vid köparens kontraktsbrott skall kommunens ersättning regleras i första hand ur erlagd handpenning. Överstiger kommunens skada handpenningen, är köparen skyldig att erlagga mellanskillnaden. Understiger skadan handpenningen, skall mellanskillnaden snarast återbetalas till köparen under förutsättning att köpet hävs.

§ 11 LAGFART OCH UTTAGANDE AV PANTBREV

Sedan köpeskillingen har erlagts och köpebrev undertecknats lämnar köparen fullmakt för kommunen att söka lagfart på förvärvet samt att söka inteckning och uttaga ett pantbrev på 1 320 000 kronor enligt § 9. Alla med lagfartsökandet och uttagande av pantbrev förenade kostnader betalas av köparen.

§ 12 ÖVERLÄMNANDE AV KÖPEBREV

På tillträdesdagen skall kommunen till köparen för dennes undertecknande utfärda kvitterat köpebrev avseende fastigheten och övriga handlingar som erfordras för att köparen skall få lagfart.

§ 13 SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Köparen skall vid projektering och uppförande av byggnader och anläggningar inom fastigheten följa riktlinjer för etablering enligt bifogad bilaga 3.

§ 14 VIDAREÖVERLÅTELSE

Vid en eventuell vidareöverlåtelse är köparen skyldig att i köpekontraktet överföra återstående åtaganden enligt detta avtal och tillförskriva den nya köparen att i sin tur göra det samma.

§ 15 ÖVRIGT

I övrigt gäller vad som i 4 kap. jordabalken eller eljest i lag stadgas om köp och byte av fast egendom.

Detta köpekontrakt är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den
För NACKA KOMMUN

Nacka den
Hammersta Fastigheter AB

.....
Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

.....

.....
Anna Ahrling
Markchef

.....

Kommunens namnteckningar bevittnas:

Köparens namnteckning/ar bevittnas:

.....

.....

.....

.....

BILAGOR

- 1 Ansökan om fastighetsbildning
- 2 Tomt- och bebyggelseutformning
- 3 Riktlinjer för etablering

Bilaga 1.

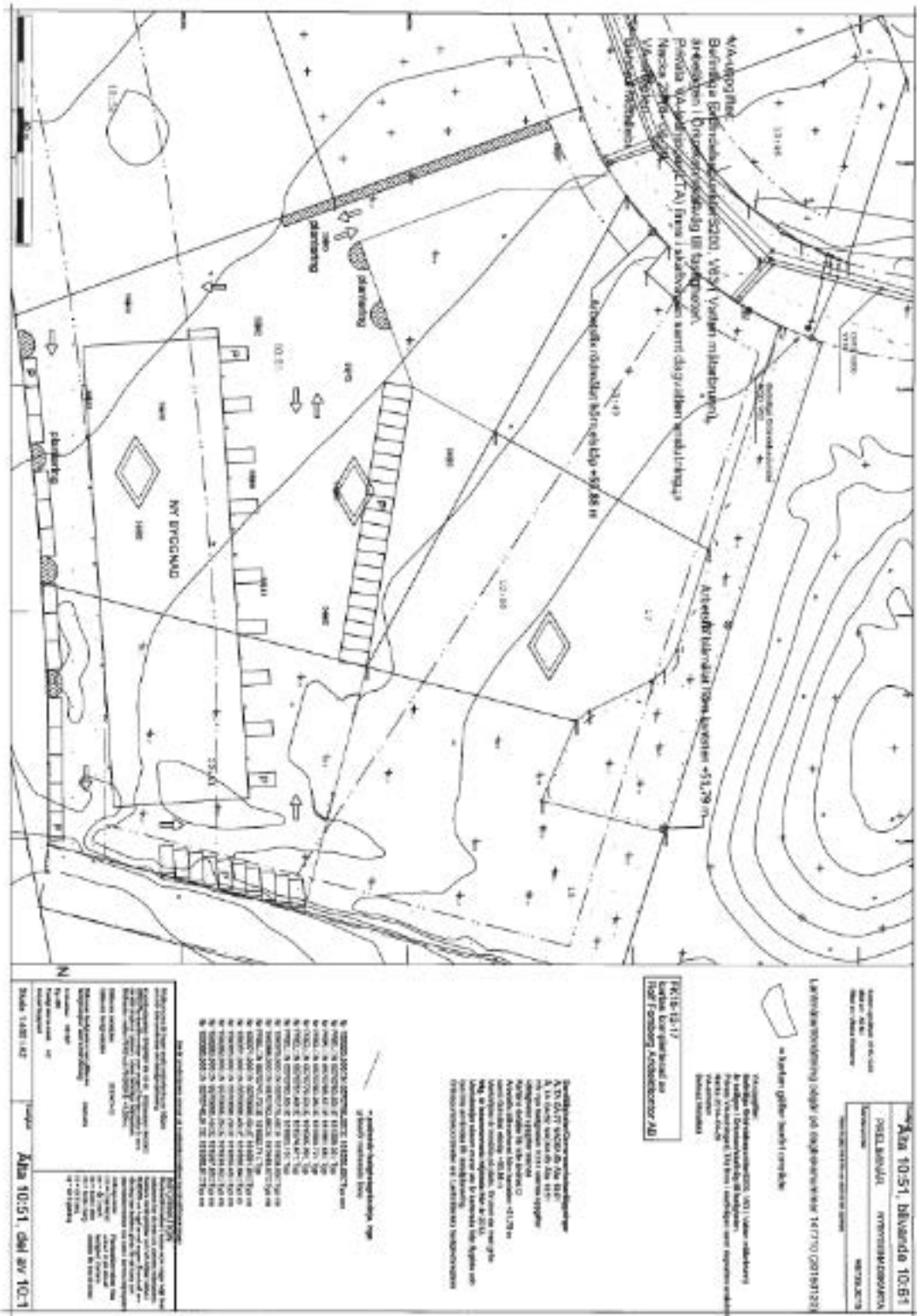
Lantmäterimyndigheten NACKA KOMMUN		2014-12-10	ANSÖKAN OM LANTMÄTERIFÖRRÄTTNING NACKA KOMMUN Aktiefaga A	
1) Kommun NACKA		2014-12-12 D nr #8147710		
2) Önskad åtgärd				
☒ Avstyckning ☐ Den nya lotten/ de nya lottarna förskas inte från medlemmar				
☒ Fasthetsreglering ☐ Fasthetsbestämning ☐ Sammanslagning				
☐ Kyrning ☐ Arkivningsförklaring ☐ Andrag/förklaring ☐ Annat (specifika)				
3) Område ska användas till				
☐ Heltäktostad ☐ Erbjudelsestad ☐ Jord- eller skogsbruk ☒ Annat (specifika)				
Inkludera				
4) Närmare beskrivning av åtgärden/åtgärderna och andra upplysningar				
Avstyckning från Älta 10:1 samt fasthetsreglering berörande styckningslotten och Älta 10:51 i enlighet med bilaga 1. Fasthetsbildning kan ske utan märkning på plats. Ett markområde inom Älta 10:51 utarronderas. Det markområdet, som avses att regleras, angränsar mot arrendområde, se bifogat arrendeavtal.				
5) Fasthetsbestämningarna på berörda fastigheter				
Älta 10:1 och 10:51				
6) Förböringskostnaderna betalas av				
Nacka kommun, Mark- och exploateringsavdelning, avsnitt 20153, ref Ältabergsverksamhetsområde, Box 50545, 202 50 Malmö				
7) Namn och adress(er) för värdbyrå				
Nacka kommun, Inresa Enheten, TV 81 Nacka				
8) Följande handlingar bifogas				
☐ Brevligt bygglov ☐ Förordningskänd ☐ Strandskyddsdispens ☐ Förtämlingsbesked om bygglov				
☒ Karta ☐ Reglerad ingångsväg ☐ Övervakningshandling ☒ Övrigt (specifika)				
Arrendesavtal				
Underskrift 1				
9)	Fastighet	Telefonnummer dagtid		
	Älta 10:1 och 10:51			
10)	Namn/teckning ägare/sökande	5) Makar/makar/samtyckt underskrift		
				
	Namn/förtydligande	Namnförtydligande		
	Tomaz Mesteric, H Wenschel			
Underskrift 2:				
9)	Fastighet	Telefonnummer dagtid		
10)	Namn/teckning ägare/sökande	5) Makar/makar/samtyckt underskrift		
	Namn/förtydligande	Namnförtydligande		

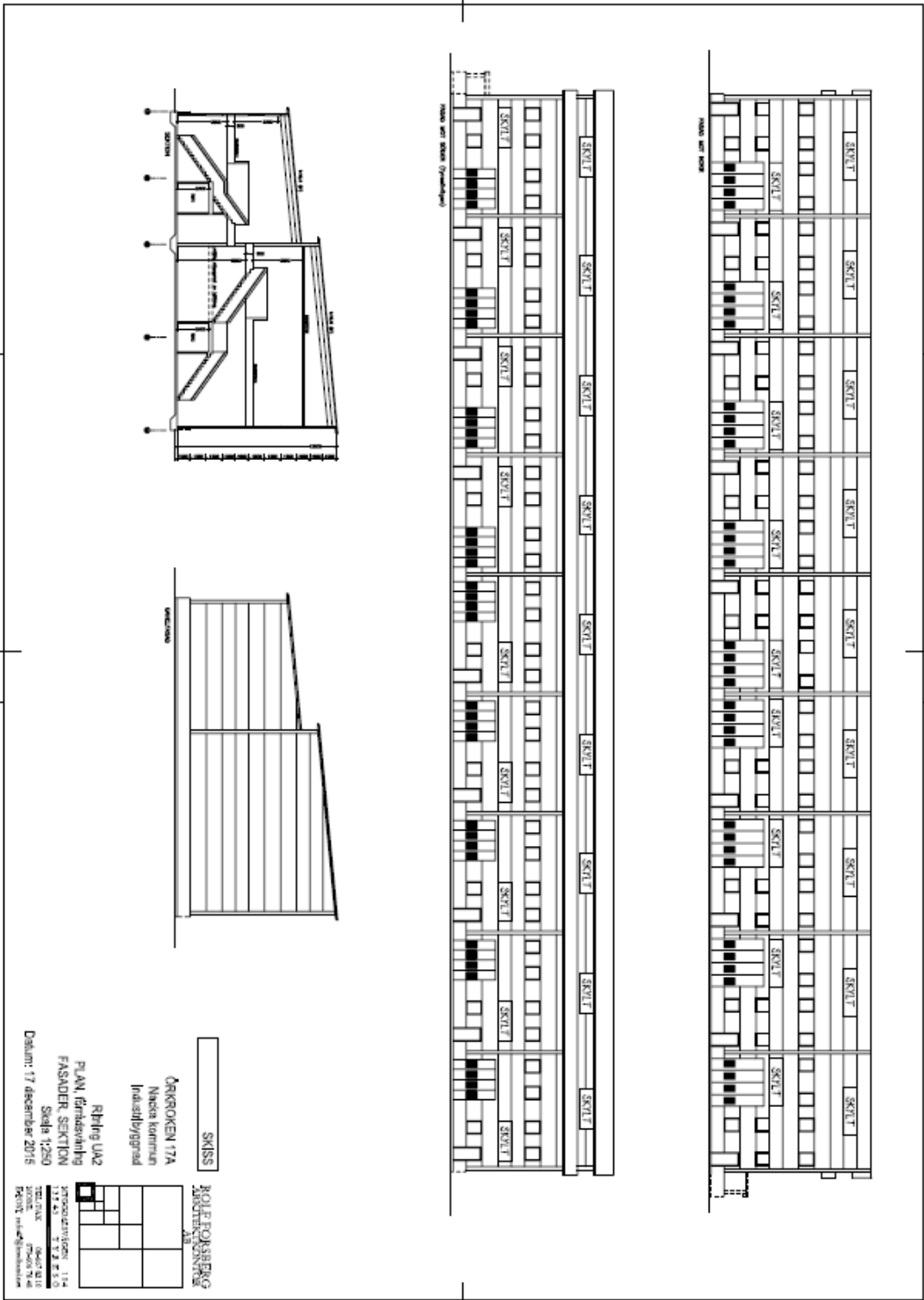
Bitage I

1:1000

Bilaga 2.

Bilaga 3.

2010-09-06

1(3)

Riktlinjer för etablering i Ältabergs verksamhetsområde

Inledning

Nacka kommuns intention för Ältabergs verksamhetsområde är att små och medelstora företag från skilda branscher skall få största möjliga utbyte av en etablering i området. Läget är strategiskt vid Tyresövägen med omedelbar närhet till en utbyggd infrastruktur med den nya trafikplatsen.

Området är också en ny entré till östra delarna av Älta med ny planerad bostadsbebyggelse i Ältadalen och till Storkällans kyrkogård. Särskilt utformning och bebyggelse utmed Grustagsvägen, som är entrégata till området och till övriga Älta, är viktig för det samlade intrycket.

Nacka kommunen har höga ambitioner vad gäller områdets utformning. Kommunen har tagit fram dessa riktlinjer för etablering för att skapa ett sammanhållet område med en tydlig identitet.

Dessa riktlinjer är upprättade av Nacka kommuns ledningsgrupp för utvecklingen av Ältabergs verksamhetsområde.

Gestaltning

- Byggnadens exteriörer ska ha arkitektoniska och estetiska kvaliteter som är lämpliga för den etablerande verksamheten samt ge en god helhetsverkan. Samråd om byggnaders utformning mm skall ske med Bygglovenheten, Nacka kommun.
- I samband med markförhandling ska intressent redovisa en skiss på planerade byggnader och en situationsplan för aktuell tomt. Skissen lämnas till Fastighetskontoret som samråder med Bygglovenheten. Skissen kommer efter godkännande läggas som bilaga till upplåtelseavtal.
- Grustagsvägen är entrégata till området och östra Älta och utformning av byggnader och tomtmark mot gatan är därför särskilt viktig. För dessa fastigheter ska samordning ske så att till exempel inhägnader och byggnader bildar en harmonisk helhet.

Postadress
Nacka kommun
131 81 Nacka

Besöksadress
Granitvägen 15

Telefon
Växel 08-718 80 00
Direkt
Mobil
Fax

E-post
www.nacka.se
Organisationennummer
212000-0167

Nacka kommun

2 (3)

- Motsvarande gäller för utformning av de byggnader som vänder sig mot Tyresövägen.
- Genom val av likartade belysningsarmaturer och typ av ljuskälla inom tomtmark och allmän mark ska en sammanhållande karaktär skapas i området.

Färgsättning/material

- Färgskala för byggnader och anläggningar ska vara i fälarött, ockragult, brun umbra, olivgrön, eller svart (se bild)
- Lättare, ljusare kulörer som vitt och grått kan också användas
- Till fasader och anläggningsdelar nyttjas material som ger karaktär och färg såsom tegel, trä, betong, sten, corténstål och rostfri plåt

Inhägnad

- Stängsel skall vara genomskinliga för att få en öppen och genomblickbar stadsbild. Om verksamheten behöver avskärmas för insyn kan plank uppföras eller särskild prövning.
- Inhägningen kan gärna kombineras med plantering.
- Plank och exponerade fasader ska vara klotterskyddade, t ex med ribbor, spaljéer eller en skyddande behandling så att klottor kan tas bort. Nacka kommun har som mål att anmält klottor ska saneras inom 24 timmar.
- Inhägning ska utformas så att sikten vid in- och utfarter blir 40 m i vardera trafikriktningen, mätt tre meter in från närmaste vägbanekant.

Marken inom fastigheten

Gröna ytor inom fastigheten ska sparas eller nyanläggas. Gröna ytor bidrar till ett jämnare och behagligare klimat genom att träd och vegetation sänker stofnivån i luften, minskar temperatursvängningar och binder damm. Området blir behagligt att vistas i och får en fin inramning. Omfattning av gröna ytor, som t ex gräsytor, planteringar, träd, gröna tak o dyl, ska redovisas i situationsplan enligt punkt 2 under Gestaltning ovan.

Miljö och dagvatten

Dagvatten från takytor ska där så är möjligt infiltreras i stenkista, alternativt fördröjas inom fastighet innan dagvatten leds vidare till kommunens dagvattennät.

Gröna tak – tak med vegetation av sedum (fetbladsväxter) eller gräs - tar upp en del av nederbörden och avrinningen till dagvattensystemet fördröjs. Gröna tak ger fler miljövinster t.ex. ett stabilare inomhusklimat, som ger energibesparing både sommar och vinter, bullerdämpning, mm.

Nacka kommun

3 (3)

Dagvatten från hårdgjorda ytor inom fastighet, t.ex. parkering motsvarande 20 platser eller annan transportintensiv verksamhet, ska via täta ledningar ledas via oljeavskiljare inom fastigheten innan påkoppling sker till kommunens dagvattennät eller leds till infiltration/fördrojning. Miljöbrottens rekommendationer vid prövning av verksamhet ska följas.

Energi

Byggnader skall projekteras för att låg energiförbrukning. U-värden för uppvärmda byggnader skall vara

- U_{tot} – högst 0,13 W/m²K
- $U_{vägg}$ – högst 0,18 W/m²K
- U_{golv} – högst 0,15 W/m²K
- $U_{fönster}$ – högst 1,0 W/m²K

Luftläckaget via klimatskalet skall vara < 0,4 l/s, m² omslutande area vilket ska säkras i byggprocessen (kontrollplanen) via provtryckning (enligt SS 02 15 51). Detta krav omfattar inte portar.

Ventilationssystem skall förses med värmeåtervinning.

Byggnader skall förses med utvändigt solavskärmning, nattkyla eller andra åtgärder för att minimera behovet av klimatkyla.

Utomhusbelysning ska vara av lågenergityp. Belysningskonsultation erbjuds och samordnas inom verksamhetsområdet. Genom att planera för lågenergibelysning inomhus och utomhus kan områdets energiförbrukning och därmed kostnader sänkas.

Alla tak ska projekteras och utföras för att klara laster för eventuell senare installation av solpaneler eller solfångare.

Skyltar

Skyltar ska placeras och utformas med hänsyn till sin omgivning och på ett sätt som berikar miljön. Det är viktigt att verksamheterna i området syns och att besökare och leverantörer hittar dit. Skyltar i området ska utformas på ett medvetet sätt och samordnas inom området i samband med bygglovprövningen.

Nacka kommun har riktlinjer för skyltar, se

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/bygglov/riktlinjer/Sidor/skyltar.aspx

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 146

Dnr KFKS 2014/410-315

Komplettering av parkeringsregler och -avgifter vid Nacka stadshus

Fastigheten Sicklaön 134:1

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

- 1) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för förtroendevalda och anställda, uppgår till följande nivåer
  - a) 500 kronor för 30-dagarsparkering
  - b) 35 kronor för dagsparkering
  - c) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
- 2) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för besökare, uppgår till följande nivåer
  - a) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
  - b) 50 kronor för dagsparkering
- 3) Avgiftsuttaget sker på vardagar mellan klockan 08-17, ej vardag före söndag och helgdag.
- 4) Beslutet träder i kraft den 1 juli 2016.

Ärende

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2014, § 159, att införa avgifter för parkering av fordon vid Nacka stadshus för förtroendevalda, anställda och besökare. Det har nu påtalats ett behov av timparkering även för förtroendevalda och anställda. Kommunfullmäktige föreslås därför att besluta om en kompletterande avgift på 10 kr per timme för parkering som överstiger två timmar för förtroendevalda och anställda vid Nacka stadshus.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 19 april 2016 § 54
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 22 mars 2016

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 19 april 2016 § 54

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

- 1) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för förtroendevalda och anställda, uppgår till följande nivåer
  - a) 500 kronor för 30-dagarsparkering
  - b) 35 kronor för dagsparkering
  - c) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
- 2) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för besökare, uppgår till följande nivåer
  - a) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
  - b) 50 kronor för dagsparkering
- 3) Avgiftsuttaget sker på vardagar mellan klockan 08-17, ej vardag före söndag och helgdag.
- 4) Beslutet träder i kraft den 1 juli 2016.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med stadsutvecklingsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Komplettering av parkeringsregler och -avgifter vid Nacka stadshus

Fastigheten Sicklaön 134:1

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

- 1) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för förtroendevalda och anställda, uppgår till följande nivåer
  - a) 500 kronor för 30-dagarsparkering
  - b) 35 kronor för dagsparkering
  - c) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
- 2) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för besökare, uppgår till följande nivåer
  - a) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
  - b) 50 kronor för dagsparkering
- 3) Avgiftsuttaget sker på vardagar mellan klockan 08-17, ej vardag före söndag och helgdag.
- 4) Beslutet träder i kraft den 1 juli 2016.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2014, § 159, att införa avgifter för parkering av fordon vid Nacka stadshus för förtroendevalda, anställda och besökare. Det har nu påtalats ett behov av timparkering även för förtroendevalda och anställda. Kommunfullmäktige föreslås därför att besluta om en kompletterande avgift på 10 kr per

timme för parkering som överstiger två timmar för förtroendevalda och anställda vid Nacka stadshus.

Ärende

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2014, § 159, att införa avgifter för parkering av fordon vid Nacka stadshus för förtroendevalda, anställda och besökare. Avgiftsuttaget påbörjades först den 1 februari 2016, bland annat eftersom upphandlingen av avgiftssystem och parkeringsautomat överklagades i två instanser. Dagens avgiftsuttag för förtroendevalda och anställda är inte skapat för att valet skall vara att åka bil i första hand. Därav infördes ingen timbaserad p-avgift vid stadshuset. Flera förtroendevalda och anställda har dock påtalat olika former av korta tjänstgöringspass med många korta besök vid stadshuset, varför de finns ett behov av möjlighet till timparkering även för dem. Kommunfullmäktige föreslås därför att besluta om en kompletterande avgift på 10 kr per timme för parkering som överstiger två timmar för förtroendevalda och anställda vid Nacka stadshus. Möjlighet till två timmars gratisparkering gäller vid ett tillfälle mellan kl 8-17.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom programvaran inte var utformad för detta krävs en ny producerad mjukvara i betalningsprogrammet. Kostnaden blir där 12 000 kronor med programvaruleverans cirka 1 juli 2016. Hemsidans information om systemet måste göras om och en viss utbildning för användarna behövs. En viss minskning av intäkterna kan uppstå om många nyttjar tjänsten. Lokalenhetens bedömning i dag är dock att minskningen blir försumbar.

Konsekvenser för barn

Ärendet bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Mats Bohman
Administrativ direktör
Stadsledningskontoret

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 147

Dnr KFKS 2016/303

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning

Beslut

A.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om följande ändringar och tillägg i kommunfullmäktiges arbetsordning.

1. § 10 (första meningen) ändras till *Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00.*
2. § 24 (andra och tredje meningen) ändras till *Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har fyra minuter till sitt förfogande för första inlägget, två minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget.*
3. En punkt med följande lydelse läggs till i arbetsordningen. *Medborgarförslag som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och anmäls till kommunfullmäktige minst en gång per år.*
4. § 23 andra stycket stryks.
5. § 26 första stycket ska lyda *Ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta genom att använda därför avsett alternativ i voteringsystemet.*
6. § 36 sista meningen i första stycket ändras till; *Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast 12:00 arbetsdagen innan den dag som har fastställs för justering av protokollet. Sista meningen i andra stycket ändras; En skriftlig protokollsanteckning lämnas till sekreteraren senast 12:00 arbetsdagen innan den dag som har fastställs för justering av protokollet."*

B.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige i övrigt noterar följande.

1. Kulturnämnden arbetar med ett förslag om konstnärlig utsmyckning i Nackasalen. Det ingår i kommunstyrelsens ansvar att fatta beslut om den slutliga utformningen av denna.
2. När den pågående upphandlingen av nytt system för filmning i Nackasalen är genomförd får frågan om att direktsända sammanträdena, behandlas som särskilt ärende.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärende

Kommunfullmäktiges vice ordförande har på uppdrag av gruppledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning i en slutrapport. Syftet med översynen har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Förslagen har genom gruppledarna varit remitterade till partigrupperna i kommunfullmäktige.

Utifrån en sammanvägning av förslagen i slutrapporten föreslås sammanträdestiden för kommunfullmäktige justeras samt att den rekommenderade talartiden vid inlägg minskas något. Övriga förslag som framgår av slutrapporten bedöms inte generera några ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 55

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 april 2016

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - slutrapport till gruppleadmötet 22 februari 2016

Kommunfullmäktiges arbetsordning

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 55

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

A.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om följande ändringar och tillägg i kommunfullmäktiges arbetsordning.

1. § 10 (första meningen) ändras till *Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00.*
2. § 24 (andra och tredje meningen) ändras till *Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har fyra minuter till sitt förfogande för första inlägget, två minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas tre minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget.*
3. En punkt med följande lydelse läggs till i arbetsordningen. *Medborgarförslag som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och anmäls till kommunfullmäktige minst en gång per år.*

B.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige i övrigt noterar följande.

1. Kulturnämnden arbetar med ett förslag om konstnärlig utsmyckning i Nackasalen. Det ingår i kommunstyrelsens ansvar att fatta beslut om den slutliga utformningen av denna.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

2. När den pågående upphandlingen av nytt system för filmning i Nackasalen är genomförd får frågan om att direktsända sammanträdena, behandlas som särskilt ärende.

Yrkanden

Tobias Nässén (M) yrkade i enlighet med arbetsutskottets förslag med följande ändringar i förslag till beslut och i arbetsordningen för Nacka kommunfullmäktige.

”Arbetsutskottets förslag till beslut, punkt 2, ändras:

Sista meningen som börjar med ”*Nästa talare från samma parti...*” stryks. Samma strykning i arbetsordningen § 24 (de aktuella två meningarna).

Arbetsordningen för Nacka kommunfullmäktige ändras:

Paragraf 23: stryk andra stycket.

Paragraf 26: första stycket. Ska lyda *Ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta genom att använda därför avsett alternativ i voteringsystemet.*

Paragraf 36: ändra sista meningen i första stycket till; *Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast 12:00 arbetsdagen innan den dag som har fastställs för justering av protokollet.* Ändra sista meningen i andra stycket; *En skriftlig protokollsanteckning lämnas till sekreteraren senast 12:00 arbetsdagen innan den dag som har fastställs för justering av protokollet.*”

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Sidney Holm (MP) och Rolf Wasteson (V) i enlighet med Tobias Nässéns yrkande dock ej med ändring i § 36.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Tobias Nässéns yrkande.

Reservationer

Sidney Holm (MP) reserverade sig mot beslutet att ändra i arbetsordningens § 36.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”På det hela taget är tjänstehandlingen ett bra förslag av det gemensamma arbetet som har pågått i arbetsgruppen och i partierna. En modernisering är på gång av webverktygen i fullmäktige. Vad som fortfarande är bedrövligt dåligt är den trånga fullmäktigesalen där man bjuder in medborgarna med armbågen till att sitta i en synnerligen obekväm

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

besökssoffa. Nu kallar man soffan för ett konstverk. När jag tidigare har uppmärksammat den dåligt utformade soffan ur ergonomisk synvinkel fick jag ett halvt löfte om att kuddar el liknande skulle köpas in. Så blev inte fallet. Frågan är, är en obekväm soffa för en intresserad allmänhet viktigare i egenskap av konstverk eller är det viktigare att t ex besökare med funktionsnedsättning, ont i ryggen etc ska kunna sitta och lyssna på kommunfullmäktige? Nackalistan är positiva till att fullmäktigecaféerna får vara kvar. En viktig kontaktmöjlighet mellan allmänhet och politik.”

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”För många stora partier som socialdemokraterna och moderaterna som har många politiker är det oftast inga problem att i förväg förbereda protokollsanteckningar eller att skriva dessa under kort tid efter fullmäktige. I Nacka håller vi fullmäktigemöten på måndagar och protokollen justeras måndagen efter. Vi har dock respekt för att mindre partier som huvudsakligen har fritidspolitiker kan behöva helgen för att kunna färdigställa protokollsanteckningar. Därför vill vi att det ges möjlighet att lämna in protokollsanteckningar fram till efter helgen. Den formuleringen som föreslogs på mötet lämnar inte den möjligheten.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet har inget emot att sekreterare och justerare får mer tid för sin uppgift. Däremot är det angeläget, särskilt för de små partierna, att ha nödvändig tid för färdigställandet av protokollsanteckningar och reservationer till protokollet. Att ha tid över helgen innan deadline är önskvärt. Skulle däremot justeringstillfället skjutas till tisdag (eller senare) så skulle förslaget om längre tid mellan deadline och justering vara acceptabelt.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/303

Kommunstyrelsen

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning

Förslag till beslut

A.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om följande ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

1. § 10 (första meningen) ändras till *Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00.*
2. § 24 (andra och tredje meningen) ändras till *Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har fyra minuter till sitt förfogande för första inlägget, två minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas tre minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget.*

B.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige i övrigt noterar följande.

1. Kulturnämnden arbetar med ett förslag om konstnärlig utsmyckning i Nackasalen. Det ingår i kommunstyrelsens ansvar att fatta beslut om den slutliga utformningen av denna.
2. När den pågående upphandlingen av nytt system för filmning i Nackasalen är genomförd får frågan om att direktsända sammanträdena, behandlas som särskilt ärende.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges vice ordförande har på uppdrag av gruppledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning i en slutrapport. Syftet med översynen har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Förslagen har genom gruppledarna varit remitterade till partigrupperna i kommunfullmäktige.

Utifrån en sammanvägning av förslagen i slutrapporten föreslås sammanträdestiden för kommunfullmäktige justeras samt att den rekommenderade talartiden vid inlägg minskas något. Övriga förslag som framgår av slutrapporten bedöms inte generera några ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Ärendet

Gruppledarna för de politiska partierna i kommunfullmäktige initierade under hösten 2015 en översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer. Syftet med en översyn har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges vice ordförande, Stefan Saläng, har på uppdrag av gruppledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning. Förslagen har utarbetats efter att synpunkter lämnats av partigrupperna i kommunfullmäktige. Synpunkterna har sammanställts i en slutrapport som togs upp på gruppleadmötet i februari 2016.

I slutrapporten beskrivs vilka förslag som föreslås för att vitalisera kommunfullmäktige. Nedan följer de förslag som framkommer av slutrapporten samt stadsledningskontorets synpunkter med anledning av förslagen.

Stadsledningskontorets synpunkter

Ändrad tidsram och disposition på sammanträdena

Av nuvarande arbetsordning framgår att sammanträdet normalt ska sluta senast klockan 22.30. Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget om begränsa sammanträdestiden till klockan 22.00.

Det föreslås att tiden mellan klockan 18.00 till 19.00 på kommunfullmäktigesammanträdet disponeras för besvarande av interpellationer och enkla frågor om inte annat anges i kallelsen. Eftersom detta redan framgår av arbetsordningen bedöms detta inte behöva förtydligas ytterligare.

I slutrapporten föreslås en del förändringar avseende allmänhetens frågestund. Allmänhetens frågestund regleras i arbetsordningen för kommunfullmäktige. Frågestunden (så kallat kommunfullmäktigecafé) hålls en halvtimme före ordinarie sammanträde. Respektive parti har ansvar för att frågestunden bemannas. Allmänhetens frågestund i form av särskilda möten kan även hållas.

Om frågestunden upphör, i enlighet med förslaget i slutrapporten, försvinner ett forum för nackaborna att möta kommunens förtroendevalda. Genom caféet har nackaborna möjlighet att träffa de förtroendevalda och diskutera aktuella politiska frågor utan att det är formaliserat. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktigecaféet bör vara kvar med nuvarande utformning.

När det gäller förslaget om att avsätta tid på kommunfullmäktige för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med anknytning till Nacka så sker detta redan idag. Som exempel har olika idrottsliga prestationer uppmärksammats vid ett flertal tillfällen. Detta bedöms inte behöva regleras särskilt i arbetsordningen.

Tidsbegränsning vid anförande

Talartiden för respektive partiföreträdare förslås bli begränsad med en minut mindre per inlägg i debatten. Talartiden för den som gör sitt partis första inlägg i ett ärende föreslås rekommenderas att ha fyra minuter (i dag fem) till sitt förfogande, två minuter (i dag tre minuter) för andra inlägget samt en minut (samma som idag) för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas två minuter (idag tre minuter) för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget (samma som idag). Stadsledningskontoret har inga synpunkter på att tidsbegränsa den rekommenderade talartiden i arbetsordningen.

Av förslaget i slutrapporten följer även att kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas i arbetsordningen. Av arbetsordningen följer att den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar också har rätt till ett kort inlägg på högst en minut för ett direkt bemötande av vad en talare anført om honom/henne eller uttalande som hon/han gjort (replik). Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges ordförande har att bedöma när replik respektive kontrareplik är tillämpliga och anser inte det bör föras in allt för detaljerade kriterier i arbetsordningen.

Alternativa vägar för motioner och interpellationer

En alternativ beslutsväg för motioner föreslås. Enligt förslaget ska motioner, efter dialog med kommunfullmäktiges presidium och om motionären vill, överlämnas till berörd nämnd för beslut. Interpellationer föreslås efter dialog med presidiet och i samförstånd frågeställaren kunna omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa kommunfullmäktige. Tidsgränsen för inlämning av motioner, medborgarförslag och frågor föreslås även flyttas fram.

Rätten att väcka motion är en grundläggande rättighet i den kommunala demokratin. Av 5 kapitlet 33 § kommunallagen följer att motioner bör beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Vidare följer att om beredningen inte kan avslutas inom ett år så ska det och vad som framkommit i beredningen anmälas till kommunfullmäktige inom samma tid. Beredningsgången för motioner är tydlig i kommunallagen och att ändra denna beredningsgång kan inte anses förenligt med kommunallagen. Dessutom innebär förslaget att motionären, i de fall denna inte sitter som förtroendevald i den berörda nämnden, inte får möjlighet att delta när nämnden fattar beslut om motionen. Det är också den enskilde ledamotens ansvar att välja form för att

väcka ärenden och det bedöms inte lämpligt att ta in en regel i arbetsordningen att ta in en bestämmelse om att presidiet ska ha ett uppdrag ifrågasätta hur ledamöterna väljer att använda sina rättigheter att väcka ärenden. Förslaget om en alternativ väg för motioner bör, enligt stadsledningskontoret, inte genomföras.

Rätten att ställa interpellationer och frågor är, i likhet med motioner, viktigt ur demokratisk synpunkt. Av 5 kapitlet 49-55 §§ kommunallagen framgår vad som avses med en interpellation respektive fråga. Interpellationer utgör ett viktigt kontrollmedel över nämnderna vid sidan av den kommunala revisionen. Frågorna är framförallt viktiga som medel för att få upplysningar och styra debatten. Skillnaden mellan en interpellation och en fråga är framförallt att interpellationer bör ställas endast i av angelägenheter av större intresse för kommunen, medan frågorna är avsedda att ställas för att inhämta sakupplysningar. I interpellationsdebatten får alla fullmäktigeledamöter delta, medan debatten i anledningen av en fråga begränsas till den som ställt frågan och den som svarar. I likhet med vad stadsledningskontoret anfört om att inte formalisera ett uppdrag till presidiet att ifrågasätta hur de enskilda ledamöterna använder lagstadgade rättigheter att föra ärenden till debatt i kommunfullmäktige, bör inte heller detta förslag genomföras.

Tidsgränsen för inlämning av motioner, interpellationer och frågor föreslås flyttas fram från fredagen klockan 12 till onsdagen klockan 12 veckan före kommunfullmäktige. Konsekvensen av förslaget blir att de ledamöter som ska lämna in motioner, interpellationer och frågor får kortare tid på sig jämfört med idag. I dagsläget behandlar respektive parti förslag på nya motioner, interpellationer och frågor på gruppmöte som infaller torsdagen innan kommunfullmäktige. Skulle tiden för inlämning av motioner tidigareläggas till onsdagen finns ingen tid för partigruppen att diskutera utformningen av motionen, interpellationen eller frågan innan den lämnas in, alternativt måste gruppmötena tidigareläggas. Stadsledningskontoret avstyrker därför detta förslag.

Av förslaget följer även att medborgarförslag och politikerinitiativ som lämnats in till kommunstyrelse respektive nämnd ska redovisas till kommunfullmäktige en gång per år. En redovisning enligt förslaget innebär att kommunfullmäktige får ta del av ett informationsärende. Det är värt att notera är att kommunfullmäktige alltid har att besluta i ärenden (även medborgarförslag och politikerinitiativ) som är av principiell vikt för kommunen. Stadsledningskontoret bedömer inte att mängden ärenden i kommunfullmäktige ska utökas så länge det inte rör sig om ärenden av principiell beskaffenhet.

Allmänpolitisk debatt i samband med mål och budget samt bokslut

I slutrapporten föreslås att kommunfullmäktige, inledningsvis, i samband med beslut om mål och budget samt bokslut har en allmänpolitisk debatt. Ledande partiföreträdare föreslås där ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor. I nuvarande arbetsordning finns inget reglerat om en allmänpolitisk debatt. Om det finns önskemål om

en allmänpolitisk debatt vid nämnda tillfällen bör detta kunna beslutas av kommunfullmäktiges ordförande: Ett tillägg i arbetsordningen bedöms därför inte nödvändigt i denna fråga.

Sammanträdeslokalen - Nackasalen

Av förslaget följer att sammanträdeslokalen för kommunfullmäktige, Nackasalen, bör förändras genom att två talarstolar inrättas och att bekväma stolar placeras i Nackasalen och utanför. Möjligheten att ha två talarstolar för att underlätta debattskiften prövades i samband med att Nackasalen planeras och byggdes. Ansvariga för inredningen kom då fram till att det inte gick att bygga ett tillräckligt stort podium för att rymma två talarstolar. Presidiet skulle komma att sitta än mer i vägen för informationstavlor, än det gör idag.

Vidare föreslås att en TV-skärm sätts upp utanför Nackasalen samt att lokalen förses med utsmyckning flaggor och konst. Det pågår en upphandling av filmning av sammanträdet och i samband med att ett nytt system installeras, ska det bli möjligt att följa sammanträdet på befintlig visningstavla utanför Nackasalen. Att det inte redan sker beror på att det inte går att synkronisera ljud och bild med nuvarande system. "Osynk" bedöms sämre än att, som nu, bara förmedla ljudet från Nackasalen.

När det gäller önskemålet om utsmyckning av sammanträdeslokalen så kan noteras att kulturnämnden gett Valfärd samhällsservice i uppdrag att utföra en utredning om förslag på konstnärlig utsmyckning av Nackasalen. Efter att denna utredning genomförts kommer kommunstyrelsen fatta beslut om lämplig utsmyckning. Ärendet behandlades på kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015. Utifrån att det finns ett pågående arbete om utsmyckning av sammanträdeslokalen bedöms önskemålet vara uppfyllt i närtid.

När det gäller stolar i anslutning till sammanträdeslokalen bedöms befintliga stolar vara funktionsdugliga. Soffan inne i Nackasalen är en del av den konstnärliga utsmyckningen av lokalen. Stadsledningskontoret utgår från att kommunstyrelsen väger in den i kommande beslut om utsmyckning.

Presidiets funktion förtydligas

Kommunfullmäktiges presidiums funktion föreslås förtydligas i fråga om revision, ansvarsprövning och som företrädare för kommunen.

Granskning och ansvarsprövning är väsentliga delar i den demokratiska kontrollen. Fullmäktige ska fatta beslut i ansvarsfrågan för föregående års verksamhet senast 30 juni. Prövningen avser kommunstyrelsen, nämnderna och enskilda förtroendevalda i dessa organ. Det finns olika metoder för bereda denna ansvarsprövning som kommunfullmäktige årligen fattar beslut om. Framst handlar detta att inhämta eventuella förklaringar, förbereda motivering av fullmäktiges beslut, planera handläggningen och beslutsprocessen i

fullmäktige och se till att jävsproblematiken blir beaktad. I en del kommuner är det fullmäktiges presidium som har uppdraget att bereda ansvarsprövningen, alternativt fullmäktiges ordförande i samråd med presidiet. Om inte något särskilt bestämts är det fullmäktiges ordförande som ansvarar för att besluten blir formellt riktiga, vilket innebär att hon/han också svarar för att beredningen fram till beslut är riktig. Då det finns olika metoder för att bereda ansvarsprövningen i kommunfullmäktige anser stadsledningskontoret att arbetsordningen bör innehålla detaljer om hur ansvarsprövningen ska gå till.

Tillgång och utformning av beslutsunderlag

Av förslaget följer att ett prenumerationssystem bör införas för dagordningar och protokoll. Kommunen har nyligen infört ett nytt ärendehanteringssystem som även inbegriper nämndadministration. Alla dagordningar och protokoll kommer framöver nås via webbtjänsten Meetings Plus som publicerar av nämndhandlingarna på den förtroendevaldes läsplatta. Projektgruppen för Platina har en tidplan för när respektive nämnd går över till den nya webbtjänsten. Under hösten 2016 väntas alla nämnder och även kommunfullmäktige ha övergått i den nya webbtjänsten. Allmänheten kan framöver välja att prenumerera på specifika nämnder för att bli informerade via e-post när nya dagordningar och sammanträdesprotokoll blivit publicerade och tillgängliga i Meetings Plus. Utifrån det pågående arbetet anses förslagen slutrapporten vara genomförda senast under hösten 2016.

I slutrapporten efterfrågas ett inriktningsbeslut om omfattningen och utformningen av kommunens beslutsunderlag. Stadsledningskontoret konstaterar att arbetet med goda beslutsunderlag är ett prioriterat område som ständigt kan förbättras. Under hösten 2015 lanserade juridik- och kansliheten en handbok – Rättssäkra beslut – som vägledning och stöd vid framskrivning av bland annat tjänsteskrivelser. Utbildningsinsatser utifrån handboken har därefter gjorts och detta arbete pågår fortfarande. Ett politiskt inriktningsbeslut bedöms av inte vara nödvändigt utifrån det pågående arbetet.

Övriga förslag

Av förslaget följer även att arbetet med att ha aktiva mediakontakter om kommunfullmäktiges funktion i kommunen bör fortsätta, årliga enkäter till de förtroendevalda i kommunfullmäktige bör genomföras samt att en utvecklingsdag för kommunfullmäktige bör anordnas. Dessa förslag bör kunna hanteras på gruppledarträffar framöver. När det gäller förslaget om att utöka informationen på kommunens hemsida om kommunfullmäktige och dess förtroendevalda så ligger det i linje med projektet för införande av kommunens nya hemsida.

Av förslaget följer även att möjligheten att införa direktsända webb-sändningar från kommunfullmäktige bör utredas. Med nuvarande tekniska lösning så läggs sammanträdet ut som en webbsändning på kommunens hemsida något dygn efter det att sammanträdet ägt rum. Då en ny teknisk lösning för webb-tv kommer börja nyttjas finns möjligheten att

direktsända kommunfullmäktige. Denna fråga bör däremot inte regleras av kommunfullmäktiges arbetsordning. Stadsledningskontoret kommer att aktualisera ett särskilt ärende om direktsändning. Ett sådant beslut förutsätter att det finns en ansvarig utgivare, eftersom en direktsändning omfattas av bestämmelser i grundlag.

En översyn av den tekniska lösningen för närvaro och votering bör även göras enligt förslaget. En upphandling av ny teknisk lösning pågår och tilldelningsbeslut kommer fattas inom kort varför en översyn inte anses behövlig.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser noteras med anledning av förslaget.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn noteras med anledning av förslaget.

Bilagor

1. Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - slutrapport till gruppleadmötet 22 februari 2016.
2. Kommunfullmäktiges arbetsordning.

Helena Meier
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Anneli Sagnérius
Tf enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Till
Gruppledarna i Nacka kommunfullmäktige

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – slutrapport till gruppleadmötet 22 febr 2016.

Undertecknad har under hösten 2015 haft i uppdrag att lämna förslag till översyn av gällande arbetsordning för kommunfullmäktige i Nacka. Inledningsvis har flera avstämningar gjorts med en referensgrupp utsedd av gruppledarna. Under dec 2015-jan 2016 har synpunkter och förslag inhämtats från alla partigrupper i KF.

Som ett resultat av samrådet innehåller rapporten även andra förslag som syftar till att effektivisera och vitalisera fullmäktige som beslutsorgan och öka intresset för fullmäktige som arena för debatt och påverkan. Flera förslag med litet eller inget stöd bland partigrupperna har sorterats bort.

Problembilden

Betungande uppdrag. Under 2015 genomfördes åtta KF-möten under totalt 49 timmar. Inräknat restider, gruppmöten och inläsning av handlingar mm torde den totala tidsåtgången hänförligt till uppdraget som ledamot/ersättare i KF uppskattas till minst 120 timmar. KF-uppdraget förutsätter inläsning av ett mycket omfattande beslutsunderlag – totalt 3.700 sidor under 2015.

Tidsanvändningen. Alla möten under 2015 utom två har slutat omkring 22.30 eller senare.

Omständlig beslutsprocess. Antalet beslutsärenden uppgick under 2015 till 170, varav 60 (35%) utgjorde bordlagda eller återremitterade ärenden. Antalet nya motioner och interpellationer uppgick till drygt 60 st. Formerna för beredning av motioner och interpellations svar är både resurs- och tidskrävande.

Lågt intresse bland allmänheten och lokala media för fullmäktiges möten. Behov att förnya formerna för kommunikation och dialog.

A. Förslag på kort sikt och i avvaktan på ny kommunallag 2018 (kan genomföras omgående efter justering av gällande arbetsordning)

Syfte: effektivare tidsanvändning och mer intressanta möten för både deltagare och åhörare.

Ändrat tidsram och disposition för KFs sammanträden

Förslag:

- 1.. KFs sammanträden börjar kl 18.00 och avslutas senast kl 22.00 (om inte annat särskilt beslutats).
2. Tiden mellan 18.00-19.00 disponeras för besvarande av interpellationer och frågor till ledande förtroendevalda.
3. Allmänhetens frågestund i form av särskilt KF-Café kl 17.30 slopas.
4. Nuvarande möjlighet att anordna särskilda informationsmöten för allmänheten behålls.
5. Avsätta tid vid KF-möte för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med Nacka-anknytning.

Översyn av tidsbegränsningsrekommendationen

Förslag:

6. Talartiden för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), 2 (fn 3) och 1 (of) minuter för första, andra resp tredje inlägg. Motsvarande talartid för nästföljande partiföreträdare ändras till 3 (of), 2 (fn 3) och 1 (of).
7. Kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas.

Försök med alternativa vägar för motioner och interpellationer

Förslag:

Som komplement till kommunallagens regler för motioner och interpellationer införs **försöksvis** två nya institut; dels

8. att en motion kan - efter dialog med presidiet och om motionären så vill - överlämnas till aktuell facknämnd och hanteras som ett politikerinitiativ inom aktuell nämnd, dels

9. att en interpellation kan - efter dialog med presidiet och i samförstånd den frågeställaren - omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa KF-möte.

10. Framflyttning av tidsgräns för inlämning av motioner, interpellationer och frågor till onsdagen kl 12.00 i veckan för KF-mötet.

Allmänpolitisk debatt ism beslut om Mål&Budget samt Bokslut

Förslag:

11. KF-behandlingen av Mål& Budget (nov) och bokslutet (apr) inleds med ett samlat block (tidsram 60 min) där ledande partiföreträdarna ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor.

Öppen redovisning av medborgarförslag och politikerinitiativ

Förslag:

12. Medborgarförslag (och politikerinitiativ enl p8 ovan) som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och redovisas till KF minst en gång per år.

Nacka-salen

Förslag:

13. Omdisponering av podiet för att skapa utrymme för två talarstolar.

14. Införskaffande av mer bekväma besöksstolar inom och utan möteslokalen

15. Anordna TV-skärm utanför Nacka-salen

16. Förse Nacka-salen med flaggor och konst (enligt tidigare fattade beslut).

Presidiets roll och uppdrag

Förslag:

17. Förtydligande av presidiets roll och uppdrag i fråga om revisionen och KFs ansvarsprövning, och som företrädare för kommunen (i likhet med Nationaldagsfirandet 2015).

Ekonomiska konsekvenser

Inget av förslagen förutom p13-16 ovan bedöms medföra ökade kostnader.

B. Övriga förslag som kräver ytterligare utredning

18. Uppdrag att upprätthålla aktiva mediakontakter om KFs roll och uppgifter i Nacka-samhället (fortsätta redan påbörjade aktiviteter på initiativ av KFs ordf)

19. Webb-sändningar av KF i realtid (redan infört i ett 50-tal kommuner).

20. Införande av prenumerationssystem för dagordningar och protokoll för nämnder och styrelser (gärna samma lösning, som sedan länge finns i Stockholms stad, kallat INSYN).

21. Översyn av teknisk lösning för närvaroregistering och voteringar (upphandling pågår)

22. Kommunens nya hemsida används som huvudsak⁸⁵ kanal för aktuell om information inför och efter KFs möten och presentationen av folkvalda ledamöter/ersättare. KFs gruppledare engageras i kravspecifikationen.
23. Inriktningsbeslut betr utformningen av beslutsunderlag i form av länkar till bakgrundsdocument, sammanfattningar och - oftare än idag - redovisning av beslutsalternativ som utretts.
24. Årliga enkäter till KFs ledamöter/ersättare för inhämtning av erfarenheter, utvecklingsmöjligheter och förslag som underlättar förtroendemannarollen (t ex teknisk support, utbildningsinsatser, barnvaktlösningar, tillgänglighetsproblem).
25. Anordnande av utvecklingsdag för KF (hösten 2016 eller våren 2017) i samarbete med SKL.

C. Fortsatt beredning

Rapporten enligt ovan överlämnas till gruppleadmötet för ställningstagande till förslagen dels betr gällande arbetsordning (p 1-17) och dels vägledning för den fortsatta beredningen inom Stadsledningskontoret av övriga förslag (p 18-25)

Stefan Saläng

Vänsterpartiet har läst och begrundat arbetsgruppens förslag till ändrade arbetsformer mm för KF. På det stora hela tycker vi att förslagen är bra eller i alla fall OK. Några få synpunkter dock:

3 Allmänhetens frågestund

Det stämmer att detta inte har varit en särskilt lyckad form. Dock borde vi fundera på vidare på alternativa former för kontakter med Nackaborna. Det är viktigt att KF och dess ledamöter är nära Nackaborna och att det är enkelt att komma i kontakt. Vi tycker alltså att frågan borde diskuteras vidare, kanske på gruppledarträffar eller i någon annan form.

10 Tidsgräns för motioner o interpellationer

Vi har viss förståelse för att det är ont om tid både för presidiet och för ev svarande på enkla frågor när deadline är så nära KF-mötet. Om tiden ska tiigareläggas är det dock en absolut nödvändighet att även gruppmötena tidigareläggs i motsvarande grad, vi måste kunna slutbehandla förslag för inlämning på gruppmötena.

14-15 Besöksutrymme och TV-skärm

Det är angeläget att besökare känner sig välkomna och lätt kan finna sig till rätta. Så en mer utpekad åhörardel inkl sköna stolar i lokalen samt motsvarande utanför är angelägna. Och TV-skärm utanför lokalen är verkligen efterlängtad, både av oss KF-ledamöter och för åhörare.

16 Flaggor och utsmyckning

Redan när beslutet om fanor i KF togs för ganska många år sedan så var vi ljumma i vår entusiasm. Det är vi fortfarande. En fin (konstnärlig) utsmyckning av lokalen är däremot positivt.

Hälsningar

Rolf

Det är bra att detta arbete sker och S-gruppen är positiva till många av förslagen. Nedan är några konkreta frågetecken och synpunkter.

P2. I anslutning till den punkten borde punkten Information från revisorerna läggas. Och då gärna med t ex 15 minuter reserverade för ev presentation av något från revisionen. Gissar att det skulle bli aktuellt högst fyra ggr/år.

P3. Fullmäktige-Cafét funkar idag bra som en uppsamling av KF-ledamöterna i partigrupper inför KF. Dessutom är det faktiskt från tid till tid värdefull interaktion med medborgare och grupper som kommer. Vad är poängen med att avskaffa KF-Cafét när fullmäktige ändå börjar samma tid?

P5. Denna punkt bör vara tydligt för "externa" personer och insatser (ej till mer eller mindre intern politisk hyllning). I brist på händelser eller personer att uppmärksamma kan t.ex. en bibliotekarie läsa en dikt, när KF-mötet startar? Eller låta någon spela ett musikstycke?

P6. Talartiden bör för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), **3 (of)**, 1 (of). I övrigt som förslaget.

P7. Bra. Behövs verkligen. Idag kan det råda viss förvirring om replikrätten utgår från namn, antydan eller innehåll. Detta kan med fördel förtydligas.

P8. Under en försöksperiod.

P9. Under en försöksperiod. En till fråga omvandlad interpellation bör kunna besvaras under samma möte som den lämnas in.

P10. Det känns helt galet att flytta datumet för inlämning av motioner till före gruppmötena. Nacka har inget vidare "track-record" av att hantera motioner snabbt. Detta bidrar bara till att försena processen ytterligare. Inlämning ska ske dagen efter gruppmöten. Alternativet är att tiden för gruppmöten ändras till exempelvis tisdagar, vilket förutsätter att handlingarna är klara och utskickade tidigare än vad som sker idag. Tillsvidare ska motionerna få lämnas in på fredag som idag.

P11. Det är en bra ambition att fullmäktige ges tillfälle att ha allmänpolitiska reflektioner så som i inledningsavsnittet vid mål&budget och att en liknande procedur upprepas i samband med bokslutet. Ytterligare ett tänkbart tillfälle är första fullmäktige per kalendarår då det brukar vara tunnare dagordning och många regeringsbeslut precis effektuerats.

P12. Bra! Dock bör redovisningen vara varje halvår. Var 12e månad blir orimligt lång tid.

P13. Bra!

P16. Lokalen är nybyggd och ganska snygg faktiskt. Viktigt att inte bränna så mycket pengar på detta. Svenska flaggan, EU-flaggan och FN-flaggan bör vara representerade i salen.

P17. Vad innebär detta? Texten är luddigt skriven och svår att tolka. Revisionen är och ska vara helt fristående. Dess uppdrag att granska fullmäktige inkl dess presidium samt nämnder och styrelse får under inga omständigheter begränsas.

P18. Svårt att ta ställning till så som det står nu, utan mer och mer konkret information.

P25. Mycket bra initiativ. Ser framemot konkretisering kring syfte, mål och innehåll. Revisorerna måste också inbjudas att delta.

Punkter som behöver läggas till:

Mötesrum för fullmäktigegruppernas förmöte ska bokas av KF-sekretariat, på samma sätt det sker inför KS, efter partiernas storlek och i samråd med partiernas gruppledare.

Ett radikalare grepp: flytta fullmäktiges sammanträdesdag från måndag till torsdag. Eftersom båda lokaltidningarna kommer ut på tisdagar förstår jag att det känns föga lockande att skriva om frågor som behandlades för över en vecka sedan. Om vi har fullmäktigemöten på torsdagar kan de hinna refereras inom bara fyra dagar. Detta skulle förstås också kräva en diskussion med redaktionerna om att de skulle ägna fullmäktigemötena större uppmärksamhet. Då kan man också flytta gruppmötena till måndagar och motionsinlämning till tisdagar.

I övrigt ett bra dokument.

Vänliga hälsningar,
Socialdemokratiska gruppen
gm Khashayar Farmanbar

Mattias Qvarsell
072-076 89 15

Nackalistan tycker att många av förslagen går i rätt riktning och kommer att bidra till att fullmäktiges funktion förbättras. Vi är inte eniga med förslaget vad gäller punkt 3, fullmäktigecaféer. Inte minst med tanke på att allmänhetens insyn i och kontakt med politiken i Nacka är mycket begränsad eftersom nämndsammanträden ännu inte är öppna som i flertalet kommuner. Vi har en positiv erfarenhet av dessa möjligheter till träffar och förstår inte varför de ska dras in på.

Vi är också kritiska till punkterna 8 o 9, och den förändring som det innebär. De ärenden som man vill lyfta upp till fullmäktigenivå borde man få göra så, även om man har möjlighet att säga nej till andra alternativ. Det är inte bara själva behandlingssystemet inom organisation utan också allmänhetens möjlighet att i större utsträckning ta del av en fråga i det forum som är fullmäktige.

M v h Christina Ståldal

Nackalistan

tel 072 550 34 75

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – slutrapport till gruppleadmötet 22 febr 2016.

1.. KFs sammanträden börjar kl 18.00 och avslutas senast kl 22.00 (om inte annat särskilt beslutats).

Bra

2. Tiden mellan 18.00-19.00 disponeras för besvarande av interpellationer och frågor till ledande förtroendevalda.

Bra

3. Allmänhetens frågestund i form av särskilt KF-Café kl 17.30 slopas.

Miljöpartiet ser det som viktigt att Nackaborna bjuds in till dialog med folkvalda politiker. Vi ser därför att vi istället för att slopa KF Cafét istället bör vidareutveckla det och marknadsföra möjlighet till dialog. Kopplingen till KFs möten är viktiga för att bibehålla en viss struktur.

4. Nuvarande möjlighet att anordna särskilda informationsmöten för allmänheten behålls.

Bra och utveckla gärna detta än mer. Insynen är mycket viktig för förtroendet.

5. Avsätta tid vid KF-möte för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med Nacka-anknytning.

OK

Översyn av tidsbegränsningsrekommendationen

Förslag:

6. Talartiden för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), 2 (fn 3) och 1 (of) minuter för första, andra resp tredje inlägg. Motsvarande talartid för nästföljande partiföreträdare ändras till 3 (of), 2 (fn 3) och 1 (of).

OK väl värt att prövas

7. Kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas.

OK

Försök med alternativa vägar för motioner och interpellationer

Förslag:

Som komplement till kommunallagens regler för motioner och interpellationer införs **försöksvis** två nya institut; dels

8. att en motion kan - efter dialog med presidiet och om motionären så vill - överlämnas till aktuell facknämnd och hanteras som ett politikerinitiativ inom aktuell nämnd, dels

Kan prövas

9. att en interpellation kan - efter dialog med presidiet och i samförstånd den frågeställaren - omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa KF-möte.

Kan prövas

10. Framflyttning av tidsgräns för inlämning av motioner, interpellationer och frågor till onsdagen kl 12.00 i veckan för KF-mötet.

Om denna tid förändras behöver planerade KF möten⁸¹ som samtliga partier har på torsdagskvällar förflyttas till tisdagar. Detta kan inte ske under 2016 utan i såfall 2017 och framåt.

Allmänpolitisk debatt ism beslut om Mål&Budget samt Bokslut

Förslag:

11. KF-behandlingen av Mål& Budget (nov) och bokslutet (apr) inleds med ett samlat block (tidsram 60 min) där ledande partiföreträdarna ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor.

Bra och väl värt att försöka

Öppen redovisning av medborgarförslag och politikerinitiativ

Förslag:

12. Medborgarförslag (och politikerinitiativ enl p8 ovan) som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och redovisas till KF minst en gång per år.

Bra med föreslagen uppföljning. Men det bör finnas tid för debatt och inte endast en bifogad lista som vi ska notera till protokollet. Bjud in förslagsställaren att berätta om förslaget när det behandlas – i nämnd, styrelse eller på KF

Nacka-salen

Förslag:

13. Omdisponering av podiet för att skapa utrymme för två talarstolar.

Bra

14. Införskaffande av mer bekväma besöksstolar inom och utan möteslokalen

Jättebra

15. Anordna TV-skärm utanför Nacka-salen

Bra men se även till att få till Webbsändningar och utveckla nacka.se

16. Förse Nacka-salen med flaggor och konst (enligt tidigare fattade beslut).

Miljöpartiet ser fram emot utvecklad utsmyckning men ställer sig mycket frågande till flaggning. Vi anser inte att det är vårt uppdrag som politiker att bestämma exakt hur utsmyckningen ska se ut. Därför anser vi att en god idé vore att utlysa en tävling där våra invånare, både unga och vuxna, kan få chansen att påverka hur Nackasalen ska vara utsmyckad. Det är ändå våra väljare som vi företräder och då borde även de få chansen att påverka detta.

Presidiets roll och uppdrag

Förslag:

17. Förtydligande av presidiets roll och uppdrag i fråga om revisionen och KFs ansvarsprövning, och som företrädare för kommunen (i likhet med Nationaldagsfirandet 2015).

Bra

18. Uppdrag att upprätthålla aktiva mediakontakter om KFs roll och uppgifter i Nacka-samhället (fortsätta redan påbörjade aktiviteter på initiativ av KFs ordf)

Bra

19. Webb-sändningar av KF i realtid (redan infört i ett 50-tal kommuner).

Bra

20. Införande av prenumerationssystem för dagordningar och protokoll för nämnder och styrelser (gärna samma lösning, som sedan länge finns i Stockholms stad, kallat INSYN).

Bra

21. Översyn av teknisk lösning för närvaroregistering och voteringar (upphandling pågår)

Bra

22. Kommunens nya hemsida används som huvudkanal för aktuell om information inför och efter KFs möten och presentationen av folkvalda ledamöter/ersättare. KFs gruppleddare engageras i kravspecifikationen.

Bra

23. Inriktningsbeslut betr utformningen av beslutsunderlag i form av länkar till bakgrundsdocument, sammanfattningar och - oftare än idag - redovisning av beslutsalternativ som utretts.

Bra

24. Årliga enkäter till KFs ledamöter/ersättare för inhämtning av erfarenheter, utvecklingsmöjligheter och förslag som underlättar förtroendemannarollen (t ex teknisk support, utbildningsinsatser, barnvaktlösningar, tillgänglighetsproblem).

Bra med uppföljning men behöver såklart även följas av åtgärder

25. Anordnande av utvecklingsdag för KF (hösten 2016 eller våren 2017) i samarbete med SKL.

Bra

C. Fortsatt beredning

Rapporten enligt ovan överlämnas till gruppleddarmötet för ställningstagande till förslagen dels betr gällande arbetsordning (p 1-17) och dels vägledning för den fortsatta beredningen inom Stadsledningskontoret av övriga förslag (p 18-25)

Miljöpartiets Fullmäktigegrupp ser fram emot fortsatt utveckling av fullmäktiges arbete och vill fortsättningsvis få möjlighet att i större omfattning få delta i arbetet.

ARBETSORDNING

för Nacka kommunfullmäktige

Dokumentets syfte

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Dokumentet gäller för

Kommunfullmäktige

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter (5 kap 1-3 §§ KL)

§ 1

Fullmäktige har 61 ledamöter.

I vallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordförande (5 kap 6 § KL)

§ 2

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på sammanträde som hålls före utgången av december.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2011/33-003	12 mars 2012	Kommunfullmäktige		Stadsdirektören

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Tid och plats för sammanträdena (5 kap 7-8 §§ KL)

§ 5

Fullmäktige håller ordinarie sammanträde minst åtta gånger per år. Valår ska sammanträde hållas i december. När ordinarie sammanträdesdagar beslutas ska fullmäktige också besluta om reservdag för ordinarie sammanträde i erforderlig omfattning. Vid sammanträde före juni månads utgång fastställer kommunfullmäktige ordinarie sammanträdesdagar för nästkommande år.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i november.

§ 6

Extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

§ 7

Om det föreligger särskilda skäl för det får ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

§ 8

Fullmäktige sammanträder i Nackasalen i Nacka stadshus. Reservdag kan sammanträde hållas i Nackasalen i Nacka stadshus eller annan lokal som ordföranden bestämmer efter samråd med de vice ordförandena. Det ska framgå av kallelse till sammanträdet var sammanträde hålls om reservdagen tas i anspråk.

Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma annan plats för sammanträde.

§ 9

Annonsering i ortstidning om sammanträde med fullmäktige ska även omfatta uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Urval av de mest intressanta ärendena får därvid ske. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidning.

Sammanträdet ska också annonseras på kommunens hemsida, www.nacka.se. Kallelse med föredragningslista ska finnas tillgänglig på hemsidan senast en vecka före sammanträdet.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 10

Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00. Pågående ärende ska dock avslutas. Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet. Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet. Om sammanträdet fortsätter på beslutad reservdag meddelar respektive parti sina ledamöter och ersättare om det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

§ 11

Ordföranden bestämmer när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

§ 12

Kallelse till sammanträde med fullmäktige - med uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden, som ska behandlas (föredragningslista) - ska vara åtföljd av tillhörande handlingar i den omfattning fullmäktiges ordföranden bestämmer. Sådant fullständig kallelse ska sändas till varje ledamot och ersättare i fullmäktige.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer, enkla frågor och motioner ska vara tillgängliga för samtliga ledamöter och ersättare vid det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 12-17 §§ KL)

§ 13

Är ledamot förhindrad att delta i sammanträde eller del därav, ordnar respektive parti att ersättare kallas in.

Ledamot eller ersättare får inte inträda i tjänstgöring under pågående handläggning av ett ärende, såvida ej fullmäktige beslutat annat.

§ 14

Om ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra .

§ 15

Det som sagts om ledamot i 13 och 14 §§ gäller också för ersättare, som kallats till tjänstgöring.

§ 16

Ordföranden bestämmer, när ledamot eller ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående behandling av ett ärende.

Upprop

§ 17

En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Om ledamot infinner sig vid sammanträde efter det uppropet avslutats, ska han/hon anmäla sig hos ordföranden, som efter tillkännagivande om närvaron låter ledamoten inträda i tjänstgöring.

Protokolljusterare (5 kap 61 § KL)

§ 18

Ordföranden bestämmer tid och plats för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 17 § väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

§ 19

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller fler ärenden. Ordföranden bestämmer när under sammanträdet ett ärende, som inte finns med i kungörelsen, ska behandlas.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 18 § första stycket och 19 § KL, 5 kap 53 och 56 §§ KL)

§ 20

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd, vars verksamhetsområde ett ärende berör, får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden i en nämnd eller någon annan, som besvarar en interpellation eller en fråga, får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Kommunalråd och oppositionsråd, som inte är medlem av kommunfullmäktige, har rätt att yttra sig i alla ärenden.

§ 21

Kommunens revisorer får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende, som berör revisorernas egen förvaltning.

§ 22

Ordföranden låter, efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs, kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar annat, bestämmer ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 23

Stadsdirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Stadsjuristen eller ersättare för denna får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning, tidsbegränsning av inlägg och ordningen vid sammanträdena

§ 24

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning, i vilken han eller hon har anmält sig och blivit uppropad. Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har *fyra* minuter till sitt förfogande för första inlägget, *två* minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas *två* minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget. Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får göra maximalt tre antal inlägg. För ärende om mål och budget och bokslut kan kommunfullmäktige anta eller rekommendera särskilda regler som beslutas vid respektive sammanträde.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst en minut för ett direkt bemötande av vad en talare anfört om honom/henne eller uttalande som hon/han gjort (replik). Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs.

Skulle någon i sitt yttrande uppenbart avlägsna sig från ämnet eller uppträda på ett sätt som strider mot gällande lag, allmän författning eller denna arbetsordning, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet därpå. Om denne inte

låter sig rätta, har ordföranden rätt att ta ifrån från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Yrkanden

§ 25

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen, och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Andra yrkanden än bifall och avslag ska ges in skriftligen, om inte ordföranden medger annat.

Deltagande i beslut (4 kap 20 § första stycket KL)

§ 26

Ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta genom att använda knapparna på voteringsdosan.

Då beslut fattas genom acklamation ska ledamot som avser att avstå från att delta anmäla detta till ordföranden innan beslutet fattas.

Ledamot, som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar (4 kap 20 § andra stycket KL, 5 kap 42-44 §§, 46 och 47 §§ KL)

§ 27

När omröstningar genomförs biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna sker i första hand genom acklamation. Begärs votering genomförs sådan på så att ledamöterna avger sina röster genom att trycka ”ja”, ”nej” eller ”avstår” på den handhållna, personliga enheten som ingår i den elektroniska voteringsanläggningen.

Votering kan också ske på så sätt att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppopslistan

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning skall ny omröstning genomföras omedelbart.

§ 28

Valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

Valsedel är ogiltig

- om den upptar namnet på någon som inte är valbar,
- om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val, som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

§ 29

1. Motion skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter. Motionen ska innehålla förslag till beslut och motivering till förslaget
2. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.
3. Motion som avses att väckas i kommunfullmäktige ska ges in till kommunfullmäktiges presidium. Motionen ska lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde för att väckas vid det sammanträdet. En motion får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige men väcks då först vid påföljande sammanträde.
4. Endast ledamot och ersättare som tjänstgör vid kommunfullmäktiges sammanträde kan väcka en motion.
5. Efter beslut av kommunfullmäktige beslutar kommunstyrelsen om remittering av motionen. Budgetpåverkande motioner bör behandlas i samband med beslut

om mål och budget eller behandling av tertialbokslut. Detta beslutas av kommunstyrelsen i samband med beslutet om beredning av motionen.

6. Kommunstyrelsen ska en gång varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges första ordinarie sammanträde under kalenderåret.

Interpellationer (5 kap 49-53 §§ KL)

§ 30

1. Interpellation besvaras klockan 18.00 – 19.00 vid ordinarie kommunfullmäktigesammanträde om inte annat anges i kallelsen. Vid behov kan ordförande besluta att interpellationsdebatten startar tidigare än kl. 18. Ordföranden får ajournera behandling av interpellation för att återuppta den senare under sammanträdet.
2. Interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
3. Interpellation ska lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde för att anmälas vid det sammanträdet. Senast nästföljande arbetsdag efter fullmäktiges sammanträde ska interpellationen överlämnas till den som ska besvara interpellationen.
4. Interpellation får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige men anmäls då först vid påföljande sammanträde.
5. Ersättare får lämna in en interpellation om ersättaren kommer att tjänstgöra som ledamot vid det sammanträde då interpellationen anmäls.
6. Interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.
7. Svar på en interpellation skall vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.
8. Den ledamot, som har ställt interpellationen ska få del av svaret senast torsdag kl. 12.00 före den sammanträdesdag då svaret skall lämnas.
9. En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.
10. Vid besvarandet av interpellation får antalet närvarande ledamöter understiga hälften.

Enkla frågor (5 kap 54-56 §§ KL)

§ 31

1. Enkla frågor besvaras klockan 18.00 – 19.00 vid ordinarie kommunfullmäktigesammanträde om inte annat anges i kallelsen. Ordföranden får klockan 19.00 ajournera behandling av fråga för att återuppta den senare under sammanträdet.
2. Fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
3. Fråga som lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde ska i princip besvaras vid det sammanträdet.
4. Kommunfullmäktiges presidium har rätt att omvandla en enkel fråga till en interpellation, om frågans omfång går utöver omfattningen av en enkel fråga.
5. Vad som sägs i 30 § gäller i tillämpliga delar också beträffande enkel fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

Allmänhetens frågestund

§ 32

Allmänheten har möjlighet att träffa förtroendevalda dels inför fullmäktiges sammanträde dels i form av särskilda möten. En halvtimme före ordinarie sammanträdes öppnande finns representanter från partierna tillgängliga för frågor utanför sammanträdeslokalen. Det åligger respektive parti att tillse att erforderligt antal ledamöter/ersättare närvarar för att svara på allmänhetens frågor. I fullmäktiges annons ska framgå att medborgare kan träffa förtroendevalda denna tidpunkt.

Allmänhetens frågestund i form av särskilt möte kan hållas 1-4 gånger per år.

Samtliga partier i fullmäktige erbjuds medverka vid de särskilda mötena. Dessa möten kan rikta sig såväl till medborgarna i allmänhet som inom viss del av kommunen.

Ansvaret för att allmänhetens frågestånd i form av särskilda möten hålls, åvilar kommunstyrelsen.

Gruppledarinformation

§ 33

Gruppledarna för de i fullmäktige representerade partierna ska träffas åtta gånger per år för gruppledarinformation under ledning av stadsdirektören.

Förklaring vid revisionsanmärkning (9 kap 16 § KL)

§ 34

Om fullmäktige inte beslutar annat bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning, som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen, ska inhämtas från den nämnd, mot vilken anmärkningen har riktats.

Justering av protokollet (5 kap 61 och 62 §§ KL)

§ 35

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som respektive ordförande har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

Reservation och protokollsanteckning (4 kap 22 § KL)

§ 36

Om ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast fyra arbetstimmar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Förtroendevald som vill förklara sitt ställningstagande i ett ärende kan göra det i en protokollsanteckning. Protokollsanteckning anmäls och förtroendevald redogör för innehållet vid sammanträdet. En skriftlig protokollsanteckning lämnas till sekreteraren senast fyra arbetstimmar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Vid sammanträdet slut bör varje parti lämna en skriftlig sammanställning över vilka reservationer och protokollsanteckningar som anmälts.

Expediering m. m.

§ 37

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunens revisorer ska alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar, som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

Inom parentes efter vissa rubriker ges hänvisning till var i kommunallagen som grundreglerna kan återfinnas.

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 148

Dnr KFKS 2015/687-028

Förmånscykel till Nacka kommuns anställda

Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen som ett led i att erbjuda attraktiva förmåner till medarbetarna under våren 2016 kommer att ta ställning till ett förslag att upphandla en samarbetspartner som erbjuder kostnadsfri förmånsportal för en effektiv administration av exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Motionen anses därmed bifallen.

Ärende

Motionären Sidney Holm (MP) vill att kommunen erbjuder alla anställda en förmånscykel genom bruttolöneavdrag. Motionärens förslag bygger på mängdrabatt, att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Stadsledningskontoret har därför initierat att kommunens anställda ska erbjudas än fler attraktiva förmåner. De förmåner som utreds under våren är exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag och SL-årskort med nettolöneavdrag för alla anställda i kommunen, som ett led i att inspirera till smart hållbart resande.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 62

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 april 2016

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 62

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen som ett led i att erbjuda attraktiva förmåner till medarbetarna under våren 2016 kommer att ta ställning till ett förslag att

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

upphandla en samarbetspartner som erbjuder kostnadsfri förmånsportal för en effektiv administration av exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Motionen anses därmed bifallen.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Miljöpartiet tycker det är utmärkt att kommunen vill införa en ”grön lönevaxling” enligt intentionerna i motionens förslag, i syfte att nå de lokala miljömålen och en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Vi ser också positivt på att man utöver erbjudandet om förmånscykel även vill erbjuda SL-kort med nettolöneavdrag för alla medarbetare i ett led att inspirera alla medarbetare till ett mer smart hållbart resande.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015 687-028

Kommunstyrelsen

Erbjudande om förmånscykel till kommunens anställda

Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen som ett led i att erbjuda attraktiva förmåner till medarbetarna under våren 2016 kommer att ta ställning till ett förslag att upphandla en samarbetspartner som erbjuder kostnadsfri förmånsportal för en effektiv administration av exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Sammanfattning

Motionären Sidney Holm (MP) vill att kommunen erbjuder alla anställda en förmånscykel genom bruttolöneavdrag. Motionärens förslag bygger på mängdrabatt, att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Stadsledningskontoret har därför initierat att kommunens anställda ska erbjudas än fler attraktiva förmåner. De förmåner som utreds under våren är exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag och SL-årskort med nettolöneavdrag för alla anställda i kommunen, som ett led i att inspirera till smart hållbart resande.

Förslagen i motionen

Sidney Holm (MP) har i motionen föreslagit att kommunen som ett led i att bli bäst på att vara kommun erbjuder alla sina anställda en förmånscykel enligt en kostnadsneutral grön löneväxlingsmodell. Enligt förslaget skulle en el-cykel som i handeln kostar 15 000 kr med rätt upplägg inte behöva kosta den anställde mer än 100 kr per månad efter skatt. Motionärens förslag bygger på mängdrabatt att kommunen via gemensam upphandling kan teckna

avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Enligt Skatteverkets regler om förmånsbeskattning av cykelförmån kan sedan kommunens anställda enkelt kvittera ut en cykel med ett mindre löneavdrag varje månad. Motionären framhåller att med rätt upplägg kan både kommunen och den anställde tjäna ekonomiskt på affären. Vidare framhåller motionären att kommunen också kan beroende på ambitionsnivå trimma upplägget för att än mer premiera den som väljer att cykla till jobbet. Miljöpartiet vill genom motionären att kommunen i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Förslaget att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik har utretts av andra arbetsgivare, såsom Region Skåne och Eskilstuna kommun. De avråder från att införa cykel som möjlig löneväxling då det inte innebär någon ekonomisk fördel för medarbetarna. Cyklar förmånsbeskattas utifrån marknadsvärde. Bruttolöneavdrag och förmånsbeskattning medför att det inte torde bli billigare att löneväxla till cykel jämfört med att köpa den privat.

Intentionen att erbjuda kommunens medarbetare förmånscykel är möjligt via en kostnadsfri förmånsportal som kommunen kan upphandla som ett led i att erbjuda fler attraktiva förmåner med bruttolöneavdrag. Stadsledningskontoret utreder möjligheten att upphandla en riskfri tjänst som avlastar arbetsgivaren maximalt utan att kommunen behöver köpa cyklar. Det finns exempel på kommuner som valt att köpa in cyklar och modellen bedöms inte som kostnadseffektiv och ligger inte i linje med att kommunen ska vara bäst på att vara kommun genom att göra det en kommun ska göra. Det finns framgångsrika exempel på andra kommuner som nyligen upphandlat förmånsportaler för att erbjuda anställda förmånscykel med bruttolöneavdrag såsom Västerås stad, Linköpings kommun och Katrineholms kommun.

Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Kommunens ambition är att erbjuda fler attraktiva förmåner och stadsledningskontoret har därför för avsikt att upphandla förmånsportal för effektiv kostnadsneutral administration av exempelvis förmånscykel.

Initiativet att erbjuda förmånscykel och SL-kort med nettolöneavdrag för alla medarbetare är ett led i att inspirera till smart hållbart resande och för att stimulera det förhållningssätt som slås fast i medarbetarpolicyn att kommunens medarbetare ska bidra till hållbar utveckling och göra miljösmarta val i arbete och resande. Genom upphandling av kostnadsfri förmånsportal med attraktiva förmåner som erbjuds genom bruttolöneavdrag kan kommunen även få en samarbetspartner för effektiv administration av andra förmåner med bruttolöneavdrag. Det möjliggör att fler attraktiva förmåner som främjar hälsa och välbefinnande kan införas.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik bedöms inte som totalekonomiskt kostnadseffektivt. Motionens syfte att nå de lokala miljömålen och en förbättrad hälsa hos kommunens anställda kan uppnås genom att förmånscykel erbjuds med bruttolöneavdrag genom val i kostnadsfri förmånsportal. Genom att låta företag som är specialiserade på upphandling av cyklar och administration av förmånshantering av cyklar sköta hanteringen uppstår ingen ekonomisk konsekvens av att på försök införa personalförmänen förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Konsekvenser för barn

Genom erbjudande om förmånscykel till kommunens anställda skulle barn få fler förebilder med än mer hälsosam livsstil som bidrar till hållbar utveckling och gör miljösarta val.

Elisabeth Carle
Personaldirektör
Stadsledningskontoret

Förmånscykel - Kostnadsneutral grön löneväxling

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2015-10-19

Sidney Holm

Miljöpartiet de gröna i Nacka

Miljömål

Generationsmålet - Nacka kommun har antagit lokala miljömål och vill bl.a. minska klimatutsläppen och den skadliga miljöpåverkan från bilen. Kommunen vill också skapa en god bebyggd miljö med en miljöanpassad resurseffektiv bebyggelsestruktur och en mer demokratisk fördelning av gaturummet. Det övergripande miljömålet är generationsmålet om att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta.

Nacka ska vara bäst på att vara kommun - Miljöpartiet vill att Nacka ska vara bäst även när det gäller hållbar samhällsbyggnad. Vi vill också att kommunen i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna.

Grön löneväxling - Miljöpartiet vill att kommunen via en kostnadsneutral grön löneväxling ska erbjuda sina anställda en förmånscykel liknande upplägget för "hemdator". Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Mängdrabatt - Via gemensam upphandling kan kommunen teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Enligt skatteverkets regler om förmånsbeskattning av [cykelförmån](#) kan sedan kommunens anställda enkelt kvittera ut en cykel med ett mindre löneavdrag varje månad. Med rätt upplägg kan både kommunen och den anställda tjäna ekonomiskt på affären. Kommunen kan också beroende på ambitionsnivå trimma upplägget för att än mer premiera den som väljer att cykla till jobbet.

En el-cykel som i handeln kostar 15 000 kr skulle med rätt upplägg inte behöva kosta den anställda mer än 100 kr per månad efter skatt.

Som ett led i att bli bäst på att vara kommun föreslår Miljöpartiet därför:

- ❖ att kommunen erbjuder alla sina anställda en förmånscykel enligt en kostnadsneutral grön löneväxlingsmodell som i förslaget ovan.

.....
Sidney Holm (MP)

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 149

Dnr KFKS 2015/749-819

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år.

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V) Camilla Carlberg (V) med flera.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen och noterar att Alliansens budgetalternativ innebär att resurserna för sommarjobb för ungdomar ökar från 3,0 till 3,8 miljoner kronor 2016.

Ärende

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbete också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 63

Arbets- och företagsnämnden den 9 mars 2016 § 19

Arbets- och företagsenheten den 15 februari 2016

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 63

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen och noterar att Alliansens budgetalternativ

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

innebär att resurserna för sommarjobb för ungdomar ökar från 3,0 till 3,8 miljoner kronor 2016.

Beslut i arbets- och företagsnämnden den 9 mars 2016 § 19

Arbets- och företagsnämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Yrkanden

Rolf Wasteson (V) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Rolf Wastesons yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Reservationer

Rolf Wasteson (V) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Nackalistan kan inte bifalla motionen hela vägen eftersom kostnaden för att alla ungdomar ska få arbete under sommaren är mycket hög och ofinansierad i NL:s budget. Motionen är välkommen på så sätt att det i hög grad behövs betydligt fler feriearbetsplatser, inte minst med tanke på att så få ungdomar nu inte får prao-platser i Nacka. Kontakten med yrkeslivet är viktigt men Nackalistan väljer ändå att tillstyrka tjänsteförslaget eftersom budgeten för motionen inte är beräknad och troligen på en alltför hög nivå.”

Hans Peters (C) lät anteckna följande för Centerpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Det är bra att alliansen avsatt ökade resurser till kommunala feriearbeten inom Nacka kommun för ungdomar i åldern 16-18 år. Det är ett bra sätt för ungdomar att få inblick i och kännedom om arbetslivet och skaffa sig viktiga erfarenheter. Centerpartiet ser gärna att resurserna till feriearbeten ökar framöver.”

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

”Miljöpartiet ser det som oerhört viktigt att kommunen arbetar aktivt för att ge ungdomar i kommunen möjlighet till feriearbete. Arbete under ferierna ger värdefull erfarenhet, kontakter och kunskap om arbetslivet som annars inte ges till kommunens ungdomar. Eftersom möjligheten till PRAO tagits bort för Nackas skolor, så blir denna möjlighet till att prova arbetslivet än mer viktig för att stötta våra ungdomar in i arbetslivet och underlätta valet för framtida val av studier (se interpellation ställd av Magnus Söderström (mp) till KF den 14 mars 2016). Miljöpartiet valde dessutom i samband med vår egen budget för 2016 att skjuta till ytterligare medel till feriearbeten för ungdomar.”

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Det är beklagligt att majoriteten inte har högre ambition när det gäller sommarjobb för ungdomar. I AFN yrkade S dessutom att kommunen för 2016 ska ha som målsättning att tillgodose minst 75 % av behovet av feriearbeten som ett delmål till 100 %. Inte heller detta ställde sig majoriteten bakom. Det är beklagligt.”

Gunilla Grudevall Sten (L) lät anteckna följande för Liberalernas kommunstyrelsegrupp.

”Liberalerna anser inte att kommunen ska erbjuda feriejobb till alla ungdomar. Men, det vore bra ifall en större andel ungdomar kunde få ett sommarjobb. Nacka borde titta på alternativ med t ex en feriejobbs-check som kan finansiera en del av ett feriejobb. Rätt upplagt, skulle kommunen då kunna hjälpa fler ungdomar till sommarjobb, inte bara i kommunens regi. Många småföretagare tvekar att ta in personal under sommaren då de har en pressad ekonomi. Värmdö kommuns modell borde utvärderas.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

9 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

§ 19

AFN 2015/133-618

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V), Camilla Carlberg (V) med flera.

Beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Ärendet

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbete också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsnämnden fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Handlingar i ärendet

Arbets- och företagsnämndens tjänsteskrivelse den 15 februari 2016

Bilaga: Motion Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Yrkanden

Maria Raner (S) yrkade bifall till motionen.

Vidare yrkade Maria Raner (S) att för 2016 ska kommunen ha som målsättning att tillgodose minst 75 % av behovet av feriearbeten som ett delmål till 100 %.

I detta yrkande instämde Louise Ollivier (MP) och Shahin Malak (NL).

Ylva Sandström (M), Joakim Olofsson (L) och Jan-Eric Jansson (KD) yrkade bifall till enhetens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande Jan-Eric Jansson ställde Maria Raners (S) bifallsyrkande mot det utsända förslaget till beslut och fann att nämnden biföll det utsända förslaget till beslut.

Vidare ställde ordföranden Maria Raners (S) yrkande om målsättning mot avslag och fann att nämnden avsåg Maria Raners (S) yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

§ 19 forts

Reservationer

Maria Raner (S) och Shahin Malak (NL) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Maria Raner (S) lät anteckna följande till protokollet.

”Det är beklagligt att majoriteten i Nacka inte vill höja ambitionsnivån med avseende på sommarjobb. Det är oerhört viktigt för individer att komma in på arbetsmarknaden. Viktigt att belysa är även att tjänsteskrivelsen sorterar bort de som hade sommarjobb förra året (ca 350 personer) samt de barn som är asylsökande (ca 300 personer). Det är viktigt att alla får en meningsfull sommar.”

Ylva Sandström (M) lät anteckna följande till protokollet.

”Sommarjobb under skollov ger en fantastisk erfarenhet för unga på väg ut i vuxenlivet. Man lär sig söka jobb, passa tider, ta ansvar, utföra ett arbete. Dessutom tjänar ungdomen egna pengar. Självklart vill moderaterna att alla som kan och vill arbeta på sommaren, ska få möjlighet att göra det. Där är vi ense med vänsterpartiet. Men vi anser inte att sommarjobb sköts eller finansieras bäst av kommunen. Precis som på den reguljära arbetsmarknaden "skapas" inte jobb av det allmänna, utan uppkommer i företag som är villiga att betala för att få ett visst arbete utfört. Kommunen har förstås också behov av arbetskraft på sommaren, men behovet är inte så stort att det räcker för att anställa alla gymnasieungdomar.

Nämndens ansvar att stödja ungdomars inträde på arbetsmarknaden sker i första hand på andra sätt, genom Jobbpeng, och till prioriterade grupper, dvs ungdomar som inte längre går i skolan och är arbetslösa.

Huruvida kommunala feriearbeten har ngn reell påverkan på möjligheten att i framtiden få arbete vet vi mkt lite om. Om kommunen också ensam skulle erbjuda alla ungdomar jobb, skulle detta negativt påverka möjligheten att rekrytera för de övriga arbetsgivare som är i behov av feriearbetare. Nacka föredrar "riktiga" jobb, det är ju därför vi samarbetar med företagen i feriejobbsmässan. Att lära ungdomar att alla "får jobb av kommunen" är inte att förbereda dem för den riktiga arbetsmarknaden. Det är också anmärkningsvärt att det är många fler söker kommunala sommarjobb än som besöker feriemässan, vilket är helt bakvänt - kanske borde alla ansökningar komma in på feriemässan, för den som inte ens orkar besöka denna har inte gjort en reell ansträngning att söka jobb, vilket ju är en av de viktigaste lärdomarna med feriejobb.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

§ 19 forts

Shahin Malak (NL) lät anteckna följande till protokollet.

”Det finns glädjande nog ett stort intresse för feriearbete bland Nackas ungdomar. Av de 1.261 ungdomar som år 2015 sökte feriearbete fick ca 44% jobb. Av denna andel sommarjobb gick ca 71% till kommunens egna verksamheter. Resten gick till det privata näringslivet.

Det är nu hög tid att öka samarbetet med det privata näringslivet för att kunna erbjuda en större mängd feriearbeten och få en större variation i innehåll av arbete. Ett alternativ till att öka mängden feriearbete vore att också kunna erbjuda arbeten via de många frivilliga organisationerna och via föreningslivet. En önskan vore att då också kunna erbjuda en ersättning för detta. Även om ersättningsnivån är uttömd så vore det ett värdefullt tillskott för många ungdomar att komma in i ett sammanhang, få nya erfarenheter, få fler kontakter och få ett värdefullt tillskott till sina cv:n. Nackalistan vill att ansträngningarna att hitta fler ferieplatser för att möta ungdomarnas behov ska öka och gärna att medel till detta också ökar.”

Joakim Olofsson (L) lät anteckna följande till protokollet.

”Liberalerna anser inte att kommunen ska erbjuda feriejobb till alla ungdomar. Men, det vore bra ifall en större andel ungdomar kunde få ett sommarjobb. Nacka borde titta på alternativ med t ex en feriejobbs-check som kan finansiera en del av ett feriejobb. Rätt upplagt, skulle kommunen då kunna hjälpa fler ungdomar till sommarjobb, inte bara i kommunens regi. Många småföretagare tvekar att ta in personal under sommaren då de har en pressad ekonomi. Värmdö kommuns modell borde utvärderas.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-02-15

TJÄNSTESKRIVELSE
AFN 2015/133-618

Arbets- och företagsnämnden

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år.

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V) Camilla Carlberg (V) med flera.

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Sammanfattning

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbete också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsnämnden fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Förslaget i motionen

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt.

Enhetens utredning och bedömning

Bakgrund

Arbets- och företagsnämnden har tidigare fattat beslut om följande riktlinjer för arbetet med de kommunala feriejobben (§ 46 AFN 2015/57-618)

”Arbets- och företagsnämnden beslutar att urvalet avseende de kommunala ferieplatserna fördelas enligt följande:

- Åldersgruppen 16-18 år.
- Ferieplats erbjuds inte den som föregående år hade kommunalt feriearbete.
- I den mån fler sökande än platser finns prioriteras ungdomar som av olika anledningar har särskilt svårt att få sommarjobb på egen hand.
- Övriga platser fördelas genom lottning och matchning i enlighet med personens intresse och lämplighet.”

I samband med arbets- och företagsnämndens yttrande över budgetramen har nämnden möjlighet att föra fram synpunkter på den ekonomiska ramen och hur många ferieplatser som kommunen kan finansiera. Inom ramen för budget 2016 har nämnden tilldelats 3 miljoner kronor som beräknas täcka kostnader för 340 platser. Inför sommaren 2015 sökte 1 261 ungdomar sommarjobb i Nacka med en varaktighet om tre veckor. Totalt erbjöds 546 ungdomar sommarjobb, varav kommunen erbjöd 394. Varje kommunalt sommarjobb kostade drygt 7 600 kr.

Antalet kommunfinansierade feriearbeten

Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Ett led i detta uppdrag är att kommunen erbjuder feriearbete. Arbets- och företagsenheten arbetar också för att engagera andra arbetsgivare att erbjuda, och därmed även täcka kostnader, för feriearbete. Av den anledningen planerar enheten en feriejobbmässa under våren 2016 (mässan ”Jobb-ett”). I sammanhanget ska också noteras att antalet ungdomar som ges inträde till arbetslivet utökas genom arbets- och företagsnämndens riktlinje om att ferieplats erbjuds inte den som föregående år hade kommunalt feriearbete.

Det är rimligt att anta att efterfrågan på sommarjobb 2016 kan vara cirka 1 500 ungdomar, om ensamkommande barn även inkluderas. Vidare kan man utgå ifrån att kostnaden per plats ligger på samma nivå som 2015. Då blir kommunens kostnader cirka 11,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram 2016 för feriearbeten anger hur många platser som kommunen kan erbjuda.

Arbets- och företagsnämnden har i samband med beslut om internbudgeten i december 2015 bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens uppdrag och budget. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriearbeten kommande år. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb som bekostas av externa arbetsgivare.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Kommunfullmäktiges budgetram för arbets- och företagsnämnden anger de ekonomiska ramarna för arbetet med feriearbeten för ungdomar. Om motions förslag genomförs kan det leda till årliga merkostnader på 8,5 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Det är givetvis positivt att kunna erbjuda samtliga ungdomar feriearbeten. Erfarenheterna från kommunens tidigare arbete med ungdomar visar att vägen till arbetslivet och det första jobbet har stor betydelse för ungdomens fortsatta utveckling. Det finns många arbetsgivare, såväl offentliga som privata, som på olika sätt vill stödja ungdomarnas inträde till arbetslivet. Feriearbeten är ett viktigt inslag i detta arbete.

Bilaga

1. Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Staffan Ström
Rektor
Arbets- och företagsenheten

2015-11-12

Motion till Nacka Kommunfullmäktige

Feriearbeten för alla ungdomar 16 – 18 år

Feriearbete för ungdomar har många positiva effekter. Nacka kommun har en modell för detta. Vänsterpartiet anser att det går att utveckla den på fler områden så att alla ungdomar som så önskar ska kunna få ett feriearbete.

Feriearbetet kan, förutom att det utgör ett första självklart steg in på arbetsmarknaden ge så mycket annat.

Kommunen kan, genom att anställa ungdomar, visa upp de egna verksamheterna, och på så sätt underlätta sin rekrytering framöver. Möjlighet finns också för kommunen att ge en bild av sin egen roll i samhället.

Att låta ungdomar vara med och hålla parker, grönområden, bostadsområden mm välskötta kan innebära att de redan tidigt får en känsla för miljö. Samarbete med hyresgästföreningar, bostadsrättsförening och villaföreningar kan vara en väg.

För många ungdomar från familjer som inte är så välbeställda, kan ett feriearbete innebära att de kan skaffa sin egen månadspeng och att de har något att berätta, när sommarlovet är slut.

Satsningen kan ingå i en satsning på flyktingvälkommandet och ska också erbjudas ungdomar med funktionsvariation.

Vänsterpartiet yrkar

att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 o framåt

Vänsterpartiet Nacka

Rolf Wasteson

Camilla Carlberg

Birgit Hansson

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 150

Dnr KFKS 2015/741-816

Utveckling av fritidsgårdarna

Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom
  - a. antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
  - b. fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet
2. Kommunfullmäktige avslår förslaget om att införa fältassistenter och noterar att funktionen finns i verksamheten "Polarna Nacka".

Ärende

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har lämnat ett förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från riktlinjer som fritidsnämnden har fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Fritidsnämnden har i sin beredning av motionen bedömt att det beslutade öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård ändå vill HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del hur utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Kommunfullmäktige avslag i behandlingen av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett förslag om att införa fältassistenter. Med hänvisning till detta och till att funktionen finns genom verksamheten "Polarna Nacka" föreslås att förslaget avslås.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 64

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 16 mars 2016

Protokollsutdrag fritidsnämnden den 18 februari 2016, § 6

Motion

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 64

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom
  - a. antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
  - b. fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet
2. Kommunfullmäktige avslår förslaget om att införa fältassistenter och noterar att funktionen finns i verksamheten "Polarna Nacka".

Beslut i fritidsnämnden den 18 februari 2016 § 6

Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande eftersom bedömningen är att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga.

Fritidsnämnden beslutade att inte ta ställning i frågan om fältassistenter då nämnden anser att denna fråga inte ingår i fritidsnämndens kompetensområde.

Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterade fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Yrkanden

Rolf Wasteson (V) yrkade, med instämmande av Sidney Holm (MP) och Helena Westerling (S), bifall till förslagen i motionen.

Rickard Wendt (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag. Christina Ståldal (NL) instämde i punkt 2 i arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Rolf Wastesons yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Rickard Wendts yrkande att bifalla arbetsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Reservationer

Rolf Wasteson (V) reserverade sig mot beslutet

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Bifall till tjänstehandlingens förslag till att fritidsgårdarna själva väljer när och om de vill bli HBTQ-certifierade. Riktlinjerna för fritidsgårdarna är redan långtgående vad gäller att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor, inkluderande unga med annan könsidentitet. Nackalistan bifaller förslaget om att införa fältassistenter och håller inte med tjänstehandlingens skrivelse där man anser att man redan har en fungerande fältassistentverksamhet. En fältassistent är utbildad socionom med en juridisk makt som inte t ex polarna har. Polarna gör en värdefull insats men Nackalistan vill komplettera med lokalt förankrade fältassistenter i Nackas delar, vilket vi har lagt in i vårt budgetförslag.”

Gunilla Grudevall Sten (L) lät anteckna följande.

"Denna motion, särskilt punkten om HBTQ-certifiering, borde även ha beretts av mångfaldskommittén.

Liberalerna tycker att intentionerna i motionen är bra. Det är väldigt viktigt att alla barn, oavsett sexuell läggning och könsidentitet, kan känna sig välkomna och trivas på fritidsgårdarna. RFSL:s HBTQ-certifiering är ett av flera sätt att höja kompetensen hos personalen, och vi ser gärna att fritidsgårdarna genomgår denna eller andra utbildningar. Vi tror dock att valet av metod för kompetensutveckling inte bör göras av kommunfullmäktige utan av den enskilda verksamheten. Mångfaldskommittén har som en del av sitt ansvarsområde att bevaka hur kommunens olika verksamheter arbetar med dessa frågor, och de tittar på olika alternativa former för att höja HBTQ -kompetensen."

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

Kommunstyrelsen

Utveckla fritidsgårdarna

Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom
  - a. antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
  - b. fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet
2. Kommunfullmäktige avslår förslaget om att införa fältassistenter och noterar att funktionen finns i verksamheten "Polarna Nacka".

Sammanfattning

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har lämnat ett förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från riktlinjer som fritidsnämnden har fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Fritidsnämnden har i sin beredning av motionen bedömt att det beslutade öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård ändå vill HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del hur utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Kommunfullmäktige avslag i behandlingen av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett förslag om att införa fältassistenter. Med hänvisning till detta och till att funktionen finns genom verksamheten "Polarna Nacka" föreslås att förslaget avslås.

Förslagen i motionen

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 december 2015 en motion med förslag om att

- fritidsgårdarna får utökade öppettider
- fritidsgårdarna HBT-certifieras
- fältassistenter återinförs i kommunen

Fritidsnämndens utredning och bedömning av förslagen om öppettider och HBT-certifiering

Fritidsnämnden behandlade förslagen om öppettider och HBT-certifiering vid sitt sammanträde den 18 februari 2016, § 6. Nämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom bedömningen är

- att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
- att fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet

Som underlag för nämndens beslut förelåg nedan följande utredning.

Riktlinjer för fritidsgårdar i sammanfattning

Fritidsnämnden har fastställt riktlinjer för fritidsgårdarna. I dessa riktlinjer anges att det är den främjande öppna verksamheten som ska vara central i fritidsgårdens verksamhet.

Verksamhetens huvudsakliga syfte är att under fria former underlätta och ge utrymme för ungdomars umgänge och aktiviteter på deras fritid. Fritidsgården ska upplevas som en attraktiv mötesplats av ungdomar, där alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor.

Utbudet skall präglas av öppenhet och tillgänglighet och ska vara utan krav på prestation eller konsumtion. Under fria former ska ungdomar stimuleras att förverkliga sina fritidsintressen, på ett sätt som stärker och berikar deras utveckling och välbefinnande. På fritidsgården ska det vara en trygg stämning och ett positivt umgängesklimat som är fritt från mobbning och trakasserier. Verksamheten är frivillig och ungdomarna ska kunna komma när de själva vill.

I riktlinjerna anges även det antal timmar som fritidsgårdarna ska vara öppna och när öppettider ska förläggas. Fritidsgårdarna har även i uppdrag att förlägga viss verksamhetstid på uppsökande arbete och öppen fritidsverksamhet utanför fritidsgårdslokalerna, till exempel vid platser utombus där många ungdomar samlas eller i anslutning till skolorna och skoldagens slut. Varje fritidsgård har idag öppet fem vardagseftermiddagar i anslutning till skoldagens slut och fyra kvällar per vecka. Öppethållandet ska i viss

mån anpassas efter de behov som de unga har i kommundelen. En av fritidsgårdarna, Fisksätra, har i uppdrag att ha öppet ytterligare en vardagskväll i veckan. I Orminge är fritidsgården öppen fem vardagskvällar och därför istället endast fyra eftermiddagar. I Orminge bedrivs även fritidsgårdsverksamhet förlagd till Orminge sportball under ett antal lördagskvällar per år.

Främjande fritid och förebyggande socialt arbete

Enligt fritidsnämndens reglemente ansvarar fritidsnämnden för fritidsverksamhet. Kultur- och fritidsenheten menar att detta innebär att den verksamhet som fritidsnämnden finansierar ska ha ett tydligt främjande perspektiv, där utgångspunkten inte först och främst är att förebygga sociala problem bland ungdomar med någon form av problembeteende. Att arbeta med en främjande fritid innebär att man utgår från ett salutogent perspektiv. Det betyder att man utgår från det som fungerar, att man erbjuder en mötesplats och ett utbud av möjligheter till fritidsaktiviteter, där en positiv livsstil och ett gott livsmönster är i fokus. Alla ungdomar som vill besöka och delta i en öppen verksamhet, utan krav på regelbunden närvaro eller prestation, ska känna sig välkomna och trygga i en fritidsgårdsverksamhet. Därför är det angeläget att fritidsgårdarna inte uppfattas som en verksamhet som först och främst vänder sig till ungdomar med problembeteenden. Fritidsgårdarna ska vara en del av ett positivt fritidsutbud, på samma vis som andra verksamheter och anläggningar som fritidsnämnden ansvarar för.

Detta betyder inte att det inte finns behov av ett socialt förebyggande arbete bland ungdomar med olika problembeteenden. I Nacka är det socialnämnden som ansvarar för det förebyggande ungdomsarbetet. Socialnämnden har organiserat det förebyggande ungdomsarbetet bland annat genom verksamheten Polarna Nacka. Polarna Nacka består av fem vuxna ungdomssamordnare och drygt 20 Nackaungdomar i åldrarna 17-19 år. Denna verksamhet kan ses som likvärdig med det arbete som fältarbetare utför i andra kommuner.

Enhetens bedömning

Kultur- och fritidsenheten bedömer att antalet timmar som varje fritidsgård har öppet idag är en rimlig nivå på öppethållande som väl stämmer överens med behoven. Just nu pågår ett gemensamt utvecklingsarbete mellan enheten och utförarna av verksamheten, där bland annat frågan om öppettidernas förläggande är ett område som ses över. Enheten har en kontinuerlig dialog med utförarna om behoven av öppethållandet.

I riktlinjerna för fritidsgårdsverksamheten anges, att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Enheten menar att detta även innefattar att ungdomar oavsett sexuell läggning ska kunna mötas på lika villkor. Enheten följer regelbundet upp verksamheten, där även frågan om ungdomar, med olika stilar och identiteter eller sociala förutsättningar, upplever sig välkomna på fritidsgårdarna. Varje utförare av verksamheten har sedan en egen möjlighet att utveckla sina arbetsmetoder inom ramen för uppdraget. Om en utförare vill HBTQ-certifiera sig på egen hand, som en del av sina val hur uppdraget ska utföras, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare. Enheten bedömer inte att det finns skäl att kräva av utförare att de ska genomföra en HBTQ-certifiering, då riktlinjerna för verksamheten följs upp regelbundet.

Stadsledningskontorets utredning och förslag om att införa en funktion med fältassistenter

Motionen omfattar även förslag om att återinföra fältassistenter. Kommunfullmäktige avslag vid sin behandling av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett sådant förslag¹. Det saknar därmed grund för att utreda det förslaget i motionen vidare.

Nacka kommun har genom verksamheten ”Polarna Nacka” en funktion där fem socialarbetare tillsammans med ungdomar är ute och ”fältar” och som samarbetar bland annat med fritidsledare på fritidsgårdarna.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget om att införa fältassistenter avslås med en notering om verksamheten med ”Polarna Nacka”.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga ökade kostnader för fritidsnämnden eller socialnämnden. Av underlaget för fritidsnämndens beredning av ärendet framgår att nämnden saknar ekonomiskt utrymme för att öka öppethållandet på fritidsgårdarna.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut inte innebär några förändringar av befintlig fritidsgårdsverksamhet eller verksamheten med Polarna Nacka. Barn och unga i Nacka har tillgång till en bra verksamhet genom den fritidsgårdsverksamhet som fritidsnämnden ansvarar för. Samma bedömning görs för Polarna Nacka.

Bilagor

Bilaga 1. Motion

Bilaga 2. Protokollsutdrag fritidsnämnden den 18 februari 2016, § 6

Susanne Nord
Utbildningsdirektör, tf kultur- och fritids-
direktör

Anders Fredriksson
Socialdirektör

---

¹ Utdrag ur kommunfullmäktiges protokoll den 16 november 2015, § 288:

- Camilla Carlberg yrkade bifall till Vänsterpartiets förslag. Hon yrkade därvid att punkten 75 (återinföra fältassistenter) skulle ställas under särskild proposition.
- Ordföranden ställde proposition på Camilla Carlbergs särskilda yrkande om punkten 75 och fann att det hade avslagits. Votering begärdes och verkställdes. Vid voteringen avgavs 36 röster mot Camilla Carlbergs yrkande och 18 röster för det. Yrkandet hade således avslagits. Sju ledamöter avstod. Vid voteringen avgavs röster enligt följande.
  - Voteringslista punkten 75 i Vänsterpartiets förslag

18 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 6

FRN 2016/17-816

Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter

Motion den 12 november 2015 av Rolf Wastesson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande eftersom bedömningen är att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga.

Fritidsnämnden beslutar att inte ta ställning i frågan om fältassistenter då nämnden anser att denna fråga inte ingår i fritidsnämndens kompetensområde.

Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterar fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ärendet

Rolf Wastesson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) i en motion lämnat förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

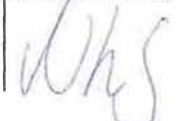

Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från de riktlinjer som fritidsnämnden fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Kultur- och fritidsenheten bedömer att öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Enheten menar att detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård menar att det trots detta finns skäl för att HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del hur utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Enheten har inte utrett om det behövs fältarbetare i Nacka då det är socialnämnden som ansvarar för kommunens sociala förebyggande ungdomsarbete.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 2 februari 2016

Bilaga 1. Motion Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

18 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 6 forts.

Bilaga 2. Protokollsutdrag från KSAU

Yrkanden

Ordförande Richard Wendt (M), Louise Granath (L), Martin Gunnesson (KD) och Ingemar Sahlgren (C) yrkade gemensamt på en följande ändring i den del av förslag till beslut som avser HBTQ-certifiering:

- Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterar fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ninni Lindberg (MP) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Richard Wendt (M) ställde Alliansens yrkande mot Ninni Lindbergs (MP) bifallsyrkande och fann att nämnden bifallit Alliansens yrkande.

Fritidsnämnden beslutade således i enlighet med enhetens förslag till beslut och Alliansens ändringsyrkande.

Bosse Ståldal (NL) deltog inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

2015-11-12

Motion till Nacka kommunfullmäktige

Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter!

Kommunens fritidsgårdar har låg besöksfrekvens. Det betyder inte att de inte fyller en mycket viktig funktion för kommunens unga invånare. Vi vill att fritidsgårdar ska fortsätta att finnas i varje kommundel och ha generösa öppettider. Inte minst är det viktigt på helger och lov.

Samtliga fritidsgårdar ska ha ett inkluderande normkritiskt arbetssätt vilket innebär att personalen är utbildad i dessa frågor. Vi vill att fritidsgårdarna hbt-certifieras utifrån den certifiering med utbildning som RFSL tillhandahåller.

Som ett komplement till Polarna ska fältassistenter återinföras. Dessa ska vara knutna till fritidsgårdarna i de olika kommundelarna. Det är viktigt att fritidsgårdspersonal och fältassistenter får ha sina olika roller på gården och ute bland ungdomarna. Vi vet att alkohol och droganvändning är hög bland Nackas ungdomar varför det är särskilt viktigt att jobba förebyggande och i samverkan.

Vänsterpartiet yrkar

- att fritidsgårdarna får utökade öppettider
- att fritidsgårdarna HBT-certifieras
- att fältassistenter återinförs i kommunen

Vänsterpartiet Nacka

Rolf Wasteson

Camilla Carlberg

Birgit Hansson

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 151

Dnr KFKS 2015/748-822

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innebär att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 26 april 2016 § 65

Fritidsnämnden den 17 mars 2016 § 16

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 29 februari 2016

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 65

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen**Beslut i fritidsnämnden den 18 februari 2016 § 6**

Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

17 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 16

FRN 2016/25-822

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innebär att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

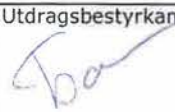
Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 29 februari 2016
Bilaga: Motion

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

2016-02-29

TJÄNSTESKRIVELSE
FRN 2016/25

Fritidsnämnden

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Förslag till beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innebär att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Enhetens utredning och bedömning

Fritidsnämnden beslöt den 18 februari 2016 att inriktningen för en ny simhall i Saltsjöbaden ska planeras enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, daterad 25 januari 2016.

Av bilagan framgår att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk. I bilagan anges även att det ska finnas omklädningsytor med dusch och bastu, där det även finns ytor för personer med funktionsnedsättning, förskole- och skolgrupper, föreningsgrupper, familjer samt personer med annan könsidentitet än kvinna eller man, där olika målgrupper kan vistas var för sig.

Utifrån detta beslut ska den aktör som kommer att få i uppdrag att bygga den nya simhallen i Saltsjöbaden få möjlighet att utforma omklädningsrum för funktionsnedsatta där det även finns utrymme för ledsagare. Aktören ska även utforma bassänger och hjälpredskap så att det är möjligt för personer med funktionsnedsättning att ta sig ner i bassänger på en tillfredställande vis. Hur detta ska utformas överläts till aktören att avgöra. Aktören ska ha den kunskap som krävs för att utforma en simhall i enlighet med beslutade riktlinjer och vedertagna krav på tillgänglighet. Utformningen av tillgänglighetsanpassade funktioner ska enligt gällande regelverk och den erfarenhet som finns inom branschen.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Därför föreslår kultur- och fritidsenheten att fritidsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att besluta följande. Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga kostnader för fritidsnämnden.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut får inga direkta konsekvenser för barn.

Bilaga

1. Motion – Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden
2. Protokollsutdrag från KSAU daterat 15 december 2015

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Thomas Sass
Utvecklingsledare
Kultur-och fritidsenheten

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion till kommunfullmäktige

I Saltsjöbaden ska det byggas ett nytt badhus. Det är bra, men det är viktigt att tillgängligheten för funktionshindrade inte glöms bort. Det finns många funktionshindrade som klarar sig bra utan hjälp. Men det finns också många som inte gör det. För dessa människor behövs det gemensamt omklädningsrum. Om en manlig funktionshindrad har kvinnlig assistent så finns det ingenstans där hon kan hjälpa honom med omklädning och duschning. Hon kan inte följa med in på herrarnas och han kan inte följa med in på damavdelningen. Det behövs därför ett gemensamt omklädningsrum med dusch och toalett.

Om man ska ta sig ner i bassängen via stege kan det vara nog så svårt även för en icke funktionshindrad. För en person som till exempel har svårt att se och svårt att röra sig blir det omöjligt. Därför behövs det ett sluttande golv på den grunda delen av simbassängen som gör det möjligt att gå ner i vattnet.

Socialdemokraterna föreslår att

- det i det nya badhuset i Saltsjöbaden inryms ett gemensamt omklädningsrum med dusch och toalett för funktionshindrade samt
- det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Nacka den 12 november 2015

Erik Svanfeldt (S)   Zakia Mirza (S)   Majvie Swärd (S)   Ella Tegsten (S)

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 152

Dnr KFKS 2015/849-712

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fatta följande förslag.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom förebyggande miljöarbete regleras av förskolans läroplan. En modell med certifiering kan medföra en för förskolorna begränsande styrning av hur de uppfyller det uppdraget.

Ärende

Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i sin motion att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Utbildningsnämnden har bedömt att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås, då ett arbete att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Stadsledningskontoret bedömer att arbetet med certifiering riskerar att begränsa förskolornas ansvarstagande för det förebyggande miljöarbetet och medföra en administration som inte tillför det arbetet ett värde motsvarande insatserna.

Kommunfullmäktige har antagit ett miljöprogram som anger kommunens övergripande inriktning på allt miljöarbete, så även förskolornas.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 66

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 16 mars 2016

Protokollsutdrag utbildningsnämnden den 11 februari 2016 § 9

Utdrag ur läroplan för förskolan (Lpfö-10)

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 66

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fatta följande förslag.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom förebyggande miljöarbete regleras av förskolans läroplan. En modell med certifiering kan medföra en för förskolorna begränsande styrning av hur de uppfyller det uppdraget.

Beslut i utbildningsnämnden den 11 februari 2016 § 9

Utbildningsnämnden föreslog att kommunfullmäktige avslår motionen "Miljöcertifiering av nackas förskolor" av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP).

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade, med instämmande av Rolf Wasteson (V) och Khashayar Farmanbar (S) bifall till förslagen i motionen.

Tobias Nässén (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet Tobias Nässéns yrkande.

Reservationer

Sidney Holm (MP) reserverade sig mot beslutet och ingav följande.

"Beredningen av den här motionen signalerar ett totalt ointresse för politiska idéer som går ut på att uppmuntra förskolor som vill genomföra konkreta satsningar på sin verksamhet utifrån aspekter av läroplansuppdraget. Enligt resonemanget i tjänsteskrivelsen klarar inte förskolan av att både jobba med de andra delarna av läroplanen om vi politiker uppmuntrar förskolorna till att miljöcertifiera sig.

Vi vet att förskolorna i Nacka är professionella nog att kunna tolka uppdraget som det är beskrivet i läroplanen på ett sätt som gör att man inte ställer de olika perspektiven emot varandra. Om vi som kommun signalerar att det är positivt att förskolorna engagerar sig och jobbar mer konkret med hållbar utveckling genom en certifiering, tror vi att vi får ännu bättre förskolor än idag. Vi tror inte på det som framförs i tjänsteskrivelsen att det skulle leda till nedprioritering av andra delar av uppdraget.

Beslutet att miljöcertifiera en förskola eller inte ligger alltid hos den enskilda huvudmannen och det är inte en piska utan en morot vi föreslår. Vi tror och hoppas att kommunfullmäktiges ledamöter är kloka nog att tycka det är bra om fler förskolor uppmuntras till att miljöcertifiera sig och bifaller vår motion."

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

Kommunstyrelsen

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fatta följande förslag.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom förebyggande miljöarbete regleras av förskolans läroplan. En modell med certifiering kan medföra en för förskolorna begränsande styrning av hur de uppfyller det uppdraget.

Sammanfattning

Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i sin motion att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Utbildningsnämnden har bedömt att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås, då ett arbete att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Stadsledningskontoret bedömer att arbetet med certifiering riskerar att begränsa förskolornas ansvarstagande för det förebyggande miljöarbetet och medföra en administration som inte tillför det arbetet ett värde motsvarande insatserna.

Kommunfullmäktige har antagit ett miljöprogram som anger kommunens övergripande inriktning på allt miljöarbete, så även förskolornas.

Förslagen i motionen

Sidney Holm och Lisskulla Zayane, Miljöpartiet de gröna i Nacka, föreslår i en motion till Nacka kommunfullmäktige 14 december 2015 att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

Utbildningsnämnden utredning och förslag

Utbildningsnämnden behandlade förslagen i motionen vid sitt sammanträde den 11 februari 2016, § 9. Utbildningsnämnden fattade följande beslut.

”Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen ”Miljöcertifiering av Nackas förskolor” av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP).”

Som underlag för utbildningsnämndens beslut låg följande underlag.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan (...) Det är förskolorna som utifrån sina förutsättningar ansvarar för att utveckla och organisera verksamheten så att den uppfyller läroplanens krav.

Alla delar i läroplanen ska ha samma dignitet och omfattas av det pedagogiska arbetet i förskolan. Att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete.

En särskild miljöcertifiering skulle även behöva dokumenteras av den verksamhet som söker en sådan. Det kan leda till att verksamheten får ännu en administrativ arbetsbörda, som tar tid från arbetet med barnen.

Utbildningsenheten konstaterar också att utbildningsnämnden tidigare föreslagit kommunfullmäktige att avslå liknande förslag, till exempel motionen om att införa en barnrättscertifiering i Nacka kommun.

Av dessa skäl gör utbildningsenheten bedömningen att förslaget i motionen att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig bör avslås.

Stadsledningskontorets utredning och förslag

Som utbildningsnämnden har lyft fram i sin beredning av motionen innehåller läroplanen för förskolan bestämmelser om förebyggande miljöarbete.

Grundläggande värden förskolans läroplan, sidan 4

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egen värde och respekten för vår gemensamma miljö.”

Förskolan uppdrag Förskolans läroplan, sidan 7

”Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska prägla förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och framtid.”

Utveckling och lärande mål läroplanen sidan 10

”utvecklar sin förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.”

Arbetslaget ska:

”Ge barn möjlighet att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön...”

Stadsledningskontoret ser i och för sig inte att olika sätt att stödja förskolornas arbete genom arrangemang som det är valfritt att delta i, medför att förskolornas olika ansvar enligt läroplanen värderas olika. Däremot innebär utformandet av certifieringar en styrning av hur förskolorna tar sig an miljöarbetet och behov av en hel del administration.

Stadsledningskontoret bedömer att en certifiering inte tillför förskolornas miljöarbete värde motsvarande insatserna med att jobba med certifieringsmodeller och att de medför en begränsande styrning av arbetet. Det av kommunfullmäktige antagna miljöprogrammet anger Nacka kommuns övergripande inriktning på miljöarbetet och är i sig styrande för förskolornas verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Att avslå motionen innebär inga ekonomiska konsekvenser för förskolor eller för Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Förskolan har ett uppdrag enligt läroplanen att arbeta med ett förebyggande miljöarbete. Det har inga negativa konsekvenser för barn att inte styra det genom certifieringsmodeller.

Bilagor

1. Motion
2. Protokollsutdrag utbildningsnämnden den 11 februari 2016, § 9
3. Utdrag ur läroplan för förskolan (Lpfö-10)

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Susanne Nord
Utbildningsdirektör

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 9

Dnr UBN 2016/12

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP)

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen ”Miljöcertifiering av Nackas förskolor” av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP).

Ärendet

Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i en motion Nacka kommunfullmäktige att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig. Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Utbildningsenheten bedömer att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås.

Handlingar i ärendet

Utbildningsenhetens tjänsteskrivelse 2016-01-30

Motionen

Bilaga 2 Utdrag ur förskolans läroplan (Lpfö-10)

Yrkanden

Ordförande Tobias Nässén (M) yrkar bifall till utbildningsenhetens förslag.

Magnus Söderström (MP) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Tobias Nässén ställer sitt bifall till utbildningsenhetens förslag mot Söderströms bifall till motionen och finner att nämnden beslutat i enlighet med sitt förslag.

Votering begärs. Den som röstar för Tobias Nässéns förslag att bifalla utbildningsenhetens förslag röstar ja. Den som röstar för Magnus Söderströms bifall till motionen röstar nej.

Ordförandes signatur	Justeraandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 9 forts

Votering genomförs

	Ja	Nej
Tobias Nässén (M)	X	
Lena Linnerborg (L)	X	
Espen Bjordal (S)		X
David Erixon (M)	X	
Christina Rinman (M)	X	
Håkan Ekegren (C)	X	
Karolina Johansson (KD)	X	
Ulrika Bjare (S)		X
Magnus Söderström (MP)		X
Margareta Jonsson (NL)		X
Summa	6	4

Utbildningsnämnden har därmed med 6 ja-röster mot 4 nej-röster beslutat att bifalla Tobias Nässéns förslag.

Reservationer

Magnus Söderström (MP) och Espen Bjordal (S) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Magnus Söderström antecknar för Miljöpartiet:

Beredningen av den här motionen signalerar något väldigt allvarligt: ett totalt ointresse för politiska idéer som går ut på att underlätta för förskolor som vill genomföra konkreta satsningar på sin verksamhet utifrån aspekter av läroplansuppdraget. Det är dessutom väldigt allvarligt att det i beredningen av denna motion signaleras att om vi som politiker beslutade om att ge incitament för att förskolor ska kunna miljöcertifiera sig så skulle inte förskolan klara av att jobba med de andra delarna av läroplanen. Vi vet att förskolorna i Nacka är professionella nog att kunna tolka uppdraget som det är beskrivet i läroplanen på ett sätt som gör att man inte ställer de olika perspektiven emot varandra: bara för att man som kommun signalerar att det är positivt att förskolor miljöcertifierar sig och på så sätt jobbar konkret med hållbar utveckling betyder det alltså inte att man prioriterar ner de andra delarna av uppdraget. Beslutet att en förskola ska miljöcertifiera sig ligger alltid hos den enskilda huvudmannen (förhoppningsvis i samråd med personalen) och även om tjänsteskrivelsen är skriven som om motionen går ut på att tvinga verksamheter att certifiera sig så är det inte det som motionen föreslår!

Vi tror och hoppas att kommunfullmäktige är kloka nog att sympatisera med visionen om att fler förskolor får möjlighet att miljöcertifiera sig och bifaller motionen, det är också

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
		

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

tråkigt att beredningen av motionen inte har föranlett några konkreta förslag på hur incitament ska kunna skapas.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 10

Dnr UBN 2015/32-610

Svar på politikerinitiativ om en satsning på reellt elevinflytande av Magnus Söderström (MP)

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att lämna politikerinitiativet av Magnus Söderström (MP) om en satsning på reellt elevinflytande utan åtgärd. Därmed är politikerinitiativet färdigbehandlat.

Ärendet

I ett politikerinitiativ av Magnus Söderström (MP) till utbildningsnämnden föreslås att elevers reella inflytande i skolan ska främjas genom att utbildningsenheten får i uppdrag att anordna ett utvecklingsprojekt samt genomföra exempelvis djupintervjuer av elever. Utbildningsnämnden föreslås också årligen uppmärksamma en skola som jobbar på ett bra sätt med elevernas reella inflytande. Mot bakgrund av den rådande ansvarsfördelningen och att utbildningsenheten på flera olika sätt redan uppmärksammar och främjar goda resultat vad gäller elevernas reella inflytande så föreslås att utbildningsnämnden lämnar politikerinitiativet utan åtgärd.

Handlingar i ärendet

Utbildningsenhetens tjänsteskrivelse 2016-01-25
Politikerinitiativet

Yrkanden

Magnus Söderström (MP) yrkar bifall till politikerinitiativet. I detta yrkande instämmer Espen Bjordal (S).

Ordförande Tobias Nässén (M) yrkar bifall till utbildningsenhetens förslag samt avslag på Magnus Söderströms yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Tobias Nässén ställer sitt bifall till utbildningsenhetens förslag mot Söderströms bifall till politikerinitiativet och finner att nämnden beslutat i enlighet med sitt förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 10 forts

Votering begärs. Den som röstar för Tobias Nässéns förslag att bifalla utbildningsenhetens förslag röstar ja. Den som röstar för Magnus Söderströms bifall till politikerinitiativet röstar nej.

Votering genomförs

	Ja	Nej
Tobias Nässén (M)	X	
Lena Linnerborg (L)	X	
Espen Bjordal (S)		X
David Erixon (M)	X	
Christina Rinman (M)	X	
Håkan Ekegren (C)	X	
Karolina Johansson KD)	X	
Ulrika Bjare (S)		X
Magnus Söderström (MP)		X
Margareta Jonsson (NL)		X
Summa	6	4

Utbildningsnämnden har därmed med 6 ja-röster mot 4 nej-röster beslutat att bifalla Tobias Nässéns förslag.

Reservationer

Magnus Söderström (MP), Espen Bjordal (S) och Margareta Jonsson (NL) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Margareta Jonsson antecknar för Nackalistan följande:

Bakgrund:

Endast 48% av gymnasieleverna i Nacka anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna.

Endast 65% av gymnasieleverna anser att de är med och planerar arbetet i skolan.

Andelen gymnasieelever som är motiverade att lära sig mer har sjunkit och är långt från uppställt mål.

Dessa upplysningar talar sitt tydliga språk. Insatser måste till.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

Utbildningsenheten menar att man på olika sätt uppmärksammat problemet. Både elever och skola känner säkert också redan till hur situationen ser ut. Uppmärksamhet är inte nog.

Här behövs insatser. Annars är det lätt att det går ytterligare år utan förändring.

- Att vara aktiv aktör i sitt eget arbete, på sin egen arbetsplats, läs sin egen gymnasieskola innebär ett aktivare ansvarstagande för sitt eget lärande.

En ökad delaktighet innebär också att motiveringen att lära sig mer ökar.

Utbildningsnämnden har som en av sina uppgifter att följa upp resultat. Om nu utbildningsnämnden inte har att initiera utvecklingsprojekt så skulle utbildningsnämnden i sitt agerande på ett *indirekt* sätt kunna *stödja* och *entusiasmera* till att det anordnas olika utvecklingsprojekt vad gäller *elevers reella inflytande*.

Förslagsvis genom att

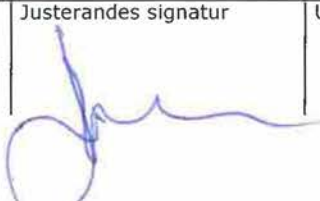
Utbildningsnämnden årligen uppmärksammar en skola som på ett förtjänstfullt sätt visat att de ger eleverna stora möjligheter till ett reellt inflytande

Magnus Söderström antecknar för Miljöpartiet:

Trots att utbildningsnämnden år efter år misslyckas med att nå de uppsatta målen gällande reellt elevinflytande så bemöts konkreta förslag för att förbättra möjligheterna att nå dessa mål med ointresse. Vi i Miljöpartiet tror på att ett tydligt politiskt ledarskap är viktigt i dessa frågor och för att komma vidare måste rektorer, lärare och elever få delge sina tankar kring utmaningen med reellt elevinflytande. Det räcker inte med enkäter eller enskilda samtal med endast huvudmän. Det är uppenbart att det saknas en politisk vision att nå dessa mål så frågan blir: under hur många år framöver är det okej att fortsätta misslyckas med detta mål? Under hur många år ska elever i Nackas skolor fortsätta att uppleva att de inte inges möjlighet till reellt inflytande?

Under samma nämndsammanträde som det här politikerinitiativet röstades ner presenterades förslag på hur utbildningsenheten genom samtal med huvudmännen ska lyfta upp utmaningar som är kopplade till de mål och nyckeltal som nämnden har satt upp. Detta är en snarlik åtgärd som presenteras som förslag i politikerinitiativet med en viktig skillnad: vi i Miljöpartiet efterfrågar mer kvalitativt underlag där elever och lärare kommer till tals gällande elever möjligheter till reellt inflytande. Samtal mellan tjänstemän på utbildningsenheten och huvudmännen kan föras i all oändlighet men vi kommer aldrig problemet närmre om inte lärare och elever utfrågas om hur det faktiskt ser ut i faktiska undervisningssituationer.

Vi reserverar oss självfallet mot ett beslut som i praktiken innebär status quo: inga nya riktade åtgärder genomförs och vi kommer förmodligen inte nå nämndens uppställda mål nästa år heller.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

11 februari 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 10 forts

Espen Bjordal antecknar för Socialdemokraterna följande:

Socialdemokraterna stödjer miljöpartiets politikerinitiativ gällande reellt inflytande. Nacka skolor fungerar bra på många sett. Dock finns det utmaningar. Vi har under flera år kunna se röda siffror på bl.a. reellt inflytande och att skolorna i Nacka här inte når upp till utbildningsnämndens nyckeltal. För att kunna vända dessa siffror krävs handling från oss politiker. När det gäller frågan om reellt inflytande handlar det om att elever ska utveckla sin demokratiska kompetens och finna det meningsfullt att delta i demokratiska processer. Det handlar med andra ord om att ge eleverna demokratins verktyg, reellt inflytande samt väcka deras vilja och engagemang att använda dessa verktyg. Att skolorna i Nacka år efter år inte uppfyller nämndens nyckeltal är allvarligt och vi måste gå till handling. Att majoriteten i Nacka väljer att inte ta denna fråga på allvar tycker vi är anmärkningsvärt. Vi har förståelse för att det är svårt att förstå vad som är orsaken till de röda siffrorna och för det tror vi likt miljöpartiet att en vi kvalitativt behöver undersöka samt också ge pedagoger verktyg och förutsättningar att arbeta med dessa frågor.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Bilaga 2 Utdrag ur förskolans läroplan (Lpfö-10)

Grundläggande värden förskolans läroplan s 4

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.”

Förskolan uppdrag Förskolans läroplan s 7

”Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska prägla förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och framtid.”

Utveckling och lärande mål läroplanen sid 10:

”utvecklar sin förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.”

Arbetslaget ska:

”Ge barn möjlighet att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön...”

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2015-12-14

Sidney Holm och Lisskulla Zayane

Miljöpartiet de gröna i Nacka

Det är svårt att lära gamla hundar att sitta – Förebyggande arbete hos barn och unga tror vi i Miljöpartiet är bästa vägen att gå när det gäller att uppmuntra till ett hållbart beteende hos våra medborgare. Dessutom påverkar barn ofta sina föräldrars beslut så att gå via barnen för att också förändra vuxnas beteende är ofta en effektiv väg. Det krävs både handlingskraft och framtidstro hos nästa generation för att kunna anta de stora utmaningar vi står inför och det är någonting vi måste ingjuta hos våra barn.

Barnen måste få känna att de kan påverka - Miljöpartiet vill använda en certifiering i kommunens förskolor som ett verktyg i ett aktivt och långsiktigt arbete med hållbar utveckling. En miljöcertifiering som t.ex. ”[Grön Flagg](#)” skulle ge Nackas förskolor ett konkret verktyg att med ett lösningsinriktat fokus arbeta för att förbättra miljön. Barnen skulle då bli delaktiga i ett positivt förändringsarbete för att nå både kommunens och de globala miljömålen.

Barn vill göra rätt och få uppmärksamhet för det – Miljöpartiet vill att alla förskolor i Nacka som miljöcertifierar sig får någon form av morot. Det kan vara allt från att bara ta emot ett diplom vid en årlig ceremoni i Nacka stadshus, en valfri kulturupplevelse eller en mindre kappsäck med pengar att fritt föfoga över. Vi skulle också kunna införa ett tävlingsmoment för att sporra andra, dels Nackas förskolor sinsemellan men även Nacka kommun vs andra kommuner.

För att engagera alla Nackas medborgare i omställningen mot ett hållbart samhälle och även uppmärksamma unga miljöhjältar föreslår vi:

- ❖ att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

*****

Sidney Holm (MP)

*****

Lisskulla Zayane (MP)

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 154

Dnr KFKS 2015/851-773

Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädslor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

Sociala kvalitetsenheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 68

Äldrenämnden den 16 mars 2016 § 27

Äldre enhetens tjänsteskrivelse den 25 februari 2016

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 68

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i äldrenämnden den 16 mars 2016 § 27

Äldrenämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade med instämmande av Christina Ståldal (NL), bifall till förslagen i motionen.

Gunilla Grudevall Sten (L) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Gunilla Grudevall Stens yrkande.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Stöd till motionen även om skillnaden inte är stor med tjänstehandlingens beskrivning av verksamheten och planen. Det är bra, men med denna motion kan processen till att få ännu bättre koll och insatser för äldres psykiska hälsa öka.”

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Miljöpartiet vill bifalla motionen eftersom det är på individnivå som förebyggande åtgärder kan sättas in för att förhindra att de äldre blir deprimerade eller får ångest och oro. Att sätta in generella åtgärder ger ingen effekt eftersom det är individen som behöver hjälp, inte gruppen. Dessutom ser vi att detta är ett ökande problem i samhälle eftersom de äldre blir allt fler.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

16 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Äldrenämnden

§ 27

ÄLN 2015/275-739

Motion – Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädslor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

Sociala kvalitetsenheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från äldreheten, 2016-02-25
2. Motion
3. Protokollsutdrag 209 §, kommunstyrelsens arbetsutskott den 14 december 2015

Yrkanden

Monica Brohede Tellström (L) yrkade bifall till förslaget.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

16 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Äldrenämnden

Beslutsgång

Äldrenämnden beslutade i enlighet med Monica Brohede Tellströms (L) yrkande.

Protokollsanteckningar

Ninni Lindberg lät anteckna följande för Miljöpartiet de gröna

Miljöpartiet i de gröna säger JA till motionen med motivering att det är på individnivå som förebyggande åtgärder kan sättas in för att förhindra att de äldre blir deprimerade eller får ångest och oro. Att ge generella åtgärder ger ingen effekt eftersom det är individen som behöver hjälp, inte gruppen. Dessutom ser vi att detta är ett ökande problem i samhället eftersom de äldre blir allt fler.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2016-03-22

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr ÄLN 2015/275-739

Äldrenämnden

Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädslor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

Sociala kvalitetsenheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Förslagen i motionen

I en motion från Ninni Lindberg, Miljöpartiet de gröna i kommunstyrelsen den 14 december 2015 föreslås att Nacka kommun:

- Ska starta en utredning om den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i kommunen. Förslag på metoder som ges i motionen är intervjuer och en vetenskaplig genomgång av befintlig nationell och internationell forskning.
- Ska sätta in förebyggande åtgärder för att hindra depression och rädslor.

Enhetens utredning och bedömning

Enligt Stockholms läns folkhälso- och sjukvårdsrapport 2015 är depression och ångest de folkhälso- och sjukvårdspåverkande problem som stadigt ökar sedan år 2006. Psykisk ohälsa är något vanligare bland kvinnor än bland män. I länet har 11 procent av de vuxna kvinnorna och 5,5 procent av männen en sådan diagnos år 2014. Förekomsten är lägst bland de äldsta.

Själv mordet i Stockholms län och i Sverige har sjunkit kraftigt. Själv mord är vanligare bland äldre personer än yngre men ålderskillnaden har krympt över tid. Det är dubbelt så vanligt att män begår själv mord, en något mindre könsskillnad än i riket som helhet. Själv mords- försök, självskador och själv mordstankar är tvärtom vanligare bland kvinnor, framför allt i yngre åldersgrupper.

Utlösande faktorer till psykisk ohälsa kan vara kroppsliga sjukdomar som cancer, hjärt- och blodkärlsjukdomar och stroke. Negativ stress och sömnproblem, fetma och alkoholkonsumtion samt bristande fysisk aktivitet kan ha ett samband med psykisk ohälsa. Enligt rapporten behövs insatser i samband med kroppsliga sjukdomar öka liksom tidiga symptom uppmärksammas mer (Stockholms läns folkhälso- och sjukvårdsrapport 2015)¹. Resultatet av Folkhälso- och sjukvårdsrapporten för äldre presenteras på ett sammanträde med äldrenämnden våren 2016.

Depressioner drabbar 10-15 procent av alla som är 65 år och äldre. I de högsta åldrarna ökar denna andel till det dubbla. Ångestsjukdomar drabbar 5-10 procent av de äldre och förekommer ofta tillsammans med depression (Socialstyrelsen 2014²). Tillgänglighet hos biståndshandläggare och personal inom hemtjänst och på boenden, kontinuitet och samverkan samt stöd till anhöriga är faktorer som särskilt påtalas för äldre personer med psykisk ohälsa behöver uppmärksammas. Kompetensutveckling för att personal tidigare ska uppmärksamma tecken på psykisk ohälsa anses också viktigt (ibid).

Sociala kvalitetsenheten anser att det i dagsläget inte finns behov av ytterligare en kartläggning av äldres psykiska hälsa. Orsaken är att det nyligen har genomförts kartläggningar på nationell nivå som både beskriver orsaker till och andel av psykisk ohälsa hos äldre samt att socialstyrelsen år 2014 gav ut en vägledning ”Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa” för verksamhetsansvariga inom socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård samt primärvård (ibid). Resurser kommer däremot att läggas på hur psykisk ohälsa hos äldre personer med hemtjänst och hos personer som bor på särskilda boenden tidigare ska uppmärksammas. Enheten för äldre är medvetna om behovet av kompetensutveckling hos

¹ http://dok.sls.se/CES/FHG/Folkhalsoarbete/Halsa%20Stockholm/Folkhalsoarbete_2015.pdf

² Socialstyrelsen (2014) Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa.

biståndshandläggare och vård- och omsorgspersonal. Flera insatser har genomförts och planeras:

- Kompetensutveckling med temat ”Psykisk sjukdom och psykisk ohälsa hos äldre” genomfördes 2013. Den bestod av föreläsningar, flera workshops och möten om samverkan mellan primärvård och biståndshandläggare.
- Ett projekt ”Stödprogram för äldre som lever med psykisk ohälsa ” för att ta fram en modell för ett förebyggande program i grupp för äldre med psykisk ohälsa startade i januari 2015. Programmet ska bygga forskning och evidens kring äldre Där ingår samverkan med landstinget. Resultatet av projektet ska ligga som underlag till beställning av förebyggande insatser. Medarbetaren som driver projektet ingår i Nacka kommuns utvecklingsakademi. En projektgrupp med biståndshandläggare ingår i projektet. Vägledningen ”Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa” från socialstyrelsen ingår i detta.
- Enheten för äldre deltar i ett nätverk kring äldre med psykisk ohälsa i Stockholms landsting sydost (SLSO).
- Många medarbetare hos våra anordnade har deltagit i en webbutbildning om psykisk ohälsa för äldre: ”Våga fråga, våga se ” som gjorts av Nestor Forskning och utveckling för äldre. Utbildningen består av sex områden kring psykisk ohälsa som vardera tar mellan 40 - 60 minuter. Nestor genomför även en halv utbildningsdag med samma tema i höst både för biståndshandläggare och för anordnare.
- Anhörigkonsulenterna erbjuder årligen flera föreläsningar för anhöriga varav demens och schizofreni är två teman. Syftet med anhörigstöd är att anhöriga ska ha möjlighet att både få information om temana, om stöd och erfarenhetsutbyte med andra anhöriga.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Motion
2. Protokollsutdrag 209 §, kommunstyrelsens arbetsutskott den 14 december 2015

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Anna-Lena Möllstam
Enhetschef
Äldreenheten

Eva Britt Lönnback Yilma
Kvalitetsutvecklare
Sociala kvalitetsenheten

Motion till kommunfullmäktige 2015-12-14

Ninni Lindberg

Miljöpartiet de gröna

Vi blir allt äldre i Sverige. Forskning¹ visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar. Depressionerna ökar med åldern samtidigt som det ej verkar vara åldersrelaterat utan relaterat till livssituationen. För att höja livskvaliteten för de äldre så behöver den psykiska ohälsan minska. Den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i Nacka är viktig.

Miljöpartiet föreslår att:

- Nacka kommun startar en utredning om den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i kommunen och att förebyggande åtgärder sätts in för att förhindra depression och rädslor.

En möjlig metod att använda sig av är intervjuer men även en vetenskaplig genomgång av den forskning som redan har gjorts i landet och internationellt, skulle kunna komma i fråga.

.....
Ninni Lindberg, MP

---

¹ <http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj//majoriteten-av-svenskar-mellan-70-och-80-ar-har-nagon-fobi.cid1325544>

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 155

Dnr KFKS 2016/74-029

Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka

Motion den 1 februari 2016 av Khashayar Farmanbar, Espen Bjordal, Maria Raner, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen om att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun, då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem. Kommunen har ett samverkansavtal med personalorganisationerna som definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Ärende

Motionärerna Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) och Ella Tegsten (S) vill inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/ Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö. Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget då det inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där ett samverkansavtal med facken definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 69
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 april 2016
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 69

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen om att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

kommun, då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem. Kommunen har ett samverkansavtal med personalorganisationerna som definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Vi tackar för ett välskrivet svar som belyser möjligheterna till inflytande. Vi socialdemokrater är oerhört måna och engagerade i att kommunens anställda har god arbetsmiljö. Det är en viktig del av vårt ansvar som kommunens största arbetsgivare. För att få till en god arbetsmiljö är vi lika måna om att beakta principerna som bygger på den svenska modellen om att ge arbetsmarknadens parter, dvs arbetsgivare och arbetstagare att komma överens utan politikernas inblandning. För att kunna skapa jämnstarka parter krävs därför hög facklig anslutningsgrad och ett regelverk som medger samtal och inflytande för arbetstagarna. Detta är en av de komponenterna som har byggt upp svenska modellen. En annan viktig princip är principen om gott ledarskap. I detta fall innebär det att ge möjligheter och avkräva ansvar för god arbetsmiljö av våra arbetsgivarrepresentanter.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/74-029

Kommunstyrelsen

Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka

Motion den 1 februari 2016 av Khashayar Farmanbar, Espen Bjordal, Maria Raner, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen om att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun, då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem. Kommunen har ett samverkansavtal med personalorganisationerna som definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Sammanfattning

Motionärerna Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) och Ella Tegsten (S) vill inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/ Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget då det inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där ett samverkansavtal med facken definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar.

Förslagen i motionen

Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) Ella Tegsten (S) har i motionen yrkat att kommunfullmäktige ger i uppdrag åt kommunstyrelsen att

inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för de anställda i Nacka kommun. Motionen inleds med att ”Varje arbetsgivare som erbjuder god arbetsmiljö ökar förutsättningarna för att arbetsmarknaden fungerar. Det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem.”

Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö. Motionärerna vill därför inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/ Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Rådet skulle vara ett komplement i det ordinarie arbetsmiljöarbetet i kommunen och bör årligen redovisa sina iakttagelser i ett arbetsmiljöbokslut framhåller motionärerna.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Förslaget att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för kommunens anställda där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar och följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen är inte förenligt med samverkanssystemet och kommunstyrelsens instruktion KSKF 2016/163-003. Samverkanssystemet innebär att arbetsmiljöfrågor ska vara levande och ingå i såväl enhetens arbetsplatsträffar, i alla samverkansgrupper där arbetsgivaren samverkar med fackliga organisationer (SAMK) samt i utvecklingssamtal och andra medarbetarsamtal. Medbestämmandelagen och arbetsmiljölagen utgör den rättsliga grunden för samverkan.

Kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar genom kommunstyrelsens instruktion för verksamhets-, personal- och arbetsmiljöansvar där kommunstyrelsens delegering av beslutanderätt framgår. Nacka kommuns grundläggande värdering om förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar och styrprincipen att delegera ansvar och befogenheter till lägsta effektiva nivå är utgångspunkter för hur kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar. Den som är enhetschef/ verksamhetschef/ rektor har inom ramen för gällande lagar, förordningar, föreskrifter, avtal, kommunala mål, beslutade budgetramar och styrdokument antagna inom Nacka kommun fullständigt ansvar för enhetens/ verksamhetsområdets inriktning, mål, organisation, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling enligt kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning.

Stadsledningskontoret har tagit fram riktlinjer och rutiner för hur chefer medvetandegörs om det ansvar för arbetsmiljöuppgifter som följer av chefsuppdraget, allt i syfte att säkerställa att ansvar för arbetsmiljöuppgifter delegeras enligt arbetsmiljölagens krav.

I Nacka kommun drivs ett systematiskt arbete för att skapa goda arbetsförutsättningar utifrån medarbetarpolicyn som även är arbetsmiljöpolicy. Medarbetarpolicyn beskriver vårt förhållningssätt som arbetsgivare, chefer och medarbetare för att skapa attraktiva arbetsplatser som kännetecknas av arbetsglädje, effektivitet och kontinuerlig utveckling. Stadsledningskontoret genomför uppföljningar via exempelvis regelbundna medarbetarundersökningar för att ge chefer underlag för det systematiska arbetsmiljöarbetet och för att följa och följa upp arbetsmiljöaspekterna. Varje år genomförs en medarbetarundersökning där medarbetarpolicyns förhållningssätt följs upp. Olika kartläggningar och analyser presenterats och diskuterats vid ledningsgrupper och i samverkan med fackliga företrädare. Chefer och medarbetare arbetar i samverkan fram handlingsplaner för de områden som prioriteras för utveckling vid varje arbetsplats. Ledningsgruppen med kommunens direktörer gör också en särskild analys av styrkor och förbättringsområden i kommunens olika verksamheter och enheter. Detta som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet och kvalitetsutvecklingen.

Samverkan i Nacka kommun

Kommunens samverkansavtal ligger till grund för hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare ska samverka för att skapa goda arbetsförutsättningar. Motionärerna lyfter fram att det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem. Stadsledningskontoret instämmer i denna vägledande princip för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska drivas, följas upp och utvecklas i kommunen – dvs. inom ramen för kommunens samverkanssystem där chefer, skyddsombud och medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Samverkansavtalets utgångspunkt är att arbetsmiljöfrågor ska vara levande och ingå i såväl enhetens arbetsplatsträffar (APT), i alla samverkansgrupper (SAMK) samt i utvecklingssamtal och andra medarbetarsamtal. Medbestämmandelagen (MBL) och arbetsmiljölagen (AML) utgör den rättsliga grunden för samverkan.

Stadsledningskontoret föreslår således att förslaget i motionen då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där samverkansavtalet definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar. Samverkansavtalet genomsyrar alla beslutsnivåer i kommunen och reglerar samverkan mellan chefer/arbetsgivarföreträdare och fackliga företrädare.

Kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar genom att följa läget i tertialbokslut och årsredovisningen. Redovisningen av vad som görs och analyser av arbetsmiljöområdet kommer att utvecklas undre året. Stadsledningskontoret från och med i år nya utbildningsåtgärder med ett tydligt fokus på att främja hälsa och motverka ohälsa utifrån de intentioner som ligger bakom den nya arbetsmiljöföreskriften om organisatorisk

och social miljö samt kommunens nya övergripande mål. Från och med hösten 2016 intensifieras arbetsmiljösatsningen genom att stadsledningskontoret initierar utbildning som planeras och genomförs i samverkan med kommunens större arbetsgivarorganisationer. Det utbildningsupplägg som genomförs av arbetsgivarföreträdare och fackliga företrädare utgår från det upplägg som arbetsmarknadens parter har arbetat fram för kommuner och landsting.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget att kommunstyrelsen skulle inrätta ett samrådsorgan Arbetsmiljöråd /Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna skulle utgöra ett komplement till det ordinarie arbetsmiljöarbetet skulle medföra ökad administration och ökade politiska kostnader.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut att avslå förslaget i motionen att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun medför inga konsekvenser för barn. Det är genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete för utveckling av den organisatoriska och sociala miljön på varje arbetsplats som ett hållbart medarbetarengagemang och en god arbetsmiljö skapas i dialog mellan chefer, medarbetare och skyddsombud.

Elisabeth Carle
Personaldirektör
Stadsledningskontoret

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka

Motion till kommunfullmäktige

Varje arbetsgivare som erbjuder god arbetsmiljö ökar förutsättningarna för att arbetsmarknaden fungerar. Det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem.

Vi vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö. Därför vill vi inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/Arbetsmiljökommitté, där politiker och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Rådet ska vara ett komplement i det ordinarie arbetsmiljöarbetet i kommunen och bör årligen redovisa sina iakttagelser i ett arbetsmiljöbokslut.

Vi yrkar därför att kommunfullmäktige

- Ger i uppdrag åt kommunstyrelsen att inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för de anställda i Nacka kommun

Nacka den 28 januari 2016

Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) Ella Tegsten (S)

9 maj 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 153

Dnr KFKS 2016/192-I

Information om giftfria produkter

Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen redan bedriver ett arbete i linje med motionens intention och motionen anses därmed bifallen.

Ärende

Desha Svenneborg och Sidney Holm föreslår i en motion att kommunen informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte, via webben, en digital broschyr och en ”talong” som medborgarna kan skriva ut och använda sig av. Detta för att bidra till kommunens mål om en Giftfri miljö.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmakt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner. Stadsledningskontorets utredning visar att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention och föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 67
Miljöenhetens tjänsteskrivelse den 12 april 2016
Motion

Ärendets tidigare behandling

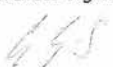

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 april 2016 § 67

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige noterar att kommunen redan bedriver ett arbete i linje med motionens intention och motionen anses därmed bifallen.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

2016-04-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/192-1

Kommunstyrelsen

Information om giftfria produkter

Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen redan bedriver ett arbete i linje med motionens intention och motionen föranleder därmed inte några ytterligare åtgärder. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Desha Svenneborg och Sidney Holm föreslår i en motion att kommunen informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte, via webben, en digital broschyr och en ”talong” som medborgarna kan skriva ut och använda sig av. Detta för att bidra till kommunens mål om en Giftfri miljö.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmakt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner. Stadsledningskontorets utredning visar att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention och föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Förslagen i motionen

Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP) beskriver i motionen att alla konsumenter har rätt att få reda på om en vara innehåller mer än 0,1 procent av något ämne som finns upptaget på den så kallade ”kandidatförteckningen”, europeiska kemikaliemyndighetens lista över särskilt farliga ämnen. Inom 45 dagar från att frågan har ställts ska den som säljer varan svara på frågan. Detta är ett sätt att sätta press på butiker och tillverkare för att få bort de giftigaste produkterna från butikshyllorna.

Motionärerna föreslår att

1. Kommunen på sin hemsida tydligt informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte.
2. En digital broschyr med information om kandidatförteckningen tas fram och publiceras för nedladdning på Nacka kommuns hemsida.
3. En ”talong” tas fram och finns tillgänglig på hemsidan så att medborgarna enkelt kan skriva ut och lämna till den butik som säljer en vara kring vilken information önskas.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Kemikalieproduktionen i världen har ökat i snabb takt och kemikalier finns idag i de flesta varor. Många kemikalier har bra och värdefulla egenskaper men många har också negativa effekter på hälsa och miljö. I många fall är kunskapen om kemikaliers hälsoeffekter inte undersökta. Nya kemikalier framställs fortare än lagstiftningen hinner fasa ut farliga ämnen, och farliga kemiska ämnen kan läcka från varor och material och påverka växter, djur och människor. Barn är känsligare än vuxna eftersom de fortfarande växer.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Kommunens egen verksamhet har redan startat ett arbete med att inventera och åtgärda förskolor, skolor, lekplatser och idrottsanläggningar vad gäller de särskilt farliga ämnen som finns upptagna på kandidatförteckningen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmakt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner.

I maj 2016 lanseras kommunens nya webb och i arbetet med den nya webbstrukturen ingår omarbetning av flera informationsområden, däribland kemikalieområdet. En ny sida som vänder sig till medborgare och konsumenter och handlar om kemikalier i hemmet är just nu under uppbyggnad, och där kommer bl.a. information om rätten att få veta om en vara innehåller ämnen på EU:s kandidatförteckning att finnas med.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Av stadsledningskontorets utredning framgår att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention. Stadsledningskontoret föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut ger inga ekonomiska konsekvenser.

Bilaga

Motion – information om giftfria produkter

Klara Palmberg Broryd
Strategi- och förnyelsedirektör
Stadsledningskontoret

Sabina Nilsson
Biträdande miljöchef
Miljöenheten

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2016-03-14
Desha Svenneborg & Sidney Holm
Miljöpartiet de gröna i Nacka

En giftfri vardag – Medborgarnas rätt till information.

Giftfri förskola - I kommunens satsning på en giftfri förskola ingår det att göra en inventering av farliga ämnen barn kan komma i kontakt med på förskolan. "Som en del av Nackas miljöarbete avsätts två miljoner kronor för att byta ut leksaker och annat material på förskolorna och inomhusmiljöerna ska inventeras" proklamerar det på hemsidan.

Giftfri miljö – En giftfri miljö där varken människor eller miljö påverkas negativt är ett av kommunens sex lokala miljömål. Ett av de strategiska målen är minskade gifter i barns vardag – ett mål som enligt information på kommunens hemsida uppvisar "dåligt läge" och "är särskilt angeläget att prioritera".

Alla känner inte till sina rättigheter - Alla Nackabor har som konsumenter rätt att få reda på om en vara innehåller mer än 0,1 procent av något ämne som finns upptaget på den så kallade "kandidatförteckningen", europeiska kemikaliemyndighetens lista över särskilt farliga ämnen. Om vi frågar i den butik där vi tänkt köpa en vara, har vi rätt att kostnadsfritt, inom 45 dagar få ett skriftligt svar på skadliga ämnens närvaro eller frånvaro i en produkt. Detta ska hjälpa oss att göra miljömässigt bättre val och på sikt få bort de giftigaste produkterna från butikshyllorna.

Utan information, ingen demokrati - Miljöpartiet vill att kommunen på sin hemsida informerar sina medborgare om sina rättigheter och ger dem den hjälp som behövs för att kunna välja bort giftiga produkter även utanför förskolans lokaler. Ju fler som frågar, desto större press sätts på butiker och tillverkare av varor, och ju färre gifter kommer därmed ut i vår närmiljö.

Tänk globalt, agera lokalt - Färre gifter i vår närmiljö betyder också färre gifter i närmiljön för de som producerar varorna åt oss här i Nacka. På så sätt kan vi med en liten insats här i Nacka, ta ett steg mot en giftfri vardag även för de som tillverkar det vi köper någon annanstans.

Miljöpartiet yrkar på att:

- ❖ kommunen på sin hemsida tydligt informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte.
- ❖ en digital broschyr med information om kandidatförteckningen tas fram och publiceras för nedladdning på Nacka kommuns hemsida
- ❖ en "talong" tas fram och finns tillgänglig på hemsidan så att medborgarna enkelt kan skriva ut och lämna till den butik som säljer en vara kring vilken information önskas

Desha Svenneborg (MP)

Sidney Holm (MP)

14 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

§ 74

Dnr KFKS 2016/192-1

Information om giftfria produkter

Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)

Handlingar i ärendet

Motion

Sedan motionen föredragits beslutade fullmäktige remittera den till kommunstyrelsen för beredning.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

me